Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 27[illegible] Wydanie P

Poznań, piątek dnia 19 stycznia 1934

Rok 29

Poznań, 18 stycznia.

Trzeba widzieć całą prawdę

Trudno o bardziej dla dzisiejszych międzynarodowych stosunków politycznych charakterystyczny obraz: Francja stawia na tajnem posiedzeniu Rady Ligi Narodów wniosek, proponujący zaproszenie rządu Rzeszy Niemieckiej do współpracy przy przygotowaniu plebiscytu w Zagłębiu Saary. Przedstawiciel Francji motywuje wniosek tem, że, skoro Niemcy są w plebiscycie tym obok Francji najbardziej zainteresowane, lojalność nakazuje przyznać im równe szanse w przygotowaniu głosowania. Rada Ligi Narodów przyjmuje wniosek francuski jednomyślnie i entuzjastycznie i zwraca się natychmiast z zaproszeniem do rządu niemieckiego. Berlin odpowiada na zaproszenie stanowczą odmową, uzasadnioną „zasadniczemi powodami", o których prasa niemiecka powiada wyraźnie, że dla jednej, choćby bardzo ważnej, sprawy Niemcy nie mogą zmienić swego zasadniczo negatywnego stosunku do Ligi Narodów.

Nie bardzo to pochlebny dla Ligi Narodów obrót sprawy i nie bardzo dźwigający jej autorytet w polityce międzynarodowej. Zarazem jest odmowa rządu berlińskiego wymowna dla nieprzejednanych dążeń politycznych narodu niemieckiego. Bo ważny jest niewątpliwie ujemny stosunek hitleryzmu do Ligi Narodów i jej ideologji masońskiej, ale bez porównania jeszcze ważniejsza jest w tej sprawie tendencja zasadnicza aspiracyj politycznych Rzeszy Niemieckiej.

Tak trzeba na te rzeczy patrzeć. Trzeba widzieć całą prawdę, — głęboką prawdę, prawdę, zawierającą w sobie duże niebezpieczeństwo dla Polski, i dla pokoju światowego wogóle, — wprawdzie nie w dobie jeszcze bieżącej, ale na przyszłość, może nawet wcale nie tak daleką, jak się krótkowidzom zdaje.

Nie wolno nam, jak w okresie stresemannowskiego Locarna, mieć ócz na rzeczywistość zamkniętych, tym razem dlatego, że jednym schlebiają gładkie o Polsce słowa i uprzejme ukłony zręcznych polityków hitlerowskich, a innym podoba się ich zacięcie antymasońskie. Trzeba patrzeć głębiej w istotę rzeczy i na chwilę nie zapominać o ustalonem wiekową tradycją parciu niemczyzny na wschód, któremu Polska — zawadza.

Kto z jednych czy drugich motywów mniema, że w dążeniu tem historycznem żywiołu niemieckiego hitleryzm zmienił cośkolwiek, zmienił choćby jotę na korzyść Polski, kieruje się dużemi złudzeniami, które mogłyby się stać groźne dla narodu polskiego, gdyby on uległ ich wpływowi.

Kto sądzi, że rządy hitlerowskie są dlatego, że hitleryzm wyszedł z Bawarji, w istocie swej mniej zachłanne od ustępujących rządów z przewagą pruską, znajduje się politycznie w obłokach, zapomina, że ekspansja niemiecka jest ekspansją całego narodu niemieckiego, że stanowisko niemieckie w sprawie granicy polsko-niemieckiej jest tak samo stanowiskiem całego niemieckiego narodu. I dodamy nawiasowo: zapomina o takim fakcie, że w wojnie światowej pułki bawarskie, wirtemberskie i wogóle południowe biły się z największą zaciętością, często z większą od pruskich.

Uwadze naszych złudzeniowców — czy z lewa, czy z prawa — polecamy lekturę przemówień w Senacie francuskim b. prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej Milleranda oraz gen. Bourgeois, lotaryńczyka, o rzeczywistem obliczu narodu niemieckiego i jego dzisiaj już sile militarnej. Lektura jest pouczająca.

Sprawa Zagłębia Saary

Odmowne pismo min. Neuratha do Rady Ligi Narodów — Komentarze prasy niemieckiej
Liczne delegacje z terenu plebiscytowego skarżą się w Genewie na teror hitlerowski

OFICJALNA ODMOWA

Berlin. (PAT). Niemieckie biuro informacyjne komunikuje z Genewy:

Konsul niemiecki w Genewie dr. Krauel wręczył generalnemu sekretarzowi Ligi Narodów następującą odpowiedź rządu Rzeszy na przesłane mu zaproszenie do wzięcia udziału w dyskusji nad sprawą plebiscytu na terytorjum Saary:

„Panie sekretarzu generalny. Potwierdzając z podziękowaniem odbiór pańskiego pisma z dnia 15 stycznia, mam zaszczyt zakomunikować panu, że rząd niemiecki mimo pełnego uznania dla stanowiska, wysuniętego na posiedzeniu Rady Ligi z dnia 15 stycznia, musi jednak z żalem powstrzymać się z zasadniczych powodów od udziału w obradach Rady Ligi nad punktem 26 porządku dziennego.

Proszę przyjąć ... i t. d.

(—) von Neurath."

ECHA ODMOWY NIEMIEC

Berlin. (PAT.) W komentarzach do odpowiedzi rządu Rzeszy na zaproszenie Ligi Nar. do udziału Niemiec w debatach Ligi nad plebiscytem w Zagłębiu Saary, prasa podkreśla, że stanowisko Niemiec nie powinno zaskoczyć nikogo a najmniej zapraszających, gdyż jest ono konsekwencją wystąpienia z Ligi.

„Berliner Tageblatt" insynuuje, że koła, które żądały zaproszenia Niemiec, starać się będą wyzyskać ich nieobecność. Dziennik ostrzega przed „nadużywaniem" obecnej sytuacji oświadczając, że oznaczałoby to kompromitację Ligi Narodów.

Według korespondenta genewskiego „Börsen Ztg." koła polityczne w Genewie, nawet takie, których nie można posądzać o sympatje dla Niemiec, mówią o unicestwieniu przez Francję pojednawczej oferty kanclerza Hitlera.

„Der Tag" wyraża zadowolenie z powodu odrzucenia przez min. Neuratha wszelkiej próby podważania stanowiska Niemiec wobec instytucji genewskiej.

TEROR HITLEROWSKI

Genewa. (PAT). Sprawa Saary wysuwa się coraz bardziej na pierwszy plan obecnych prac genewskich. Kwestja ta dyskutowana będzie przez Radę zapewne w sobotę, przytem przewiduje się utworzenie komitetu, który wraz ze sprawozdawcą, delegatem Włoch przygotuje na sesję majową raport co do zarządzeń, jakie należy podjąć dla zapewnienia tajności i swobody plebiscytu.

Tymczasem mnożą się różne manifestacje poszczególnych odłamów opinji publicznej Saary. Za grupą posłów frontu niemieckiego, do którego należą narodowi socjaliści, przybyła do Genewy deletgacja stronnictw lewicowych ze znanym przywódcą socjalistów Saary Maxem Braunem na czele. Delegacja ta przywiozła memorandum w sprawie presji wywieranej przez narodowych socjalistów na ludność Saary.

W deklaracji, złożonej prasie delegacja oświadczyła, że Rada Ligi ma obowiązek zabezpieczyć tajność, wolność i szczerość plebiscytu, zanim wogóle można będzie mówić o jego dacie. Zdaniem delegacji lepiej byłoby odroczyć plebiscyt i przedłużyć na 5 do 10 lat obecny ustrój, niż narazić ludność na teror narodowo-socjalistyczny.

Sekretarjat generalny ogłosił petycje „Unji Obrony Interesów Saary" z Saarbruecken. W konkluzji tej petycji, dotyczącej działalności narodowych socjalistów autorowie oświadczają, że hitlerowcy działają w porozumieniu z rządem niemieckim stosując na terytorjum Saary bezprzykładny teror i domagają się udzielenia komisji rządzącej specjalnych pełnomocnictw. Wypowiadają się oni przeciwko plebiscytowi w obecnych warunkach nie zapewniających bezpieczeństwa.

PO MIANOWANIU KNOXA

Berlin. (Tel. wł.) Ponowne mianowanie dotychczasowej komisji rządzącej w Zagłębiu Saary przez Radę Ligi Narodów, spotkało się w prasie niemieckiej zagłębia z dużem niezadowoleniem. Specjalnie ostro atakuje się przewodniczącego tej komisji Anglika, Knoxa.

Niemieckie fabryki broni pracują...

Są czynne bez przerwy dzień i noc — Gwałtowne zapotrzebowanie fachowców

Wiedeń. (Tel. wł.) Niemieckie fabryki broni i amunicji pracują pełną parą dzień i noc, to też zapotrzebowanie na wykwalifikowanych ludzi jest do tego stopnia duże, iż przeprowadzono specjalny przegląd różnych obozów koncentracyjnych, zwalniając odpowiednich fachowców. Zwłaszcza wielu wypuszczono z obozu w Oranienburgu i pracują oni obecnie w Borsiga.

W fabryce Pittlera pod Lipskiem ustawiono najnowocześniejsze maszyny, stanowiące ostatni wyraz techniki, do wyrobu granatów. Ponieważ zbrakło już wykwalifikowanych sił wobec czego we wspomnianej fabryce zatrudnia się 30 proc. uczniów, odpowiednio wybranych i szkolonych.

Zagadka wniosku, który — zaginął

Interpelacja pos. Komarnickiego w komisji konstytucyjnej o losach wniosku Klubu Narodowego, wniosku złożonego jeszcze 14 stycznia 1933 r.

Warszawa. (Tel. wł.) Na posiedzeniu komisji konstytucyjnej pos. Komarnicki (Kl. Nar.) zainterpelował pos. Makowskiego, co się stało z wnioskiem Klubu Narodowego, zgłoszonym 14-go stycznia 1933 r., a rozwijającym zasadę 22 art. konstytucji, który mówi, że „poseł wzgl. senator nie może ani na swoje, ani na obce imię kupować lub uzyskać dzierżawy dóbr państwowych, przyjmować dostaw publicznych i robót rządowych, ani otrzymywać od rządu koncesyj, lub innych korzyści osobistych".

Należy przypomnieć, że przed kilku dniami w komisji budżetowej poruszono sprawę koncesji nadanej na komunikację w „Spółce Autobusowej", do której należy jeden z senatorów B. B.

Pos. Makowski odpowiedział, że wniosek Klubu Narodowego przydzielono 9 marca ub. r. pos. Jeszkemu (B. B.), ale ten na sali jest nieobecny, więc przewodniczący nie umie odpowiedzieć, co się z wnioskiem stało. Wobec tego pos. Komarnicki zażądał, aby zastosować przepis regulaminu, nakazujący postawienie tej sprawy na porządku dziennym w ciągu 2 tygodni, co też pos. Makowski obiecał. (w)

Kultura w hitlerowskiej Rzeszy

Ogromny spadek nakładów książek pod rządami narodowych socjalistów

Berlin. (Tel. wł.) Na rynku księgarskim w Niemczech od objęcia władzy przez hitlerowców i zaprowadzenia prez nich ostrej cenzury, oraz selekcji wydawnictw, zaznaczył się ogromny spadek nakładów książek.

W 1932 r. ukazało się ogółem w Rzeszy 30 tys. nowych dzieł w ilości około 120 miljonów egzemplarzy, oraz ponad 60 miljonów tomów dalszych wydań dawnych książek.

W 1933 r. ukazało się nowych prac wszystkiego 12 tys. w nakładzie 60 miljonów, a z dawnych — 10 miljonów egzemplarzy.

Liczba bezrobotnych w przemyśle graficznym wynosi w całej Rzeszy ponad 65 tys.

Nowi posłowie

Warszawa. (Tel. wł.) Nareszcie dzisiaj w południe główna komisja wyborcza załatwiła sprawę następców posłów, którzy zostali skazani wyrokiem brzeskim.

Na ich miejsce z listy Centrolewu wchodzą do Sejmu b. marszałek Rataj (Str. L.), Ludwik Kulczycki (N. P. R.), Adam Kuryłowicz (P. P. S.) i Józef Steinhof (Str. L.).

Dwaj posłowie, wybrani z listy Centrolewu, mianowicie Roman Jasnowski oraz nauczyciel Marjan Cieplak przeszli do B. B. (w)

Kataklizm żywiołowy w Indjach

Największe w dziejach Indyj trzęsienie ziemi — Zginęło około 10 tysięcy ludzi — Wiele miast i osad padło pastwą pożaru

Londyn. (Tel. wł.) Z Kalkuty donoszą:

Według dalszych wiadomości nadchodzących z terenów trzęsienia ziemi, jest to największa katastrofa w historji Indyj. Niema jeszcze dokładnych informacyj o liczbie ofiar, lecz władze przypuszczają, że ofiarą kataklizmu padło około 10 tysięcy ludzi. Według relacyj świadków trzęsienia ziemi, cyfra ta nie jest przesadzona.

Najbardziej ucierpiały okolice Himalajów, gdzie wszystkie miejscowości są zniszczone przedewszystkiem przez szerzące się w straszliwy sposób pożary, które natrafiają na podatny grunt, niszcząc całe osady i miasta. W samem Botiah liczba zabitych przekracza 1000 osób, a w Darbhanga przeszło 300.

W indyjskich kołach rządowych panuje przekonanie, że upłynie kilka tygodni zanim nadejdą dokładne szczegóły katastrofy z odległych terenów i dopiero wówczas będzie sobie można wyrobić zdanie o rozmiarach kataklizmu.

W Rzymie o Gdyni i Pomorzu

Rzym. (KAP.) W rzymskim instytucie kultury faszystowskiej odbył się odczyt sen. Guido Carlo Visconti di Modrone o Pomorzu.

Mówca przedstawiwszy sprawę ze stanowiska historycznego i politycznego wskazał, że Gdynia powstała wprawdzie w cudowny sposób, ale niemniej sztuczny na terytorjum polskiem, przez co Gdańsk skazany jest na upadek polityczny i ekonomiczny a wreszcie na zagładę. Oczywiście twierdzenie to jest bezpodstawne, bo wiadomo, że przy normalnym rozwoju handlu polskiego oba porty zaledwie będą w stanie podołać potrzebom ruchu.

Odczyt, w którym senator włoski starał się być pozornie bezstronnym miał na celu wykazać prowizoryczność i nienaturalny stan „korytarza" oraz niebezpieczeństwo płynące stąd dla Europy.

Wojna, zdaniem mówcy, wydaje się obecnie nieprawdopodobną, gdyż Niemcy są nieprzygotowane a Polska uzbrojona „aż po zęby" (fino ai denti) i podtrzymywana w swych ambicjach przez Francję.

Odczytowi przysłuchiwało się wiele wybitnych osobistości ze świata politycznego oraz ks. Aimone Sabaudzki.

Min. Stanhope

Londyn. (Tel. wł.) Według doniesienia „Daily Telegraph'u" następcą podsekretarza w min. spraw zagranicznych Edena, mianowany został Stanhope. Jego następcą w min. wojny będzie lord Strathcona.

Stanhope liczy 53 lata. Uczestniczył on w wojnie przeciw Burom oraz w wojnie światowej. W roku 1915 mianowano go oficerem sztabowym, 1918 parlamentarnym sekretarzem ministerjum wojny. Podsekretarzem wojny mianowany został w roku 1931.

Min. Suvich w Austrji

Wiedeń. (PAT). Dziś o godz. 8.15 przybył do Wiednia włoski podsekretarz stanu Suvich w towarzystwie sekretarza legacyjnego p. Comelliego.

Wychodzącego z wagonu Suvicha powitał kanclerz Dollfuss, poczem razem przeszli przed frontem kompanji honorowej. W salonach dworca kanclerz przedstawił gościowi włoskiemu członków swojego orszaku.

Wybuch petardy

Wiedeń. (PAT). Dziś rano na jednej z ulic dzielnicy Mariahilfe rzucono petardę, która wybuchła. Po dłuższym pościgu udało się policji ująć sprawcę wybuchu. Okazało się, że jest to nar.-socj. student politechniki, Voit. W czasie pościgu Voit zranił policjanta w udo.

Uroczystości w Berlinie

Berlin. (Tel. wł.). Z okazji 63 rocznicy utworzenia cesarstwa niemieckiego na gmachach publicznych wywieszono flagi.

Od wczesnych godzin rannych organizacje polityczne oraz byłych wojskowych składają wieńce przed pomnikami Wilhelma I i Bismarka.

Wykryty po 10 latach

Paryż. (PAT). Dopiero teraz, po 10 latach, udało się władzom francuskim zidentyfikować zwłoki śpiewaczki Heleny Zaworskiej-Zifferowej z Krakowa, zamordowanej w r. 1923 na plaży w Treport.

Z dochodzeń wynika, że mordu dokonał na polecenie męża ofiary, oficera austrjackiego Waldemara Ziffera, jego brat Józef, który otrzymawszy 3.000 fr. od brata Waldemara, skłonił oświadczeniami miłosnemi Helenę Zifferową do wyjazdu do Francji. Józef Ziffer już w r. 1924 skazany został przez sąd francuski za kradzież na 13 miesięcy więzienia i wydalony został z granic Francji. Dzienniki francuskie podają, że władze rozesłały za Józefem Zifferem listy gończe.

„Marsz głodowy"

Londyn. (Tel. wł.) Według zapowiedzi „Morning Post" czyni komunistyczna partja przygotowania do przeprowadzenia nowego „marszu głodowego" na Londyn.

Ostatni taki marsz, zakończony kilku starciami z policją, organizowany był w grudniu 1932 roku.

Żydowska spółka paszportowa

Manachem Kamieniec objeżdżał klijentów własnym samochodem

Warszawa. (Tel. wł.) Policja warszawska przeprowadziła rewizje masowe i aresztowania wśród członków szajki fałszerzy zagranicznych dowodów osobistych.

Na trop afery wpadł posterunkowy policji w Zbąszyniu, gdzie zatrzymano kilku Żydów, zaopatrzonych w podejrzane paszporty. Przyznali się oni, że wyrobili je sobie w Warszawie za opłatą 50 dolarów. Na podstawie tych zeznań władze policyjne rozpoczęły dochodzenia.

Wskutek przeprowadzonych rewizyj osadzono w więzieniu Józefa Rotersteina (Józia Paplaka), Mojsze Giczkowskiego oraz Manachema Kamieńca z Łodzi. Kamieniec posiadał własny samochód, którym jeździł stale pomiędzy Warszawą, Łodzią i Poznaniem, zaopatrując klientów w dokumenty. Dalsze dochodzenia w toku. (w)

Budżet śląski wynosi 66 miljonów zł

Katowice. (PAT.) W dniu dzisiejszym odbyło się budżetowe posiedzenie sejmu śląskiego. Na wstępie po krótkiej dyskusji odesłano do odnośnej komisji wniosek posła Gliksmana, domagający się rozpisania wyborów do rady miejskiej w Bielsku.

Wojewoda Grażyński, uzasadniając wniesiony do sejmu śląskiego projekt ustawy skarbowej, oświadczył m. in., że budżet na rok 1934/35 w kwocie 66 milj. zł stoi pod znakiem oszczędności i jest niższy od poprzedniego o prawie 10 miljonów zł. W ostatnich miesiącach wzrosła produkcja węgla, mimo trudności eksportowych. W hutnictwie żelaznem również nastąpiła poprawa. Zamówienia na pierwszy kwartał bieżącego roku są zapewnione. Charakteryzując sytuację przemysłową, wojewoda podkreślił, że równolegle z akcją władz państwowych powinny pójść dalej uproszczenia form organizacyjnych w przemyśle, zapewniając większą kontrolę władz, zwłaszcza wobec oszukańczych manipulacyj holdingowych. Dalszą troską władz wojewódzkich pozostaje wzmocnienie polskiego kapitału.

Przechodząc do zagadnienia administracji p. wojewoda poświęcił kilka serdecznych słów doniosłej roli polskiego urzędnika i nauczyciela w dotychczasowym bilansie 12-letniej pracy polskiej na Śląsku.

Co do programu prac inwestycyjnych i pomocy dla bezrobotnych, p. wojewoda zaznacza, że wprawdzie budżet przewiduje tylko 2½ miljona złotych na inwestycje, ale w połączeniu z kwotami funduszu drogowego, pracy i gospodarczego kwota ta dosięgnie 24 miljonów. Prawie ¾ miljona pójdzie na budowę szkół. W ten sposób ilość szkół, zbudowanych w 8-leciu 1926—1934, dosięgnie imponującej cyfry 52. Na regulację rzek przewiduje się 2½ miljona złotych. Budowa kolei na linji Zebrzydowice—Moszczenica posuwa się naprzód. W roku bieżącym będzie oddane do użytku 17 klm linji Cieszyn—Zebrzydowice. Na dalsze prace progowe przeznacza się łączną kwotę ponad 8 miljonów złotych, na budownictwo prywatne również ponad 8 miljonów. Jest projektowana dalsza budowa kolonij robotniczych oraz osiedla urzędniczego w Panewniku. Złagodzenie klęski bezrobocia jest nadal największą troską administracji śląskiej.

W zakresie pomocy dla bezrobotnych budżet mówi wprawdzie tylko o trzech i pół miljonach. Przewiduje się jednak podniesienie tej liczby o dalsze dwa i pół miljona. Prócz tego jest czynnych 115 kuchni dla bezrobotnych, które wydają 130 tys. porcyj. Obszerny ustęp przemówienia poświęcił wojewoda szkolnictwu. Do szkół wszystkich typów uczęszcza na Śląsku 244 tysiące dzieci.

Po przemówieniu wojewody, marszałek Sejmu zamknął posiedzenie, odraczając dyskusję budżetową do dnia 19 b. m.

„Niewiarogodna czelność" b. kronprinza

Bo nie chce oddać nieużytków na cele kolonizacyjne

Berlin. (PAT.) Narodowo-socjalistyczny organ Frontu Pracy, „Der Deutsche" donosi o zatargu, jaki wybuchł między kierownictwem t. zw. Służby Pracy a zarządem dóbr b. kronprinca, Przemków na Śląsku Opolskim. Kierownictwo służby w t. zw. kadrach pracy zwróciło się do administracji dóbr książęcych z żądaniem oddania 26.000 morgów nieużytków na cele kolonizacji rolnej. Na zmeljoryzowanych działkach utworzyć miano 150 drobnych gospodarstw chłopskich. Zarząd dóbr odrzucił to żądanie, oświadczając, że spowodowałoby to utratę dochodów z polowań.

Dziennik nazywa to stanowisko administracji dóbr b. kronprinca „niewiarogodną czelnością elementów reakcyjnych" i zapytuje, co jest ważniejsze, czy budowa osiedli, przy których ma znaleźć pracę 5.000 robotników, czy też prawo polowań.

Budżet min. oświaty

Warszawa. (Tel. wł.) Komisja budżetowa rozpoczęła obrady nad budżetem min. oświaty.

Budżet tego ministerjum w porównaniu z rokiem 1929/30 zmniejszył się o 70 milj., a ilość dzieci w tym czasie wzrosła o 1.400.000. Liczba nauczycieli zmniejszyła się w tym czasie o 4.500. W ten sposób załamała się całkowicie realizacja powszechnego nauczania w Polsce. (w)

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.46 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.45 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.60 zł, gotówką 209.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.56 do 172.82 zł, gotówką 172.22 zł.

Przepowiednia pogody na piątek: W dalszym ciągu pochmurno, przejściowe opady, wiatry zachodnie, później lekkie ochłodzenie postępujące z zachodu.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 18. 1. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 54¼% oraz za 4% premj. dol. 50.—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. zyskały nieco w kursie 4½% dol. listy zast., notując 41½—42.—% w płaceniu (przy kursie dol. 5,51); również płacono za 4½% dol. listy zast. w złocie 42.—%, natomiast 4% listy zastł konwert. ofiarowano po 40%; w końcu obracano 4½% złotowe listy zast. po 41½.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polsik 84.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 54¼% P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,51 41½—42% P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 42% P.
4% listy zastaw. ostempl. konwert. P. Z. K. 40% O.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dolar., serja III 50.— P. 41,50 +
4½% złotowe listy zast. s. K. z r. 1933 41.50 +.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I. em. 84.— P.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 18. 1. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 718 g/l. 2. pszenica 749 g/l. 3 owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 440 tonn par. Poznań	14,75
Żyto 45 tonn par. Poznań	14,68½
Żyto 75 tonn par Poznań	14,65
Żyto 30 tonn par Poznań	14,60
Otręby żytnie 15 tonn par. Poznań	10,25

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,50— 14,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	18,00 — 18,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	15,00— 15,75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 695—705 g/l	14,25— 14,50
Jęczmień 675—685 g/l	13,75— 14,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	12,00— 12,25
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia I gat. 0.55% wł. w.	21,00— 22,50
Mąka żytnia I gat. 0.65% wł. w.	19,50— 21,00
Mąka żytnia II gat. 55—70% wł. w.	16,50— 18,00
Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w.	13,00— 15,00
Mąka żytnia razowa 0.95% wł. w.	17,00— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna gat. IA 20% wł. w.	32,50— 36,00
Mąka pszenna gat. IB 45% wł. w.	29,50— 33,50
Mąka pszenna gat. IC 60% wł. w.	28,00— 32,00
Mąka pszenna gat. ID 65% wł. w.	26,50— 30,50
Mąka pszenna gat. II 45-65% wł. w.	24,50— 28,50
Mąka pszenna gat. III pośl. A 65—70% wł. w.	17,00— 20,00
Mąka pszenna gat. III pośl. Bponad 70% wł. w.	14,00— 17,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie z przemiału standartowego	10,25— 11,00
Otręby pszenne z przemiału standartowego	10,75— 11,50
Otręby pszenne grube z przemiału standartowego	11,50— 12,00
Rzepak zimowy	45,00— 46,00
Gorczyca	33,00— 35,00
Wyka latowa	14,00— 15,00
Peluszka	14,00— 15,00
Groch Viktoria	22,00— 26,00
Groch Folgera	20,00— 23,00
Seradela	13,00— 14,00
Koniczyna czerwona	170,00—220,00
Koniczyna biała	70,00—100,00
Koniczyna szwedzka	90,00—110,00
Koniczyna żółta odłuszczona	90,00—100,00
Makuch lniany w taflach	18,25— 19,25
Makuch rzepakowy w tafl.	15,75— 16,25
Makuch słonecznik. w tafl.	18,25— 19,25
Śrut Soja	22,50— 23,00
Mak niebieski	49,00— 54,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 1212 tonn, pszenicy 189 tonn, jęczmienia 280 tonn, owsa 25 tonn, mąki żytniej 139,5 tonn, mąki pszennej 57,5 tonn, otrąb żytnich 90 tonn, otrąb pszennych 180 tonn, koniczyny czerwonej 2,5 tonn, gorczycy 5 tonn, oleju rzepakowego 32 tonny, nasion 8,8 tonn, cukru gronowego 5 tonn, słomy żytniej 50 tonn, ziemniaków fabrycznych 45 tonn, płatków ziemniaczanych 30 tonn.

Hodowla ludzi

(Od wł. kor. „K. P.")

Berlin, 17 stycznia.

„Dla istnienia i stawania się jednostki jest masa dziedziczna („Erbgut") rzeczą decydującą, a nie, jak chciał socjalizm, otoczenie."

„Myślenie dziedziczno - biologiczne jest pierwszym celem i ukoronowaniem biologicznego nauczania."

„Myślenie dziedziczno - biologiczne może uprawiać każda szkoła ludowa."

„W ten sposób dziedziczno - biologiczne myślenie przedewszystkiem w nowy sposób oświetli wartość rodziny."

Wyjmujemy te zdania na chybił trafił z artykułu saskiego ministra oświaty Hartnacke, zamieszczonego w „Der Tag" z dnia 10 września ub. r. i zatytułowanego „Dziedziczno-biologiczne myślenie jako nowy cel wychowawczy."

W polityce ludnościowej dzisiejsi władcy Niemiec zwrócili oczywiście uwagę swoją na rodzinę, uważając, że ona stanowi podstawę życia i rozwoju narodów. Stąd z jednej strony wydaje się zarządzenia, mające popierać zawieranie małżeństw, stąd z drugiej strony ułatwienia dla rodzin, obdarzonych dziećmi. Dzieci, dzieci i jeszcze raz dzieci — oto linje wytyczne wysiłków odnośnej polityki niemieckiej.

Ta dbałość o rodzinę i możność jej zakładania łączy się jednak ze zdaniem, przytoczonem powyżej, a mianowicie z „nowem oświetleniem wartości rodziny" z punktu widzenia teoryj rasowych. Chodzi mianowicie o stwarzanie takich rodzin, któreby dawały potomstwo zdrowe i wartościowe rasowo, tak, jak te wartości pojmują teorje hitlerowskie. Celem jest bowiem nietylko ilościowe, ale też jakościowe wzmocnienie narodu niemieckiego. W tym kierunku wprowadza się nowe punkty widzenia do medycyny i wykształcenia lekarzy, i usiłuje uzyskać wpływ na dobór małżeństw (myśli się n. p. o zakładaniu kartotek dla dziedzicznie obciążonych przy Urzędach Stanu Cywilnego), a z drugiej strony utrudnia, a nawet uniemożliwia mnożenie się tych jednostek, które uznaje się jako obciążone dziedzicznie. Słynna ustawa o sterylizacji, która weszła w życie dnia 1 stycznia b. r. jest w tym kierunku jaskrawym przykładem.

Zamianowany przez ministra spraw wewnętrznych Rzeszy Fricka szef Urzędu Zdrowia na Rzeszę Niemiecką prof. dr. Reiter w następujących słowach określił zadania swego urzędu i wogóle hitlerowska reformę myślenia w sprawach zdrowia:

„Zupełnie nowy kierunek spojrzenia narodowej polityki zdrowotnej wymagać będzie zmiany sposobu myślenia („Umdenken") we wszystkich zagadnieniach zdrowotnych. Podczas gdy dotychczas wszystkie zarządzenia i rozporządzenia nastawione były wyłącznie na żyjące pokolenia i dlatego zajmowały się tylko interesami zdrowotnemi teraźniejszości, spoczywać będzie punkt widzenia przyszłości poza żyjącem dzisiaj pokoleniem, na przyszłych niemieckich pokoleniach. („Der Angriff" z dnia 21 sierpnia 1933)."

W podobny sposób określono również zadania dawnej Akademji Socjalno - Hygjenicznej przeorganizowanej ostatecznie na „Akademję Państwowo-Medyczną" i poddanej pruskiemu ministerstwu spraw wewnętrznych (radcy ministerjalnemu dr. Conti'emu). Akademja ta kształci lekarzy powiatowych, komunalnych, szkolnych i dokształca w wszystkich dziedzinach medycyny, mających związek ze spełnianiem zadań publicznych. W ten sposób — jak brzmiał urzędowy komunikat — „dana będzie gwarancja, że tylko tacy ubiegający się będą dopuszczeni jako lekarze państwowi i komunalni, którzy zaznajomieni będą najdokładniej z wymaganiami narodowej polityki zdrowia."

Te punkty widzenia podkreślał zarówno dr. Conti, jak też szef Urzędu Oświecenia (Aufklärungsamt) dla Polityki Ludnościowej i Pielęgnowania Rasy dr. Gross na zebraniach lekarzy. „Jakościowe i ilościowe odnowienie naszego narodu — mówił dr. Gross na jednem z takich zebrań — polityka rasowa i rozdział ras, te trzy zadania wymagają również od lekarza oddania się (das Aufgehen) nowej idei."

W ostatnim czasie odbyły się liczne kursy dla lekarzy, nauczycieli, urzędników policyjnych, nie mówiąc już o kursach dla członków partji hitlerowskiej. Osobne katedry dla hygjeny rasowej utworzono przy uniwersytetach w Berlinie i Monachjum.

Przytoczmy wreszcie słowa dyrektora „Instytutu Badań Rasowych", profesora uniwersytetu w Lipsku Rechego, zawarte w bardzo charakterystycznej książce „Was ist Rasse" (Co to jest rasa), która się w tych dniach ukazała. Jest ona zbiorem rozmów, które miała współpracowniczka hitlerowskiego „Illustrierter Beobachter" Charlotte Röhn-Behrens z polecenia swego pisma z przedstawicielami teorji rasowej (prof. Bartelsem, prof. Baurem, dr. Contim, prof. Fischerem, min. Frickiem, dr. Gerckem, dr. Grossem, pro. Güntherem, dr. Güttem, prof. Lenzem, prof. Rechem, Alfredem Rosenbergiem, prof. Schultze-Naumburgiem, prof. Staemmlerem), uczonymi, profesorami uniwersytetów, ministrami, wysokimi dygnitarzami partji hitlerowskiej i wogóle osobami jaknajbardziej miarodajnymi. Wstęp do książki stanowią wyjątki z mowy Hitlera, wygłoszonej na zjeździe partyjnym w Norymberdze, a wydała ją najbardziej oficjalna hitlerowska firma nakładowa Frz. Eher w Monachjum.

„Wyniki badań nad rasą i dziedzicznem — mówił profesor — muszą być zużyte dla dobra całego narodu w higjenie rasowej, tak, jak tego się też domaga nasz wódz Adolf Hitler. Ta hygjena rasowa nie może jednak — jak dotychczas zawsze — skończyć się (herabsinken) na czystej „eugenice", a więc na opiekowaniu się każdą zwyczajnie „zdrową" rodziną — bez żadnego względu na jej przynależność rasową — fachowiec w dziedzinie badań rasowych musi naodwrót przy wszystkich zarządzeniach rasowo - hygjenicznych żądać, ażeby na najpierwszem miejscu (durchaus im Vordergrund) stała myśl o pielęgnowaniu rasy, a zwłaszcza myśl o pielęgnowaniu i popieraniu wórczej kultralnie rasy nordyckiej.

Profesor Reche złożył w tym celu — jak dalej powiada — specjalny memorjał o konieczności utworzenia „Urzędu Rzeszy dla Podniesienia Rasowego Narodu" (Volksaufartung), ażeby „myśl rasowa w duchu Adolfa Hitlera panowała nad całą pracą hygjeniczno - rasową i zagwarantowała pracę według jednolitych punktów widzenia."

Z tych słów wynika dostatecznie jasno cel niemieckiej „hygjeny rasowej". Pojmuje się ją poprostu jako wykreśloną na wielką skalę hodowlę ludzi pewnego typu, jako próbę wydobycia pewnej specjalnej rasy ludzkiej z dotychczasowej mieszaniny. Nauka biologji w zastosowaniu już nie do zwierząt, ale do ludzi! Wkraczamy dzisiaj w dziedzinę prób realizacji tego niezwykłego eksperymentu.

O tem, a także o słynnej ustawie o sterylizacji pomówimy osobno.

JERZY DROBNIK.

Atak litewski na Wilno

własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Wilno, 17 stycznia.

Już nie od dziś prasa wileńska alarmuje społeczeństwo polskie, że ten atak trwa i czyni coraz większe postępy, oddając w ręce litewskie jedną pozycję po drugiej. Ale musimy się zastrzec, że nie chodzi nam o atak militarny, lecz o akcję innego rodzaju, może nawet bardziej niebezpieczna, bo przez wielu u nas niedocenianą, lub wręcz niedostrzeganą.

Mamy na myśli planowe i wytrwałe dążenie polityków litewskich do wytworzenia na terenie Ziemi Wileńskiej silnej gospodarczo i zwartej pod względem ideowym warstwy inteligencji. Na tę niezależność i siłę gospodarczą Litwinów, zamieszkałych na terytorjum Polski, polityka litewska zwraca baczną uwagę. Na ten cel idą duże pieniądze z Kowna i stopniowo zaczynamy się wprost przyzwyczajać do tego, że to tamten, to ów objekt gospodarczy przechodzi na własność bądź jakiejś organizacji litewskiej, bądź poszczególnych działaczy.

Przed paru miesiącami odbyło się poświęcenie nowego gmachu kliniki litewskiej, która ze stosunkowo skromnego lokalu na najwyższem piętrze jednej z kamienic przy ul. Wileńskiej przeniosła się do luksusowo urządzonego własnego gmachu przy ul. Mickiewicza 33, na rogu placu Łukiskiego (dawny klub handlowców). Gmach ten został nabyty przez organizacje litewskie w 1933 r. za cenę grubych tysięcy złotych i po odpowiedniem odremontowaniu oraz przeróbkach przekazany do użytku kliniki.

Głośna też była w 1932 r. sprawa nabycia przez Litwinów pięknego kompleksu kamienic przy ul. Dąbrowskiego, w których mieściła się słynna sala „Apollo", oraz gimnazjum Wellera. Nie będziemy tu wyliczali pomniejszych kamieniczek, przeważnie w śródmieściu, które przeszły w ręce Litwinów w przeciągu ubiegłych 2 lat. W każdym razie jest ich kilkanaście.

Ostatnią sensacją, bo z przed kilku zaledwie dni, jest wiadomość o pertraktacjach, jakie się toczyć miały pomiędzy prezesem Tymczasowego Komitetu Litewskiego w Wilnie, p. Staszysem, a właścicielem Werek, p. Spinkiem, w sprawie nabycia tej przepięknej i historycznej posiadłości przez organizacje litewskie.

Trzeba odrazu zaznaczyć, że Werki są w obecnych warunkach posiadłością deficytową i właśnie wielkie zaległości podatkowe skłoniły dotychczasowego właściciela do szukania nabywców. — Niewątpliwie nie liczą też na zyski Litwini, ale nabycie pięknego pałacu werkowskiego, który w swych murach gościł Napoleona, oraz olbrzymiego parku, położonego na malowniczych wzgórzach nad Wilją w dległości 6—7 kilometrów od Wilna, ma bezsprzecznie dla Litwinów pierwszorzędne znaczenie moralne i... polityczne. Podobno p. Spinek czynił starania sprzedania Werek skarbowi państwa, motywując to m. in. i tem, że posiadłość ta znajduje się w obrębie obozu warownego i przejście jej w obce ręce wywarłoby także i pod względem wojskowym ujemne wrażenie, ale zabiegi jego nie odniosły pożądanego skutku.

Zresztą nietylko w samem Wilnie i jego najbliższych okolicach stan posiadania litewski wzrósł w przeciągu ostatnich paru lat w sposób wprost bijący w oczy, bo także i z dalszej prowincji nadchodzą wiadomości o przechodzeniu w ręce litewskie poszczególnych objektów ziemskich. Robi to wrażenie planowej akcji kolonizacyjnej. Korzystając z kryzysu gospodarczego i kompletnej ruiny ziemiaństwa, Litwini wykupują w pobliżu wiosek litewskich poszczególne folwarki, gdzie w ten sposób osiada inteligent litewski, wyrobiony ideowo, stając się automatycznie przywódcą ciemnych mas ludu litewskiego.

Niedalej jak przed pół rokiem, „Dziennik Wileński" i „Głos Wileński" podały cały wykaz takich, nabytych przez Litwinów, posiadłości w powiatach święciańskim i brasławskim. Akcja ta o charakterze gospodarczym połączona jest ściśle z przygotowaniem odpowiedniego zastępu działaczy litewskich. Kształcą i wychowują ich gimnazja litewskie w Wilnie i Święcianach, a przedewszystkiem bursy, gdzie bezpośredni wpływ wychowawczy kierowników ma znacznie efektowniejsze skutki.

Ciekawem jest, że w gimnazjum litewskiem w Wilnie mamy wychowanków nietylko z tej strony „linji demarkacyjnej" (Litwini „granicy" z Polską nie uznają za ostateczną), ale także i z Kowieńszczyzny. Gdybyśmy uważnie przejrzeli listę uczniów, szczególniej zamieszkujących w bursie, musiałaby nas uderzyć dość znaczna liczba sierot, a ponadto wiele nazwisk o brzmieniu polskiem, aczkolwiek zlitwinizowanem. (Zamiast Janowski — Janouskas, albo zamiast Stankiewicz — Stankiewicius).

Skąd się tacy biorą?

Zagadkę tę wyjaśnia następujący wypadek. Oto w jednem z miasteczek pow. wileńsko - trockiego zamieszkiwał pewien szewc, Polak z krwi i kości. W 1918 r. wstąpił na ochotnika do wojska polskiego, brał udział w zdobywaniu Wilna w 1919 r., a potem w 1920 roku wraz z dywizją gen. Żeligowskiego wypędzał z rodzinnych stron okupantów litewskich. Obecnie znalazł się w skrajnej nędzy, bo chłopi butów nie noszą i szewc w małem miasteczku pozostał bez zarobków. Nadomiar złego zmarła mu żona, pozostawiając troje drobnych dzieci. W domu zapanował formalny głód.

Pewnego dnia zjawił się u niego organista i w imieniu ks. proboszcza zaproponował, by oddał do księżej ochronki starszych chłopców. Biedak zgodził się, aczkolwiek jako warunek postawiono mu to, że chłopcy będą chowani w duchu litewskim i, gdy podrosną, zostaną oddani do gimnazjum litewskiego.

— „Co miałem robić, gdy dzieciaki z głodu płakały, musiałem je Litwinom sprzedać" — tak sam o tej transakcji opowiadał.

Historja ta niewątpliwie bardzo wiele nam wyjaśnia. Jednego jednakże pojąć nie jesteśmy w stanie. Dlaczego czynniki miarodajne są na to wszystko głuche i nieme?

Olbrzymie pieniądze idą na propagandę i utrzymanie „Strzelca". Dziesiątki tysięcy rocznie na subwencjonowanie „sanacyjnych" pism wileńskich, których nikt nie chce czytać. Gminie żydowskiej ofiarowuje się w prezencie piękną kamienicę na placu Orzeszkowej, ale brak pieniędzy na obronę dziatwy polskiej przed wynarodowieniem. Ten stan rzeczy musi się zmienić.

PIOTR KOWNACKI.

Belgja fortyfikuje swe granice

Belgja po smutnych i bolesnych dla siebie doświadczeniach z wojny światowej, kiedy to Niemcy pogwałciły neutralność tego kraju, wkraczając niespodziewanie w jego granice, wytęża wszystkie siły, aby zapobiec podobnym możliwościom w przyszłości. Zrujnowane i wyniszczone okupacją niemiecką państwo, po zawarciu pokoju zatroszczyło się przedewszystkiem o odbudowę gospodarczą, odsuwając inne zagadnienia na plan dalszy. A że, jak ktoś dowcipnie zauważył, lata „powojenne" szybko mijają, stwarzając na nowo okres „przedwojenny", trzeba było zatroszczyć się o przygotowanie kraju do skuteczniejszej obrony.

Belgja znajduje się w szczególnie niedogodnych dla siebie warunkach z punktu widzenia wojskowego. W możliwym konflikcie francusko - niemieckim, Belgja jest znów narażona na uderzenie niemieckie. Francja, wyposażając swą wschodnią granicę sznurem nowoczesnych fortyfikacyj, stanowi dla nieprzyjacielskich przeszkodę trudną do pokonania. Najłatwiejszą „bramą wypadową" do Francji pozostaje więc Belgja. Plan Schliefena z roku 1914, jak dotąd, nic nie stracił na aktualności. Z grożącego niebezpieczeństwa Belgja zdaje sobie sprawę.

Budowa fortyfikacyj wymaga dużego nakładu pracy i kapitału, siła rzeczy musi być rozłożona na dłuższy okres i wykonywana etapami. Niemniej ważnem zagadnieniem była reorganizacja przemysłu i stworzenie nowych gałęzi produkcji. Do wojny światowej nie istniał w Belgji przemysł lotniczy. W zrozumieniu konieczności posiadania tego ważnego odłamu przemysłu, stworzono fabryki, mogące zaspokoić w dużej mierze zapotrzebowanie sprzętu lotniczego dla armji. Jedną z takich fabryk są zakłady lotnicze Stampe i Vertogen w Antwerpji.

Ostatnio do lotnictwa belgijskiego został wprowadzony dwumiejscowy samolot tej fabryki. Jest to lekki dwupłatowiec, uzbrojony w dwa karabiny maszynowe, z silnikiem Amstrong 350 km.

Belgja, będąc krajem o stosunkowo nielicznych rezerwach ludzkich, musi ten brak pokryć dobrem wyposażeniem technicznem swej armji. Ogólna liczba powołanych pod broń w czasie wojny światowej wynosiła 380.000 ludzi. W przyszłej wojnie liczba ta prawdopodobnie zwiększy się.

Uzbrojenie dla wojska jest dostarczane przez znane zakłady uzbrojenia „Fabrique Nationale", które produkują również broń myśliwską, samochody i motocykle.

Należy zaznaczyć, że przygotowania belgijskie są wyłącznie natury defensywnej. Polityka tego kraju jest wybitnie pokojowa, nie zamyka się jednak oczy przed grożącem niebezpieczeństwem i stara się je w każdym wypadku zażegnać.

Nie zapominajmy, że Belgja nie jest państwem jednolitem. Pomiędzy Wallonami i Flamandami są pewne rozdźwięki, które z pewnością korzyści nie przynoszą, a utrudniają tylko rzetelną współpracę. Pamiętne są wystąpienia aktywistów flamandzkich, którzy zupełnie innem okiem patrzyli na wojnę z Niemcami, aniżeli ciążący ku Francji Wallonowie. Naogół poprawne stosunki wewnętrzne zawdzięcza Belgja królowi Albertowi, który swym nadzwyczajnym taktem i autorytetem łagodzi powstające konflikty, nie pozwalając im przybrać niebezpiecznych rozmiarów.

St. P.

Do Genewy

Paryż. (PAT). Min. Paul Boncour wyjechał wczoraj wieczorem do Genewy. Tym samym pociągiem udaje się do Genewy min. Simon.

Klub Narodowy w sprawie uposażeń urzędniczych

O odroczenie wykonania nowych rozporządzeń w tej dziedzinie

Jak już pokrótce donosiliśmy, Klub Narodowy zgłosił na wtorkowem posiedzeniu Sejmu wniosek w sprawie odroczenia na czas nieograniczony wykonania rozporządzeń, dotyczących zmiany uposażeń pracowników państwowych. Wniosek ujęty jest w formę projektu ustawy o trzech artykułach. Pierwszy wymienia rozporządzenia, których wykonanie ma być odroczone, a więc wszystkie dotyczące uposażeń zarówno wydane przez Prezydenta Rzeczypospolitej, jak i przez Radę Ministrów. Art. 2 porusza wykonanie ustawy prezesowi Rady Ministrów, prezesowi N. I. K. oraz właściwym ministrom.

UZASADNIENIE

Uzasadnienie wniosku brzmi:

Reforma uposażeń pracowników państwowych, zawarta w dekretach z 28 października 1933 r. i wynikających z tych dekretów rozporządzeniach Rady Ministrów, polega na rozszerzeniu rozpiętości między uposażeniem niższych i wyższych urzędników, oraz na zupełnem uzależnieniu wysokości uposażenia poszczególnego urzędnika od woli jego władzy przełożonej.

Być może, że różnica uposażeń między najniższą i najwyższą grupą jest obecnie zbyt mała. Jednak zwiększenie tej różnicy przez dwu- lub nawet trzykrotne podniesienie uposażenia najwyższych grup z równoczesnem obniżeniem go w grupach niższych jest dziełem całkowicie chybionem. Reforma taka powoduje dalszą pauperyzację mas urzędniczych, będącą zjawiskiem ujemnem tak pod względem gospodarczym jak i społecznym. Zniesienie dodatków rodzinnych grozi osłabieniem tej podstawowej komórki życia narodu, jaką jest rodzina.

KTO MA ZYSKAĆ?

Jedynem uzasadnieniem dalszej obniżki uposażeń znacznej większości pracowników państwowych mógłby być tylko interes skarbu. Ale ten wzgląd w obecnej reformie nie wchodzi w rachubę, albowiem ogólna suma przeznaczona na uposażenia, według kilkakrotnych oświadczeń przedstawicieli rządu ma pozostać niezmieniona. Nie skarb zatem ma tu zyskać, ale wyżsi urzędnicy kosztem niższych, już obecnie niedostatecznie uposażonych, co z punktu widzenia interesu państwa byłoby znacznie szkodliwsze, niż utrzymanie stanu dotychczasowego, w którym uposażenie najwyższych urzędników niezupełnie może odpowiada kwalifikacjom, jakie powinni posiadać i wielkiej odpowiedzialności, do której się powinni poczuwać.

Tę zasadniczą ujemną cechę reformy uposażeń potęguje jeszcze daleko idące uzależnienie ich nie od przepisów prawa, lecz od uznania przełożonych władz, dysponujących zarówno wysokością uposażeń, jak i przywiązaniem do pewnych stanowisk różnych dodatków funkcyjnych i służbowych.

Należy wreszcie zważyć, że wszyscy bez wyjątku pracownicy państwowi płacą obecnie znaczne stosunkowo raty pożyczki wewnętrznej, którą ze strony rządu przedstawiono im jako zabezpieczenie przed dalszą obniżką uposażeń w najbliższym czasie.

Gdy zatem obecna reforma zawiera w sobie pierwiastki ujemne pod względem gospodarczym i społecznym, a stan skarbu nie pozwala na rozszerzenie rozpiętości uposażeń bez krzywdy dla pracowników państwowych niższych kategoryj uposażeniowych, podpisani wnoszą o odroczenie wykonania reformy na czas nieograniczony i utrzymania nadal dotychczasowego stanu rzeczy tak pod względem prawnym, jak i budżetowym.

W obronie prasy narodowej

Posłowie Klubu Narodowego zgłosili dwie interpelacje do ministra spraw wewnętrznych w sprawie postępowania władz administracyjnych w Krakowie.

Jedna z nich dotyczy zabrania przez policję z lokalu Stronnictwa Narodowego w Krakowie maszyny do pisania, cyklostylu i znacznej ilości papieru do pisania. Przedmiotów tych, zabranych przed blisko rokiem, dotąd nie zwrócono, interpelanci domagają się więc natychmiastowego ich zwrotu oraz pociągnięcia winnych do odpowiedzialności służbowej.

Interpelacja druga opisuje „niebywałe formy tępienia przez starostwo grodzkie wychodzącego od stycznia r. b. w Krakowie dziennika narodowego „Kurjer Powszechny". W dniach 14 i 15 stycznia policja ogłosiła okólnikiem zakaz sprzedawania „Kurjera Powszechnego" w kioskach. Na telefoniczne zapytanie w dniu 15 stycznia odpowiedzieli pp. nadkomisarz Pollak i mgr. Roman Chowdziejewski, iż zakaz sprzedaży „Kurjera" w kioskach jest istotnie bezpodstawny, mimo to zakaz ten dotąd nie został cofnięty, a posterunkowi PP. w dalszym ciągu teroryzują właścicieli kiosków. Interpelanci zapytują p. ministra spraw wewnętrznych, co zamierza uczynić, aby usunąć to bezprawie organów policyjnych w stosunku do legalnie wychodzącego pisma."

We wtorek też odczytano zgłoszone już dawniej interpelacje Klubu Narodowego do pp. ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych w sprawie konfiskat „Gońca Pomorkiego" i „Dziennika Starogardzkiego" w Pelplinie.

Z obrad Komitetu Okręgu Wielkopolskiego Polskiego Czerwonego Krzyża

Obrady członków Komitetu Okręgu Wielkopolskiego toczyły się wczoraj w świetlicy Polskiego Czerwonego Krzyża przy dużym udziale członków. Z uwagi na mianowanie prezesa zarządu okręgu wielkopolskiego P. C. K. prof. dr. Jurasza komisarzem okręgu przez zarząd główny P. C. K. i zawieszenia w czynnościach troje członków zarządu, obrady cechowało zrozumiałe zaciekawienie, wychodzące poza ramy zwykłego zainteresowania, a chwilami nawet podniecenie.

Obradom przewodniczył jako prezes Komitetu Okręgu Wielkopolskiego, długoletni działacz na terenie Polskiego Czerwonego Krzyża prof. dr. Gantkowski. Ponadto wchodzili w skład prezydjum m. in.: hr. Szołdrska jako wiceprzewodnicząca komitetu i p. dyr. J. Winiewicz jako sekretarz. Zarząd główny Polskiego Czerwonego Krzyża w Warszawie reprezentowany był niezwykle licznie, gdyż oprócz prezesa Darowskiego uczestniczyli w obradach dyr. zarządu głównego dr. Zakliński, jego zastępca p. Rutkowski, członek zarządu głównego p. sędzia Kozłowski i delegat rządu do zarządu głównego P. C. K., pułk. Rudzki.

Przewodniczący zebrania, prof. dr. Gantkowski, wśród zrozumiałego zainteresowania podał do wiadomości zebranych przebieg głośnego zatargu z zarządem głównym, którego wynikiem było ustąpienie części członków zarządu okręgu wielkopolskiego P. C. K. i zawieszenie w prawach członkowskich szefa sanitarjatu senatora dr. Meissnera, dyr. Winiewicza i p. prezydentowej Żychlińskiej, oraz mianowanie byłego prezesa Okręgu Wlkp. Polskiego Czerwonego Krzyża prof. dr. Jurasza komisarzem.

W toku gorącej dyskusji członkowie zarządu, jak i prof. dr. Jurasz, broniący postępowania zarządu głównego w ciągu ostatniego kwartału ub. roku, nie przytoczyli jednak takich argumentów, któreby były przekonały zebranych, o konieczności zastosowania rygoru zawieszenia członków zarządu.

Drugą sprawą, która wywołała duże zaognienie, była sprawa wyborów, przeprowadzonych w oddziale P. C. K. we Wrześni, głośnych już dostatecznie i znanych z oświetlenia ich w prasie. Przewodniczący zebrania prof. dr. Gantkowski dopuścił jednak z uwagi na drażliwość kwestji i na fakt, że wniesiono sprzeciw zaczepiający ważność wyborów wrzesińskich do zarządu głównego P. C. K., tylko do zreferowania tak zwanej sprawy wrzesińskiej. Referował ją zwięźle, oddany sprawie czerwonokrzyskiej działacz p. aptekarz Konieczny z Wrześni. Z referatu tego wynikało, że prezydjum wrzesińskiego walnego zebrania nie uwzględniło wniosku o tajne głosowanie. Szczegółową dyskusję nad sprawą wrzesińską odroczono na później, aż do czasu nadejścia odpowiedzi z zarządu głównego P. C. K. w Warszawie.

W ożywionej dyskusji, która w tej sprawie się wywiązała, przemawiali pp. sen. dr. Meissner, dyr. Józef Winiewicz, prezydentowa Żychlińska, Hagerowa z Jarocina, prezes zarządu głównego Darowski, prof. dr. Jurasz, sędzia Kozłowski, radca Kultys, prof. Niklewska i b. wojewoda poznański hr. Bniński.

Wybór członków zarządu okręgu Wielkopolskiego C. K. przeprowadzono w tajnem głosowaniu. Wpłynęły dwie listy kandydatów. Jedna wniesiona była imieniem dowódcy O. K. VII, przez płk. Osmólskiego. Na tej liście figurował jako prezes prof. dr. Jurasz, dotychczasowy komisarz okręgu. Pominięto nazwiska zawieszonych członków.

Przeciw tej liście urzędowej wniesiono listę niezależnego społeczeństwa, w której umieszczono nazwiska osób znanych, — działaczy i pracowników Czerwonego Krzyża. Na czele tej listy stanął dotychczasowy generalny sekretarz okręgu p. dyr. Józef Winiewicz i członkowie zawieszeni wprawdzie w czynnościach przez zarząd główny, lecz znani z długoletniej ofiarnej honorowej pracy w P. C. K. Wybory wykazały, że poza prof. Juraszem, który wszedł z listy urzędowej jako prezes okręgu, specjalnie zebranie wyraziło wotum zaufania dla zawieszonych członków pp.: sen. dr. Meissnera i prezydentowej Żychlińskiej, wybierając ich ponownie jako członków zarządu, p. sen. dr. Meissnera jako szefa sanitarnego i prezydentową Żychlińską, jako zwykłego członka zarządu.

W głosowaniu tajnem kartkami, większość jako prezes oddziału wlkp. P. C. K. uzyskał p. prof. dr. Jurasz. I. wiceprezesem wybrana została hr. Helena Raczyńska, II. wiceprezesem wybrano starostę krajowego Begalego, szefem sanitarjatu wybrany został ponownie senator dr. Meissner, skarbnikiem okręgu dyr. Górnicki. Jako członkowie wchodzą do zarządu okręgu pp.: prezydentowa Żychlińska, płk. dr. Strehl i ks. prałat dr. Mazurkiewicz. Zastępcami członków zarządu wybrano pp.: dr. Kiedacza, prof. Z. Niklewską, radcę Wybieralskiego, adw. dr. Borszewskiego i doc. U. P. dr. Żuralskiego.

Uciążliwe czynności skrutatorów sprawowali pp.: drowa Krzywańska, Michalska, dr. Bross, dr. Likowski, starosta Kozłowski, ks. prob. Chilomer i dr. Dirbach.

Obrady zakończył prof. dr. Gantkowski wezwaniem do owocnej i zgodnej pracy dla wzniosłej idei czerwonokrzyskiej.

Z uznaniem należy podkreślić sprawne i taktowne przewodnictwo prof. dr. Gantkowskiego, który podczas sześciogodzinnych obrad z sobie właściwą oględnością nie dopuścił do przekroczenia ram namiętnej dyskusji, wynikłej na tle rygorystycznych posunięć zarządu głównego, zastosowanych bodaj poraz pierwszy w życiu P. C. K. i jak opinja zebrania wykazała, — zastosowanych niesłusznie.

Tg 101

Ś. p. Franciszek Płaczek

W środę, dnia 17 b. m. zmarł w Lesznie po ciężkich cierpieniach ś. p. Franciszek Płaczek, przewodniczący Koła Stronnictwa Narodowego i wiceprzewodniczący zarządu powiatowego Stronnictwa.

Ś. p. Zmarły, jako patrjota i człowiek niezłomnego charakteru, przez swą ofiarną pracę, dawał przykład bezinteresowności w pracy publicznej, a stojąc na czele Koła Stronnictwa Narodowego, darzony zaufaniem obywateli, oddziaływał w sposób najszlachetniejszy na bieg życia narodowego w tem mieście i w powiecie.

Praca ta, prowadzona w trudnych warunkach, dała jednak stokrotne wyniki, czego dowodem wzrost wpływów Obozu Narodowego tak znakomicie zaznaczony przy ostatnich wyborach do rady miejskiej.

Ś. p. Zmarły był długoletnim prezesem Tow. Przemysłowo-Rzemieślniczego i czynnym członkiem bardzo wielu miejscowych towarzystw.

Śmierć ś. p. Franciszka Płaczka dotyka boleśnie nietylko najbliższą rodzinę i współpracowników ś. p. Zmarłego, ale szeroki ogół narodowy, który cenił wysoko zalety tego szlachetnego obywatela.

Cześć pamięci niestrudzonego i ofiarnego pracownika narodowego! Oby ziemia ojczysta, którą tak gorąco kochał, lekką Mu była.

Rak, choroba społeczna

5 136 chorych w szpitalach w Polsce

W biuletynie Polskiego Komitetu do zwalczania raka jest statystyka chorych na raka, zebrana przez dr. Kazimierza Więckowskiego. Okres ten dotyczy 1931 roku, obejmuje liczby nadesłane z całej Rzeczypospolitej przez szpitale i inne zakłady lecznicze.

Ogólna liczba chorych podana wynosi 5.136 przypadków stwierdzonych nowotworów złośliwych.

Miejscem umiejscowienia raka u mężczyzn najczęściej był żołądek i warga dolna (u palaczy fajek), u kobiet — macica, piersi i na ostatku żołądek.

U chrześcijanek miejscem wyjścia nowotworu była najczęściej macica, potem piersi, a na końcu żołądek; u żydówek przedewszystkiem na pierwszem miejscu rak piersi, potem rak żołądka, na końcu rak macicy.

Kobiety zarówno chrześcijanki, jak i żydówki zapadały, począwszy od 36 roku życia (o dziesięć lat wcześniej od mężczyzn).

Mężczyźni zapadali od 46 do 60 roku życia; ten okres wieku jest jednocześnie okresem największej ilości przypadków na złośliwe nowotwory u obu płci. Okresem największego nasilenia u chrześcijanek jest okres między 41 i 55 rokiem życia, u żydówek między 46 i 60 rokiem życia; u mężczyzn chrześcijan między 46 i 60 rokiem, u żydów między 51 i 65 rokiem.

Zpośród 5.136 przypadków chorych było: mężczyzn 2.334 (chrześcijan 2.065, żydów 269), kobiet 2.802 (chrześcijanek 2.446, żydówek 356).

Na powyższy materjał złożyły się odpowiedzi 420 szpitali (na 543 szpitale); zatem nie wszystkie szpitale i kliniki dostarczyły materjału, któryby dał o wiele wyższe jeszcze cyfry. Rak jamy ustnej, języka, gardzieli i krtani występował prawie wyłącznie u mężczyzn, co przemawia za wielkiem znaczeniem drażniącego bodźca ze strony tytoniu. Kiła stanowiła sprzyjające podłoże na powstawanie raka.

To też, gdyby można było wykluczyć drażniące mechaniczne wpływy — rak stałby się znacznie rzadszym we wszelkich organach naszego ciała.

Młodzież Wszechpolska

urządza **w sobotę, 20 b. m.** o godz. 20 w lokalu własnym (św. Marcin 65 m. 9)

Zebranie ogólne członków

z ref. kol. JANA REMBIELIŃSKIEGO n. t. Zagadnienie naprawy ustroju.

Rzemiosło polskie a niebezpieczeństwo żydowskie

Z przemówienia sejmowego posła Petryckiego (Kl. Nar.)

Zabierając głos przy pierwszem czytaniu ustawy, nowelizującej prawo przemysłowe, które ukazało się drogą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r., wyrażam przekonanie, że rzemiosło będzie dochodziło do coraz większego znaczenia przez to, że następuje powolne bankructwo systemu wielko - przemysłowego i że coraz większe znaczenie będzie miał mały warsztat pracy. Rzemiosło nabiera znaczenia w Polsce jeszcze i przez to, iż warsztaty rzemieślnicze zatrudniają 2 i pół razy tyle ludzi, co wielkie zakłady przemysłowe. Przytem, jeżeli kładziemy nacisk na znaczenie rzemiosła jako obóz narodowy, to także z tego względu, że każdy rzemieślnik pracuje samodzielnie w swoim warsztacie pracy, że wypuszcza na rynek towar lepszy od fabrycznego i przez to, że posiada prywatną własność choćby małą, jest ściśle związany z danem miastem, a zatem jest ściśle złączony z państwem.

Wszyscy najpoważniejsi historycy polscy stwierdzają, że jedną z głównych przyczyn upadku dawnej Rzeczypospolitej szlacheckiej był brak stanu średniego i powolny upadek miast oraz mieszczaństwa polskiego. Upadek ten zaczął się z końcem XV stulecia w owym czasie, kiedy to ze wszystkich prawie miast, a nawet w niektórych państwach z całego kraju wypędzano Żydów, i ci w wielkiej ilości przywędrowali do Polski i stali się czynnikiem konkurencyjnym dla mieszczaństwa polskiego i narzędziem w ręku szlachty, żądnej utrzymania monopolu władzy w swojem ręku. Przez Żydów właśnie zostało mieszczaństwo polskie rozbite, a ich organizacje osłabione.

Dzisiaj ten system jest w pewnym zakresie także stosowany. Dla rzemiosła głównym ośrodkiem organizacyjnym, kulturalnym i towarzyskim były cechy. Cechy miały swój ustrój, swoje przywileje i swoje statuty. Do ostatnich czasów od cechów byli trzymani zdala Żydzi. Nawet ostatnia ustawa cechowa, z czasów Kongresówki, t. zw. prawo staszycowskie, wyraźnie przewidywało, że do cechów rzemieślniczych nie mogą należeć Żydzi.

Podczas walk, jakie toczyło rzemiosło polskie przed wyjściem dekretu, stanowiącego nowe prawo przemysłowe, wyraźnie ujawniło się stanowisko rzemiosła polskiego w sprawie cechów; mianowicie rzemiosło polskie żądało jednogłośnie, żeby Żydzi zostali poza cechami. Znalazło to wyraz w prawie przemysłowem, dotychczas obowiązującem, gdyż prawo to pozwala na istnienie na tym samym terenie dwóch kategoryj cechów: osobno polskich i osobno żydowskich. Niektóre tylko tereny Rzeczypospolitej były świadkami istnienia mieszanych cechów polsko - żydowskich.

Otóż nowa nowela umniejsza znaczenie cechów przez to, że odbiera im szereg praw, które dotychczas cechy posiadały, jak zajmowanie się sprawami zarobkowemi, sprawami dostaw, sprawami prac wykonywanych dla instytucyj publicznych i inne. Pozatem ta nowela nie zaznacza wyraźnie, że na tym samym terenie mogą istnieć dwie kategorje cechów, i przez to może się wytworzyć praktyka, która zmusi rzemieślników polskich do tworzenia wspólnych cechów z rzemieślnikami żydowskimi.

Najgorszym jednak ustępem nowej noweli jest 75 w dziale V, który mówi o związkach przemysłowych. Artykuł 167 a brzmi tam: „Celem popierania rozwoju technicznego i gospodarczego rzemiosła, pozyskiwania krajowych i zagranicznych rynków zbytu, oraz tworzenia dobrowolnych organizacyj rzemieślniczych o charakterze zarobkowym dla podejmowania się dostaw i robót — samoistni rzemieślnicy jednego rodzaju rzemiosła w liczbie conajmniej 10 mogą zrzeszać się na podstawie przepisu rozporządzenia niniejszego w rzemieślnicze związki gospodarcze." A według art. 167 i na wniosek Związku Izb Rzemieślniczych minister przemysłu i handlu może zarządzić, że do danego rzemieślniczego związku gospodarczego obowiązani są należeć wszyscy samoistni rzemieślnicy, którzy w okręgu związku rzemieślniczego wykonywują rzemiosło, objęte związkiem.

Czyżby nie lepiej było, aby te prawa były nadane dotychczasowym cechom. Przepisy, wyżej przez nas przytoczone, mają na celu przedewszystkiem jedną rzecz, a mianowicie chodzi o stworzenie uprzywilejowanych rzemieślników. Chce się stworzyć takich rzemieślników, którzy zorganizują związki rzemieślnicze, a związkom będzie dane prawo starania się o rynki zbytu zagraniczne i krajowe, starania się o dostawy i roboty dla instytucyj publicznych i państwowych. A przedewszystkiem do gospodarczych związków rzemieślniczych — jak to wyraźnie podaje właśnie art. 167, — może minister przemysłu i handlu na wniosek Związku Izb Rzemieślniczych zmusić wszystkich rzemieślników do należenia, przez to zmusić rzemieślników polskich do stworzenia wspólnej organizacji rzemieślniczej z Żydami.

Wiemy o tem bardzo dobrze ze statystyki ostatnich lat, jak i ze statystyki ostatnich miesięcy, że w rzemiośle nastąpiło przechylenie na korzyść rzemiosła żydowskiego. O tem świadczy choćby statystyka warszawska. Dwa, trzy lata temu jeszcze było w rzemiośle warszawskiem zajętych Żydów 48 proc., teraz jest zajętych 54 proc., czyli Żydom udało się uzyskać większość. Jest to następstwo kryzysu, który dosięgnął warsztaty polskie i polityki kredytowej banków żydowskich, które udzielają rzemieślnikom żydowskim taniego, a nawet bezprocentowego kredytu, i polityki kredytowej banków polskich państwowych, które dają w bardzo niewielkiej ilości kredyty rzemieślnikom polskim, i to na drogich warunkach, bo dochodzących do 11 procent, a wreszcie także dzięki polityce dostaw i przetargów. Te wszystkie fakty zrobiły to, że rzemiosło polskie coraz bardziej jest bite na korzyść żydowskiego.

Z dawnej Rzeczypospolitej szlacheckiej istniała podobna instytucja, jak zapowiedziane „rzemieślnicze związki gospodarcze". Nazywano ją serwitorją. Znakomity historyk miast polskich prof. Jan Ptaśnik w pracy swej „Miasta Polskie" o tych serwitorjatach pisze:

„Królowie różnym kupcom i rzemieślnikom, przeważnie obcym, nadawali t. zw. serwitorjaty, na podstawie których mogli oni po całej Polsce prowadzić handel bez opłat ceł i bez obowiązku podlegania prawom składu. Miasta broniły się jak mogły przed serwitorjatami, bo uszczuplały one i tak szczupłe ich dochody. Największą jednak szkodę przywilejom miejskim i mieszczaństwu przynosili Żydzi, którzy w całości byli uważani za serwitorów skarbu królewskiego."

Otóż, nowoutworzone „gospodarcze związki rzemieślnicze" będą miały podobny charakter, bo tylko rzemieślnicy w nich zrzeszeni będą mogli zajmować się kwestjami zarobkowemi, pozyskiwaniem krajowych i zagranicznych rynków zbytu, oraz dostawami i robotami dla państwa i instytucyj publicznych. Praktyka zaś obecnych czasów uczy, że daje się takie prace tym rzemieślnikom, którzy mają giętkie karki, a przedewszystkiem Żydom, którzy są „ultra - lojalni" i którzy nieustannie swoją lojalność podkreślają, chociaż co innego myślą. Będzie tylko zachodziła ta różnica, że królów polskich zastąpią władze administracyjne rozmaitych instancyj.

Jeżeli przeciwko przepisom tej nowej ustawy występujemy, robimy to ze względów ogólno - narodowych i państwowych, uważamy bowiem, że stworzenie silnego stanu rzemieślniczego i stanu mieszczańskiego o charakterze polskim zapewni siłę i potęgę państwu. Zresztą wymaga tego także przesilenie gospodarcze, które może być złagodzone przez odpływ ze wsi polskiej synów chłopskich do zawodów rzemieślniczych. W tym kierunku ustawodawstwo właśnie powinno iść. Jeżeli się to nie stanie, mogą Polsce grozić wielkie niebezpieczeństwa, które już były udziałem Polski szlacheckiej. Mówi o tem także wspomniany już przez nas prof. Ptaśnik w następującym ustępie:

„Słabość zaś i zupełną prawie niemoc mieszczaństwa polskiego wyzyskuje przedewszystkiem ten element, który w niewielkiej stosunkowo ilości w Polsce się znajdował i przez silne jeszcze organizacje w ryzach był trzymany — Żydzi."

Dzisiaj Żydzi wykorzystują kryzys gospodarczy mieszczaństwa polskiego i zajmują jego placówki. Teraz jest to tem niebezpieczniejsze, bo Żydzi nie są żywiołem nielicznym, bo niema organizacyj, któreby trzymały ich w ryzach, a ustawodawstwo jak i polityka w dziedzinie dostaw i robót idzie im zupełnie na rękę. Uważamy, że interes państwa i narodu polskiego wymaga, ażeby miasta polskie stały się terenem panowania i pracy żywiołu polskiego i dlatego przeciwko tym punktom ustawy, które dają wyraźne przywileje Żydom, stanowczo występujemy.

W sprawach innych przedstawiciele naszego klubu zajmą stanowisko na komisji i przy następnych czytaniach.

Ś. p. Helena Paderewska

Jak już donosiliśmy, we wtorek, dnia 16 bm., w siedzibie Ignacego Paderewskiego, w Riond Bosson, pod Morges w Szwajcarji zmarła jego małżonka, Helena.

Śp. Helena Paderewska przeżyła lat 74. Od 2 i pół lat organizm małżonki wielkiego artysty toczyła ciężka choroba. Lekarze czuwali stale przy chorej, robiono wszystko, by utrzymać gasnące siły, ale wszelka pomoc, nawet najwybitniejszych specjalistów, okazała się bezskuteczna. We wtorek nastąpił zgon.

Śp. Helena Paderewska przyszła na świat, jako córka bar. Rosena, syna gen. Rosena. Matka jej umarła w połogu, to też śp. Helena wychowywała się u babki swej z domu Rucińskiej, gdzie wzrastała w tradycjach polskich i katolickich. Wychowanie i wykształcenie odebrała w Warszawie.

W maju 1899 r. w katedrze św. Jana w Warszawie ks. prałat Chełmicki pobłogosławił jej związek małżeński z mistrzem tonów Paderewskim i odtąd przez lat zgórą trzydzieści była ona nieodstępną towarzyszką męża w podróżach artystycznych i działalności publicznej.

Od lat najmłodszych poświęcała się śp. Helena Paderewska pracy społecznej. Jeszcze przed wojną stworzyła w Riond Bosson pod Morges wzorowe gospodarstwo z wielką hodowlą drobiu, gdzie stale odbywały się kursy dla dziewcząt. Podczas wojny działalność społeczna śp. Heleny Paderewskiej zatacza coraz szersze kręgi. Ośrodkiem działalności tej na wielką skalę pomyślanej, staje się założony przez Paderewską zrazu w Ameryce, a potem i w Polsce „Biały Karzyż".

Podczas premjerostwa I. J. Paderewskiego i stałego pobytu pp Paderewskich w Warszawie, powstaje z inicjatywy Heleny Paderewskiej szereg instytucyj społecznych: Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji (dom towarzystwa w Sulejówku, celem uczczenia fundatorki, nosi od jej imienia nazwę „Helin"), szkoła dla dziewcząt w Julinie, i t. d.

Śp. Helena Paderewska odznaczona była papieskim orderem „Pro Ecclesia". Do ostatnich chwil, jak tylko długo pozwalało jej zdrowie, nie ustępowała w pracy społecznej i była towarzyszką pracy męża.

Pogrzeb śp. Heleny Paderewskiej odbędzie się w piątek na cmentarzu polskim Montmorency w Paryżu.

Złożenie zwłok do grobowca nastąpi po nabożeństwie żałobnem, które odprawi biskup Paryża.

Urocza posiadłość pp. Paderewskich Rion Bosson pod Morges w Szwajcarji.

T 15
Trilysin TONIKUM DLA WŁOSÓW
Łupież znika, wypadanie włosów ustaje, włosy odrastają.
Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw!
Tg 103

NA POWITANIE WIOSNY

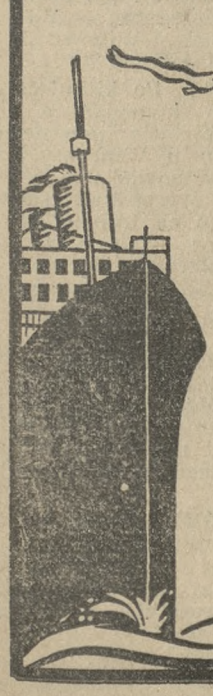

wycieczka morska okrętem
„KOŚCIUSZKO"
Wyspy Kanaryjskie, Marokko, Madeira
od 5 do 29 kwietnia b. r.
LINJA GDYNIA—AMERYKA
Warszawa, Marszałkowska 116
Gdynia — Lwów — Kraków — Rzeszów
oraz w biurach podróży
Cena od zł. 650.—
Ng 4018

Opłatek Młodzieży Wszechpolskiej

odbędzie się

w niedzielę, 21 bm. o godz. 17

w N. D. A. (Wały Leszczyńskiego 6).

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Czwartek, 18 stycznia 1934.

Słońce: wschód 7,53 — zachód 16,13 — długość dnia 8 godzin 20 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 4 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 747 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 4 st. Cels., najniższa plus 1 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 0,02 m.

Kal. rzk.: Pryska P., Kat. Św. Piotra — jutro Marta. Henryk B. i W.

Kal. słow.: Jaropełk — jutro Ratimir.

Doniosły wynalazek Polaka w dziedzinie kolejnictwa

Łódź, 15 stycznia.

Od szeregu lat prawie we wszystkich państwach europejskich trwała wytężona praca fachowców i profesorów nad znalezieniem sposobu, który dałby całkowite bezpieczeństwo komunikacyjne na drogach żelaznych, a jednocześnie obniżył koszty związane z konserwacją torów kolejowych i taboru.

Wynalazek Polaka p. Antoniego Masłowskiego, łodzianina, rozwiązał tą kwestję rzeczowo, tak pod względem technicznym jak również gospodarczym. Dla nas Polaków wynalezek p. Masłowskiego ma doniosłe znaczenie dla myśli polskiej na zewnątrz, jako świadectwo pracy mózgu polskiego w świecie narodów cywilizowanych.

Wynalazca uzyskał patent polski za nr. 18 660 kl. 19a jednocześnie zgłosił również pierwszeństwo patentowe za granicą.

Wynalazek ten ma doniosłe znaczenie dla kolejnictwa i prawdopodobnie zaważy na szali u czynników miarodajnych, szczególnie w Polsce przy budowie nowych tras kolejowych przewidzianych w programie rozbudowy dróg żelaznych.

Za zgodą wynalazcy podajemy jego adres: A. Masłowski, Łódź (Polska), ul. Ks. Skorupki 8-10.

Kronika karnawałowa

Zabawa Karnawałowa Koła Przyjaciół i 7. Pozn. Druż. Harcerzy im. St. Czarnieckiego odbędzie się w sobotę, dnia 20. bm. począwszy od godz. 20-tej, na sali p. Frąckowiaka przy ul. Kraszewskiego, narożnik Sienkiewicza. Moc niespodzianek. Wstęp za zaproszeniem, które odebrać można w księgarni p. Jaroszewskiego przy ul. Kraszewskiego, oraz w firmie Tow. Akc. „Juta", Fredry 1. zg 5179/80

Z POZNANIA

Dzieciobójczyni

Sąd okręgowy w Poznaniu rozpatrywał w dniu 17 b. m. sprawę Rozalji Piotrowicz, zamieszkałej w Poznaniu przy ulicy św. Wawrzyńca, oskarżonej o zabójstwo nieślubnego dziecka przez utopienie go na Sołaczu w dniu 24 listopada ub. r. Sąd po przesłuchaniu świadków, oraz wysłuchaniu orzeczeń biegłych prof. dr. Horoszkiewicza i dr. Łaguny, skazał Rozalję Piotrowicz na 6 lat więzienia za zabójstwo. Jako okoliczność łagodzącą poczytano oskarżonej wpływ silnego wzruszenia oraz wyrzuty, z jakiemi spotykała się ze strony otoczenia. (S.)

— * **Kurator Okręgu Szkolnego Poznańskiego** p. dr. Pollak, z powodu wyjazdu służbowego, nie przyjmuje interesantów w piątek 19 i we wtorek 23 bm.

— * **Aresztowania.** Podczas usiłowanej kradzieży 4 obrączek ślubnych wartości 60 zł, w składzie jubilerskim p. Gertrudy Prante w Poznaniu przy Al. Marcinkowskiego 28 ujęto Kazimierza Łukaszewskiego (ul. Matejki 28). — Policja odstawiła do więzienia przy ul. Młyńskiej Edmunda Trawińskiego w Poznaniu (Barak przy ul. Warszawskiej), ponieważ ma on do odsiedzenia 4-tygodniowy areszt. — Jako poszukiwanego przez komendę powiatową policji w Poznaniu, ujęto Wincentego Stefaniaka bez stałego mieszkania. — Pod zarzutem oszustwa matrymonjalnego osadzono w areszcie Stan. Makówczyńskiego z Poznania (ul. Madalińskiego 8). Pod pozorem zawarcia związku małżeńskiego wyłudził on od swej rzekomej większą sumę pieniędzy, które miał wydać na kupno rzeczy, związanych z przygotowaniami weselnemi. (kl)

— * **Zaginiony wychowanek.** P. Rozalja Dawidyńska z Poznania (ul. Jeżycka nr. 14) otrzymała od swego wychowanka 18-letniego Jana Mieczysława Sochy list pożegnalny wraz z dowodem osobistym i różnemi fotografjami. W liście, skierowanym do swej opiekunki, donosi Socha, że zamierza odebrać sobie życie. Na doniesienie p. Dawidzyńskiej policja zajęła się jego poszukiwaniem. (kl)

— * **Czyje to rzeczy?** W komisarjacie VII znajduje się rower męski, znaleziony na terenie koszar 3 pułku lotniczego w Ławicy. Kto jest właścicielem, narazie nie stwierdzono. Również w tym samym komisarjacie znajdują się dwa akumulatory, lampa spirytusowa i różne narzędzia dentystyczne, pochodzące prawdopodobnie z kradzieży. (kl)

— * **Rozmowa z podejrzanym osobnikiem.** P. Władysław Defitowski z Gniezna, ul. 3 Maja 3, doniósł policji że w Poznaniu na pl. Świętokrzyskim zaczepił go pewien osobnik, prosząc o papierosa. P. Defitowski poczęstował nieznajomego, a następnie udał się z nim na ul. Masztalarską, gdzie przystąpiło jeszcze dwóch nieznajomych. Napadli oni na p. Defitowskiego, zranili go w twarz i zabrali mu gotówkę w sumie 30 zł. (kl)

— * **Zastrzelony przy kradzieży drzewa.** Gajowy Ignacy Szumniak, napotkał w środę w południe w lesie pod Zurawińcem w powiecie kępińskim 3 osobników kradnących drzewo. Szumniak wezwał ich do odłożenia siekier i opuszczenia lasu. Kradnący jednak nie zareagowali na wezwanie, a po kilku słowach rzucili się na gajowego, usiłując go obezwładnić. Przy szamotaniu się z gajowym padł strzał z fuzji i zranił ciężko jednego z sprawców napadu, Wawrzyńca Zawadę. Przy bliższem zetknięciu się gajowy Szumniak poznał również Alfonsa Zawadę, brata postrzelonego, który wobec leśnika przyjął groźną postawę. Gajowy strzelił na postrzach jednakże Alfons Zawada wyrwał mu fuzję i począł uciekać z swymi towarzyszami. Ciężko raniony Wawrzyniec Zawada upadł jednak wkrótce na ziemię i zmarł. Oprócz dwóch wymienionych przy kradzieży drzewa, by jeszcze i ich brat Feliks. — W związku z krwawem zajściem, gajowego zSumniaka przytrzymano do dyspozycji władz sądowych, które w tej sprawie prowadzą śledztwo. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— * **CZARNKÓW.** (Rocznica śmierci powstańców). W tych dniach odprawił ks. kan. Swinarski mszę żałobną z okazji 15 rocznicy śmierci powstańców czarnkowskich. Na mszy św. byli obecni przedstawiciele władz oraz delegacje towarzystw. Po mszy św. udały się delegacje na cmentarz, gdzie u stóp pomnika powstańców złożono wieńce.

— (Odmówienie poświęcenia sztandaru „Legjonu Młodych"). Władza kościelna odmówiła poświęcenia sztandaru „Legjonu Młodych", które miało się odbyć w niedzielę.

— (Walne zebranie klubu szachistów). Pod przewodnictwem p. prof. Czarneckiego odbyło się walne zebranie klubu szachistów. Zarząd pozostał ten sam.

— (Walne zebranie S. M. P.). 17 bm. odbyło się w sali parafjalnej walne zebranie S. M. P. Sprawozdanie zarządu wykazało, że Stow. rozwijało się bardzo dobrze, powiększając znacznie ilość swych członków. Zarząd pozostał prawie bez zmian. Należy dodać, że ruchliwym patronem Stow. jest ks. Urban.

— * **JANOWIEC.** (Posiedzenie rady miejskiej). 15 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie nowej rady miejskiej pod przewodnictwem burmistrza p. Łuczaka, na którem dokonano wyboru komisyj opieki społecznej, sanitarnej, rzeźni miejskiej, elektrowni, leśnej i budowlanej.

Na intencję rady miejskiej odbyło się nabożeństwo w kościele parafjalnym, które odprawił ks. prob. Łapka.

— * **JAROCIN.** (Z życia Kat. Tow. Polek.) W dniu 7 bm. odbyła się staraniem Kat. Tow. Polek w tut. auli gimnazjalnej uroczysta akademja ku czci św. Rodziny. Na program tej uroczystości złożyło się: kilka deklamacyj, występ chóru kościelnego pod dyr. prof. Kunza oraz wykład ks. prob. Gałeckiego z Kotlina. Publiczność dopisała.

Walne zebranie Kat. Tow. Polek odbędzie się we wtorek 30 bm. w lokalu Tow. przy ul. Krakowskiej.

— * **KORONOWO.** (Wieczór Tow. Przemysłowego). Na sali p. Gollnikowej odbył się wieczorek familijny dla członków Tow. Przemysłowego. Wśród miłego nastroju bawiono się ochoczo.

— (Kradzież). Do mieszkania p. Jaworskiej zakradli się podczas jej nieobecności złodzieje, zabierając różną bieliznę, drobną biżuterję i 100 złotych w gotówce.

— (Wieczór gwiazdkowy Młodych). — Wydział Młodych Stronnictwa Narodowego w Koronowie urządził w lokalu p. Oszczaka obchód gwiazdkowy. Po odśpiewaniu kolend i łamaniu się opłatkiem p. Jerzy Czarnecki z Bydgoszczy wygłosił referat okolicznościowy, w którym omówił wyniki dotychczasowej pracy organizacyjnej. W bardzo miłym nastroju bawiono się do północy.

— (Nowy zarząd Zw. Inw. Woj.). Nowy zarząd Zw. Inw. Wojennych stanowią pp.: Leonard Nowacki — prezes, Gettka — zast., Myk — sekretarz, Roszkowiak — zast., Dzikowski — skarbnik, Semrau — zast. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Bernard Nowak i Gawrych. Ławnikami zostali pp. Szumiński, Nowakowski i Wojtalewicz.

— (Pożar samochodu). Na szosie Kotomierskiej pod Koronowem spłonął samochód, należący do p. Lewińskiego z Koronowa. Wypadku z ludźmi nie było. Szkoda wynosi około 6 tys. złotych.

— (Bal Klubu kajakowców). Pierwszy bal klubu kajakowców w Koronowie będzie nielada atrakcją. Komitet czyni wszystko, by bal wypadł wspaniale. — Wstęp tylko za zaproszeniami.

— * **LWÓWEK.** (Pierwsze posiedzenie nowej rady miejskiej). 13 bm. odbyło się pierwsze posiedzenie nowej rady miejskiej, które zagaił wiceburmistrz p. Józef Stawiński, wygłaszając przytem okolicznościowe przemówienie. Do najważniejszych uchwał tego zebrania należy uchwalenie budżetu szkolnego. Na zebraniu dokonano wyboru rady do P. K. O. oraz komisyj rew. oraz budżetowo-finansowej.

— (Zebranie Ligi Morskiej i Kolonjalnej). Pod przewodnictwem prezesa p. dr. Szamborskiego odbyło się zebranie Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Zarząd, chcąc pozyskać więcej członków, zwrócił się do wszystkich towarzystw i instytucyj, które zgodnie zadeklarowały swe przystąpienie do Ligi. Na zebraniu uchwalono urządzić uroczyste zebranie 10 lutego z okazji rocznicy zaślubin z morzem.

— (Nowy zarząd „Sokoła"). Na walnem zebraniu Tow. gimn. „Sokół" wybrano następujący zarząd pp.: dyr. Maćkowiak — prezes, dr. Szamborski — wiceprezes, A. Żarkowski — sekretarz, Florjan Drobnik — zast., A. Modlenbrock — skarbnik, Michał Hała — naczelnik, A. Siwiński — gospodarz, Fr. Zimny — bibljotekarz, St. Przewoźny — chorąży, Józef Wesoły, Fr. Witkowski — podch., Fr. Różek, Stan. Witkowski, M. Stachowiak — ławnicy. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Spędowski i Gierszewski Fr.

— * **MIESZKÓW, pow. Jarocin.** (Wspomnienie pośmiertne.) 15 bm. odbył się pogrzeb śp. Piotra Sawarzyńskiego, emer. posterunkowego policji państwowej. Śp. zmarły był członkiem Bractwa Kurkowego, rady gminnej i radcą sierot w Mieszkowie. Nagły zgon jego wzbudził powszechny żal u tych, co znali jego prawy charakter.

— * **MOGILNO.** (Walne zebranie Młodych Polek.) 14 bm. odbyło się walne zebranie Stow. Młodych Polek, które zagaiła prezeska p. J. Kausówna. Jak wynika ze sprawozdań, Stow. pracowało intensywnie i liczy 96 członkiń które pracują w 4 kołach, w których co dwa tygodnie wygłaszane są pogadanki. Poza tem Stow. brało czynny udział we wszystkich miejscowych uroczystościach.

Po sprawozdaniu kom. rew. udzielono jednogłośnie ustępującemu zarządowi absolutorjum, poczem przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszły pp. Strękówna Zofja — prez., Balcerowiczówna — wiceprez., Kosmowska R. — sekr., Wesołowska Janina — skarb., Noakówna — bibl., Kiljanówna — gosp., R Filipczakówna — naczeln. Do kom. rew. powołano pp. Jadwigę Kausównę, Draheimównę i Kidasecką. W wolnych głosach przemawiała p. J. Kausówna, dziękując wszystkim za współpracę a specjalnie ks. prob. Brodowskiemu, patronowi ks. Kubickiemu oraz paniom z patronatu.

Ks. prob. Brodowski podziękował ustępującej prezesce p. Kausównie za ofiarną i wszechstronną pracę dla Stow. Młodych Polek poczem „Pieśnią hołdu" zakończono zebranie.

— (Zlikwidowanie niebezpiecznej szajki złodziejskiej.) Władze policyjne wpadły na trop niebezpiecznej szajki złodziejskiej, która grasowała od dłuższego czasu w pow. mogileńskim. Przeprowadzona u niejakiej Jagielskiej rewizja wykryła dużo skradzionych rzeczy. Jak się okazało, kradzieży dokonywał jej syn, zam. w Niemojewie, pow. inowrocławski. Prócz Jagielskich aresztowała policja niejakiego Rundarza Pawła z Bydgoszczy, niebezpiecznego włamywacza. Szajkę złodziejską osadzono w areszcie śledczym, a część przedmiotów oddano już poszkodowanym.

— (Nieudana wyprawa po drzewo.) Leśniczy z Kopców, pow. mogileński, chwycił 2 notorycznych złodziei, którzy przyjechali wozem kraść drzewo. Jak się okazało, byli to Nowakowski Marcin i Sieradzki Kazimierz z Ostrowa, pow. Mogilno. W czasie przeprowadzania złodziei przez jezioro po lodzie leśniczy upadł, wskutek czego karabin wypalił, zabijając konia Nowakowskiemu.

— (Zebranie ogrodników.) W lokalu p. Klessy odbyło się zebranie Tow. Ogrodników, które zagaił prezes p. Sowiński. Na zebraniu wygłosił referat p. Dziennik z Mogilna.

— * **MUROWANA GOŚLINA.** (Zderzenie samochodów). Na szosie Rogoźno-Poznań zderzyły się wieczorem samochód P. Z. 46 147, własność adw. Alfonsa Stillera z Rogoźna z samochodem P. Z. 11 612 p. Staniszewskiej z Poznania. Zderzenie spowodował samochód, kierowany przez p. Stillera, który jechał po nieprzepisowej stronie i w czasie mijania przy pełnych reflektorach. Samochody zostały uszkodzone, wypadku w ludziach na szczęście nie było.

— * **OBORNIKI.** (Zebranie Tow. Młodych Polek.) Obradom walnego zebrania Tow. Młodych Polek przewodniczył ks. prob. Szymański. Sprawozdania zarządu wykazały, że Tow., dzięki wysiłkom wytrwałej pracy ks. patrona Michalaka, należy do jednego z najżywotniejszych. Po sprawozdaniu odbyły się wybory, które dały wynik następujący: pp. Stanisława Kandulska — prez., Jadwiga Ziółkowska — wiceprez., Anna Grządzielska — sekr., N. Stachowiakówna — skarb., S. Bukowska — bibl., Kandulska Z. — naczeln., Kremerówna — gosp. Komisję rew. tworzą ks. patron oraz pp. J. Chojnacka, O. Skierczyńska i Paplaczykówna, poczet sztandarowy zaś pp. Pytlówna, Dobrowolska i Krygierówna. Do sądu honorowego weszli ks. patron, pp. Juchaczowa i M. Witkowska.

— (Nowy zarząd S. M. P.) Skład zarządu S. M. P. przedstawia się następująco: pp. Guszczyński B. — prezes, H. Marten — wiceprez., B. Manicki — sekr., Kronholc — skarb., H. Spychała — gosp. i biblj., S. Marcinkowski — naczelnik. — Do komisji rew. wybrano ks. patrona i pp. Lukawskiego i Majchrzaka.

— (Zarząd straży pożarnej.) Nowy zarząd ochotniczej straży pożarnej tworzą pp.: B. Kłos — naczeln., K. Lewandowski — podnaczelnik, L. Kosmowski — gosp., E. Mroczyński — sekr., L. Budzyński — skarb. Do komisji rew. weszli pp. Małecki, Filipowski i Majchrzak.

— (Osobiste.) Naczelnikiem stacji kolejowej w Obornikach w miejsce p. L. Lepczyńskiego, który przeszedł na emeryturę, został p. Stanisław Wojnarowicz z Ostrowa Wlkp.

— (Kradzież.) Erwinowi Krygierowi skradziono rower męski wartości 65 zł.

— (Z działalności L. O. P. P.) Dzięki zrozumieniu społeczeństwa i wytężonej pracy komitetu pow. akcja L. O. P. P. na terenie powiatu rozwija się bardzo pomyślnie, na co wskazuje stały wzrost członków. Dotychczas wyszkolono na kursach III kat. 130 instruktorów, którzy szkolą ludność na kursach informacyjnych w dziedzinie obrony przeciwlotniczo-gazowej.

— * **OPALENICA.** (Zebranie Tow. Przemysłowo-Rzemieślniczego). W niedzielę, 14 bm. odbyło się zebranie T[illegible]v. Przem.-Rzem. pod przewodnictwem p. Stan Hozowskiego na którem postanowiono z funduszu zapomogowego przy Związku wystąpić i utworzyć fundusz lokalny, na rzecz którego przelano z salda kasowego 400 zł. Zarząd Tow. pozostał ten sam. — Do komitetu wyborczego, do którego z urzędu wchodzą prezes Hozowski i sekr. J. Daszkiewicz, powołano pp.: M. Witajewskiego, J. Drążkiewicza i W. Ludwiczaka. Jako kandydaci na radców do Poznańskiej Izby Rzemieślniczej wybrani zostali pp.: W. Nowicki, S. Hozowski, Wł. Danielewski, W. Ludwiczak, M. Witajewski i J. Król.

— (Posiedzenie rady miejskiej). 19 bm. odbędzie się posiedzenie rady miejskiej, na którem zostanie wybrany wiceburmistrz i trzech ławników.

— * **OSTRZESZÓW.** (Walne zebranie Zw. Podofic. Rez.) W tych dniach odbyło się roczne walne zebranie Koła ostrzeszowskiego Związku Podoficerów Rezerwy Ziem Zachodnich z udziałem delegata Związku p. Szczepaniaka, którego zebranie powołało na przewodniczącego. Po wysłuchaniu sprawozdań zarządu, zebranie uchwaliło ust. Zarządowi absolutorjum, poczem wybrało nowy zarząd, w następującym składzie: pp. prezes — Erwin Różyński, wiceprezes — Wł. Śliwiński, oraz Witczak L., Witczak J., Siofa S., Ogrodowski W. i Bacik K.

— (Osobiste.) Po kilkuletnim pobycie na stanowisku komendanta Posterunku P. P. w Ostrzeszowie przeniesiony został z dniem 15 bm. p. Wincenty Poprawa na równorzędne stanowisko do Chodzieży. — P. Poprawa, który zasłużył się w walkach o niepodległość na froncie odolanowskim zaskarbił sobie uznanie i wdzięczność wśród tut. społeczeństwa.

Na opróżnione stanowisko powołały władze p. Jana Bartkowiaka z Słupi pow. kępińskiego.

— (Za sprzeniewierzenie.) Na rozprawie karnej tut. sądu skazany został b. sołtys gminy Mąkoszyce Józef Lueke za sprzeniewierzenie ponad 500 zł pieniędzy gminnych na 2 miesiące aresztu z warunkowem zawieszeniem na 3 lata.

— * **OSTRÓW.** (Kursy mistrzowskie.) Wojew. Instytut Rzemieślniczo - Przemysłowy urządza w Ostrowie kursy mistrzowskie, przygotowujące czeladników i pomocników wszelkich zawodów do egzaminu mistrzowskiego. Kursy rozpoczną się z początkiem lutego r[illegible]

Sensacyjna afera szpiegowska przed sądem doraźnym

Sąd doraźny w Ostrowie — Dwóch oskarżonych skazanych na dożywotnie więzienie

Ostrów, 18 stycznia.

15 i 16 b. m. odbywała się przed tut. sądem okręgowym, w trybie doraźnym, rozprawa o szpiegostwo, przeciwko 5 Niemcom.

W połowie grudnia władze śledcze wykryły na granicy sensacyjną aferę szpiegowską na rzecz państwa ościennego, której zdradzieckie nici sięgały zagranicę. Przeprowadzone dochodzenia doprowadziły do ujęcia obywateli niemieckich, którzy odpowiedzieć mieli za zbrodnię szpiegostwa przed sadem doraźnym. Na ławie oskarżonych zasiedli: Marja Mohr vel Schneider, Wiktor Nowak, obywatel niemiecki Adolf Sommer ze Śląska niemieckiego, właściciel 90 morgowego gospodarstwa pod Rawiczem Herman Illguth oraz jego żona Luiza.

Rozprawa, której przewodniczył prezes sądu Plejewski przy udziale wołantów wiceprezesa Wojtynowskiego i sędziego Sawojskiego, wzbudziła w mieście niebywałe zainteresowanie.

Przez oba dni rozprawy, która toczyła się ze zrozumiałych względów przy drzwiach zamkniętych, gmach sadu oblegany był przez tłumy publiczności.

Publikacja wyroku odbyła się już jawnie w środę, 17 b. m.

Na podstawie przeprowadzonej rozprawy dwóch oskarżonych, a mianowicie Marja Mohr i Wiktor Nowak skazani zostali zasadniczo na karę śmierci, przyczem karę tę złagodzono na dożywotnie więzienie.

Adolf Sommer skazany został za pomoc udzieloną agentom na 10 lat więzienia. Dalszych dwóch oskarżonych, a mianowicie Hermana Illgutha i jego żonę Luizę przekazano postępowaniu zwykłemu.

Wyrok zasądzający jest bezapelacyjny. Jako obrońcy z urzędu wystąpili adwokaci Jankowski, Greinert, Różyński i Winkowski.

Policjant skazany na dwa lata więzienia za defraudację 4000 zł

Chojnice, 17 stycznia.

W sprawie karnej o defraudację w tut. komendzie powiatowej P. P. przeciwko b. st. posterunkowemu Stanisławowi Ryżyńskiemu zapadł wyrok, skazujący go za przywłaszczenie 3.759 złotych w czasie urzędowania na 2 lata więzienia i za podrobienie dokumentu publicznego na 6 miesięcy więzienia, oraz na utratę praw obywatelskich na okres trzech lat. Skazany ponosi ponadto koszty postępowania i opłaty sądowej w kwocie 160 złotych.

Przewód sądowy ustalił, iż oskarżony Ryżyński jako gospodarczy komendy pow. P. P. w ciągu ostatnich trzech lat przywłaszczył sobie pieniądze kolegów przysługujące im tytułem diet, kosztów podróży i zapomóg. Zdefraudowane pieniądze Ryżyński przegrał w karty. Brak kontroli nad kasą przyczynił się w znacznej mierze do defraudacji. Władze przełożone miały wiedzieć o machinacjach Ryżyńskiego, gdyż żona jego przestrzegała o tem przełożonych.

Na XIV
DOROCZNYM BALU
BRATNIEJ POMOCY
NAJLEPIEJ ZABAWISZ SIĘ
Towarzystwa Studentek i Studentów Uniwersytetu Poznańsk.

— * **PNIEWY.** (Ucieczka umysłowo chorej). W czasie nieobecności domowników oddaliła się z domu 67-letnia Józefa Krzyżaniak z Lubocześniczy. K. jest umysłowo chorą. Rysopis: wzrost 1.70 mtr. szczupła, twarz blada, włosy ciemno-blond. Ubrana była w jesionkę manszestrową koloru kawowego, suknię popielatą, na głowie czarną chustę, na nogach drewniaki.

— * **ROGOŹNO.** (Nowy zarząd R. K. S.) Na walnem zebraniu K. S. nowy zarząd ukonstytuował się w następujący sposób: pp. Grygier — prezes, Skarbonkiewicz i Likowski — wiceprez., Grajewski — sekr., Czerniak — zast. sekr., Beese — skarbn., Szerechowski — kapitan, Gliszczyński, Jarosz i Fruk — komisja rewizyjna.

— (Opłatek.) S. M. P. urządziło w hotelu Centralnym bardzo miłą uroczystość gwiazdkową przy udziale licznych gości.

— (Zabawy.) Klub kajakowców urządza w sobotę 20 bm. wieczorek taneczny dla członków i sympatyków w lokalu p. Jarosza.

— Polski Czerwony Krzyż i grono akademików Rogoźnian, urządzają 27 bm. w Hotelu Centralnym zabawę karnawałową. Przygrywać będzie orkiestra 7 pułku strzelców konnych. Zaproszenia wydaje p. Feliks Likowski.

— (Kronika policyjna). Stróże nocni maj. p. Turnego w Słomowie przytrzymali przed kilku dniami przejeżdżających na rowerach 5 osobników, którzy, jak się okazało, wieźli wymłócone ze stogu w Pacholewie zboże i zabitą świnię, skradzioną gosp. Dedze z Pacholewa. Sprawą zajął się miejscowy posterunek P. P.

— („Cudowna noc"). Stow. Dzieciątka Jezus odegrało w ub. niedzielę na scenie Hotelu Centralnego sztukę p. t. „Cudowna noc".

— (Jarmark). Ostatnij armark na konie i bydło był nader słabo obesłany.

— * **SZAMOCIN.** (Nieszczęśliwy wypadek). Rolnik M. Lupa z Sy. niewa, jadąc na targ do Szamocina, spadł z wozu tak nieszczęśliwie, iż doznał złamania nogi i ogólnego potłuczenia. Nieszczęśliwego odwieziono do szpitala w Szamocinie, gdzie po dwóch dniach zmarł.

— (Nowy zarząd Kat. Tow. Rob.). Na walnem zebraniu Kat. Tow. Rob. wybrano następujący zarząd pp.: St. Kurek — prezes, J. Kałużny — zast., J. Łuczak — sekr., Frąckowiak — zast., M. Winkel — skarbn., Bogaczyk i Szyszka — ławnicy. Komisję rewizyjną tworzą pp. Dahlke i Wika.

— (Akademja ku czci św. Rodziny.) — W niedzielę, 21 bm. w sali „Concordji" o godz. 4 popołudniu odbędzie się akademja ku czci Św. Rodziny.

— (15 rocznica wkroczenia wojsk polskich). 19 bm. odbędzie się uroczystość 15 rocznicy powstania wielkopolskiego. — Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem dziękczynnem o godz. 8 rano. Wieczorem o godz. 7,30 w sali „Concordji" urządzona będzie wieczornica przez Tow. Powst. i Wojaków. Wstęp bezpłatny. Zaznacza się, iż obchód ten nie ma nic wspólnego z obchodem urządzanym 21 bm. po raz pierwszy od lat 14 przez „Strzelca".

— (Z życia Młodych Polek). W niedzielę, 14 bm. odbyło się walne zebranie Młodych Polek pod przewodnictwem ks. patrona Filipowskiego. Na zebraniu tem wybrano zarząd w osobach pp.: Koberska — prez., J. Nowakówna — zast., G. Maślankówna — sekr., H Rosadówna — zast., S. Świerkowska — skarbn., Ciesielska — naczelniczka, Janicka — gosp. Komisję rewizyjną tworzą pp. Bańczykowa, Derezińska i Drozdalska.

— (Zarząd Tow Śpiew. im. Ign. Paderewskiego). Tow. Śpiew. im. Ign. Paderewskiego odbyło swe walne zebranie, na którem wybrano następujący zarząd pp.: A. Gruntkowski — prezes i dyr., J. Szybowicz — zast. prez., Sobecki — zast. dyr., Maślankówna — sekr., L. Bejm — zast. i B. Bogacka — skarbn.

— * **ŚMIGIEL.** (Z życia Kat. Tow. Przemysłowego). Katolickie Tow Przemysłowców odbyło roczne walne zebranie, na którem wybrano ponownie dotychczasowy zarząd. W końcu zebrania uchwalono, że członkowie, którzy nie uregulują składek, względnie nie usprawiedliwią się z niepłacenia w ciągu bież. miesiąca, skreśleni zostaną z listy członków.

— * **ŚRODA.** (Konfiskata.) Ostatni numer organu narodowego „Nowej Gazety" został skonfiskowany za artykuł omawiający sprawę Związku Młodych Narodowców wobec obowiązującego prawa o stowarzyszeniach.

— (S. M. P. prosi o mecz.) Sekcja gier pokojowych przy S. M. P. Środa wzywa niniejszem czołowe sekcje ping - pongowe miasta Poznania do rozegrania meczu z prawem rewanżu u siebie. Zgłoszenia z podaniem warunków kierować pod adresem: A. Górny, Środa, ul. Górki 4.

— * **TRZEMESZNO.** (Gwiazdka). Tut. Stow. Św. Winc. a Paulo obdarzyło gwiazdką 127 rodzin. Wszystkim ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać".

— (Wieczorek Tow. Czeladzi Katolickiej). Tow. Czeladzi Katolickiej urządziło na salce p. Talagowej bardzo urozmaicony wieczorek, połączony z łamaniem się opłatkiem.

— (Pożar). W Kinnie pod Trzemesznem wybuchł pożar w zagrodzie p. Franciszka Kamyszka. Strata wynosi przeszło 10 tys. złotych. Przyczyna pożaru nieujawniona.

— * **WITKOWO.** (Śmiała kradzież). — W nocy z niedzieli na poniedziałek do mieszkania p. Karola Schmidta, ul. Lipowa, zakradli się złodzieje, którzy, dostawszy się do sypialni, oświetlili ją latarką elektryczną, poczem przeprowadzili rewizyzję kieszonkową w ubraniu gospodarza wiszącem obok łóżka oraz w szafie, w rezultacie czego zabrali portmonetkę oraz torebkę damską z pieniędzmi. Nadmienić wypada, że śmiałość złodziei była nadzwyczajna, skoro wszelkie czynności odbywały się pod okiem pp. Schmidtów, którzy, zbudzeni ze snu, wszystkiemu się przypatrywali, nie wszczynając jednak alarmu w obawie o własne życie. Policja aresztowała jednego złodzieja.

— (Odznaczenie). P. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał krzyż niepodległości p. Janowi Sędzikowi.

— * **ZBĄSZYŃ.** (Z sądu). Sąd grodzki w Zbąszyniu na rozprawie 11 bm. pod przewodnictwem sędziego Matczyńskiego skazał Pawła Połaja, byłego pracownika miejskiego za odgrażanie zastrzeleniem burmistrza p. Ferfeta na 3 tygodnie aresztu. Nadmienić wypada, że ten sam Połaj przed 14 dniami za zniewagę burmistrza p. Ferfeta skazany został na 4 tygodnie aresztu z zawieszeniem kary na 2 lata. Jak nas informują, przeciwko Połajowi wytoczono jeszcze inne sprawy sądowe. — Dalej tego samego dnia sąd grodzki w Zbąszyniu w tym samym składzie rozpatrywał sprawę kierownika Kasy Oszczędności p. Kliksa, jako oskarżyciela prywatnego przeciwko burmistrzowi p. Ferfetowi o zniewagę. Sąd wydał wyrok uwalniający burmistrza p. Ferfeta od winy i kary.

— (Z Tow. śpiewu „Halka"). Dnia 13 b. m. o godz. 8 wieczorem na sali p. Webera urządziło Tow. śpiewu „Halka" bal kostjumowy, urozmaicony bardzo pięknym programem. Za najoryginalniejsze 3 maski wyznaczył komitet trzy bardzo piękne nagrody, które zostaną wydane po zdemaskowaniu.

— (Z życia S. M. P. w Nądni). Dnia 14 bm. o godz. 17,30 w miejscowej szkole powszechnej odbyło się walne zebranie S. M. P. Nądnia. Po sprawozdaniach z całorocznej działalności stowarzyszenia za rok ubiegły wyrażono zarządowi za gorliwą i staranną pracę nad rozwojem S. M. P. całkowite zaufanie i uznanie.

— (Osobiste). Notarjuszem w Zbąszyniu mianowany został dotychczasowy adwokat p. Meissner.

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** (Tragiczne wypadki wskutek gołoledzi). Robotnik Kleszczewski z Gołębiewka udał się do lasu po drzewo. W drodze powrotnej K. poślizgnął się i upadł tak nieszczęśliwie, że kłoda drzewa upadła mu na głowę, zabijając go na miejscu. K. osierocił żonę i 6 drobnych dzieci. — Mieszkanka miasta p. Chudysiewiczówna poślizgnęła się na ulicy wskutek panującej gołoledzi i upadła, łamiąc prawą nogę.

— * **TORUŃ.** (Nowy prokurator). Prokuratorem sądu okręgowego w Toruniu został mianowany p. Edward Przybylski, dotychczasowy prokurator sądu okręgowego w Bydgoszczy. P. Przybylski jest następcą p. Studnickiego, który mianowany został notarjuszem w Brodnicy.

— (Przy kradzieży węgla). W dniu 13 bm. w pobliżu dworca Toruń-Mokre znaleziono przecięte przez pociąg na pół zwłoki nieznanego mężczyzny. Dochodzenia ustaliły, że mężczyzna dostał się na przejeżdżający pociąg węglowy w celu kradzieży węgla i prawdopodobnie spadł pod koła pociągu. Tożsamości zabitego dotychczas nie ustalono.

— (Ruch pocztowy). W urzędzie pocztowym w Toruniu w grudniu br. nadano 1 147 000 listów zwykłych, do Torunia nadeszło w tym czasie tylko 867 000 listów. W Toruniu nadano przekazów PKO. 17 950 na sumę 3 699 000 zł, do Torunia nadeszło tylko 4030 przekazów PKO, na sumę 347 000 zł.

Doskonałe pieczywo na proszku do pieczenia Dawa Dra Wandera
ng - 144

— (Pożar). W poniedziałek, 15 bm. wybuchł pożar w fabryce stempli Rauscha. Zapalił się zbiornik z lakierem do szyldów. Straż ogniowa pożar zdołała stłumić w porę.

— (Tradycyjny obchód). W dniu 13 b. m. miejscowy oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego urządził doroczny tradycyjny obchód dzielenia się piernikiem po raz pierwszy we własnej siedzibie towarzystwa przy ul. Legjonów. W uroczystości wzięło udział około 150 osób.

— * **ŚWIECIE.** (Redukcja Pomorzan i Poznaniaków). W tut. urzędzie pocztowym otrzymało wypowiedzenie dwóch urzędników: p. Kralewski, pochodzący ze Świecia i p. Kenczyńska, pochodząca z Bydgoszczy. Ale nie koniec na tem. Z dniem 1 marca br. zostaje zwolniony z posady nauczyciela przy szkole rolniczej p. inż. Władysław Ludwiczak, rodowity Poznaniak. P. Ludwiczak znany był ze swej szerokiej działalności kulturalno-oświatowej i społecznej.

Młodzi na Pomorzu przed sądem

Tuchola, 18 stycznia.

Przed tut. sądem rozpoczął się dziś proces przeciwko adwokatowi Czesławowi Konczalowi i 10 Młodym, oskarżonym z par. 127 i 170 k. k. Oskarżeni kolportowali na terenie Tucholi numer organu Młodych „Czuwamy", w którym zamieszczone były skonfiskowane artykuły.

Oskarżonych bronią adw. dr. Suchecki ze Starogardu, Sokolnicki z Grudziądza i Sergot z Chojnic. Obrońcy oskarżonych zamierzaja przed sądem przeprowadzić dowód prawdy na zarzuty zawarte w inkryminowanych artykułach.

Katastrofa kolejowa

Piotrków, 17 stycznia.

Około stacji Pruszków pociąg pospieszny nr. 1, idący z Warszawy i prowadzony przez maszynistę p. Józefa Dylewskiego, zaczepił o wykolejone wagony towarowe na sąsiednim torze. W rezultacie lokomotywa pociągu pospiesznego oraz większa część wagonów została b. poważnie uszkodzona. Pociąg ten przybył do Pruszkowa z kilkugodzinnem opóźnieniem. Należy zaznaczyć, że za wypadek ten nikt nie ponosi odpowiedzialności i, jeżeli nie doszło do ofiar w ludziach, zawdzięczać to jedynie należy przytomności umysłu prowadzącego pociąg maszynisty, p. Dylewskiego, który w odpowiednim momencie zwolnił bieg.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Wanda K. w drugą rocznicę pogrzebu i w dzień imienin śp. męża Antoniego 2 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 136,60 zł. *

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PLASTYKA POLSKA ZAATAKOWAŁA AMERYKĘ

Wielkie wydarzenie nowojorskiego sezonu — Wystawa w Brooklyn Museum — Co na niej było? — Grupy i jednostki — Harmonijna całość — Teraz w Buffalo — Grafika i akwarela — Sukces malarki polskiej — Zaczyna być o nas głośno.

Nowy Jork, 4 stycznia.

W obecnym sezonie artystycznym Nowego Jorku najważniejszem wydarzeniem w dziedzinie sztuki — nietylko polskiej ale sztuki wogóle — stała się niechybnie wielka wystawa polska w Brooklyn Museum, zorganizowana przez International School of Art z Nowego Jorku. Instytucja ta od lat urządza kursy sztuki stosowanej dla Amerykanek w Zakopanem, kierowane przez p. Marję Werten, która w zeszłym roku przybyła na dwa miesiące do Ameryki i objeżdżała z wykładami i niewielkiemi pokazami sztuki polskiej całe Stany Zjednoczone, a teraz przywiozła ze sobą do Ameryki wymienioną wystawę.

Wystawa w Brooklyn Museum zdobyła sobie w zupełności publiczność, a co ważniejsze, naogół dość powściągliwą prasę amerykańską. Należy zaś sobie uprzytomnić, że jest to od wielu lat pierwsza większa nasza wystawa, której okazy zostały przywiezione z Polski. Po wielkich popisach z przed ćwierć wieku — jak słynna sukcesem wystawa plastyki polskiej w St. Louis, zorganizowana przez krakowskie Tow. Artystów Polskich „Sztuka" — nawet wspomnienia już nie pozostało. Po wojnie wystawy obejmowały najczęściej materjał możliwy na miejscu do zebrania, więc przeważnie obrazy kupowane w dostatecznie znanej „Zachęcie" warszawskiej, organizatorzy zaś polowali z całą namiętnością na takie dzieła, jak obrazy „Thaddé" Styki, prace młodszych przedstawicieli rodziny Kossaków, często mylonych z wielkim ich protoplastą Juljuszem, wreszcie przeciętnego batalisty Chełmińskiego, mięszanego znów z Chełmońskim. Otóż wystawa w Brooklyn Museum była pierwszą wystawą polską — pomijając graficzne — zebraną w Polsce pod kierownictwem ludzi, którzy się znają na rzeczy.

Cenny dział wystawy stanowiły obrazy przemysłu ludowego i grafiki handlowej, z którym to zakresem organizatorka wystawy szczególnie dobrze jest obznajomiona. Plakaty polskie, papiery do opakowania itd. szczególne wzbudziły zainteresowanie. Osobny dział stanowiły wielkie panneaux dekoracyjne Z. Stryjeńskiej, te same, które zdobiły pawilon polski na Międzynarodowej Wystawie Sztuk Dekoracyjnych w Paryżu 1925 r. i zjednały artystce złoty medal. Obrazy olejne reprezentował „Cech św. Łukasza" i „Szkoła Warszawska". Bolesław Cybis i A. Jędrzejewski, wyśmienity kolorysta, zwrócili na siebie powszechną uwagę. Niemniej dodać należy, że nierówny poziom jest z reguły niebezpieczeństwem, grożącem wystawom zorganizowanych „grup". Grupy mają zawsze kilku przodujących malarzy, którzy pociągają za sobą resztę. W kraju są takie wystawy grupowe bardzo pożądane, dają one przegląd działalności zrzeszenia i pozwalają zorjentować się, które jednostki przodują, a które wtórują, współpraca zaś daje poszczególnym artystom oparcie zarówno moralne jak i materjalne. Jeżeli jednak idzie o wystawy zagraniczne, należałoby przeprowadzać staranną selekcję. Każda grupa uważa się zawsze za jedyną i wyłączną wyrazicielkę prawdziwej sztuki. Tymczasem nie tendencje i założenia teoretyczne stanowią o „prawdziwości" malarstwa, jeno talent jednostek. Idealną wystawą zagraniczną byłaby taka, która reprezentowałaby naczelne jednostki rozmaitych kierunków, rozwijających się w Polsce.

Jeżeli jednak wystawa w Brooklyn Museum posiadała wady wystawy dobranej indywidualnie przez jednostkę, to również posiada, co ważniejsze, zalety takiej wystawy. Wadą w tych wypadkach bywa jednostronność w doborze materjału, zaletą — harmonijna całość. Niewątpliwie temu harmonijnemu zestrojeniu zawdzięcza wystawa polska swój efekt i swoje znaczenie propagandowe. Sale były stale przepełnione, liczne pogadanki artystyczne przyciągały wielu słuchaczy. O ile mi wiadomo, wystawa ta ma wpłynąć na zmianę szkolnictwa artystycznego w Nowym Jorku! Obecnie ta sama wystawa znajduje się w Buffalo.

Równocześnie Tow. Szerzenia Sztuki Polskiej wśród Obcych urządza w rozmaitych ośrodkach artystycznych wystawy grafiki i akwarel, które cieszą się również wielkiem powodzeniem, chociaż zakrojone są na mniejszą skalę. Poza tem swego rodzaju sensację wywołało wielkie powodzenie obrazów Tamary Łempickiej na wielkiej wystawie w Macy Gallery, poświęconej malarstwu zarówno amerykańskiemu jak europejskiemu, głównie paryskiemu. Prasa amerykańska kilkakrotnie wyróżniała obrazy Łempickiej jako najciekawsze na wystawie, podkreślając przytem polską narodowość artystki.

Zanotujmy dla ścisłości kronikarskiej, że po przewiezieniu polskiej wystawy do Buffalo urządził w Brooklyn Museum wystawę miniatur i iluminowanych rękopisów Artur Szyk, a to pod protektoratem federacji Żydów polskich w Ameryce. Czy eksponaty były niekorzystnie rozmieszczone, czy też pokaz ten zabiła urządzona równocześnie w innem muzeum wystawa wspaniałych autentycznych perskich miniatur i rękopisów — dość, że krytyka przyjęła prace p. Szyka prawie powszechnem milczeniem.

Dzięki wystawie polskiej obecny sezon, dobiegający ledwie połowy, przyniósł wiele radości tym, którzy śledzą rozwój spraw polskich na terenie Ameryki. Do niedawna Polska była kopciuszkiem wśród rozmaitych narodowości w Ameryce. Dziś, dzięki sztuce, imię Polski jest na ustach wszystkich kulturalnych mieszkańców Nowego Jorku. A Nowy Jork jest bramą do całych Stanów Zjednoczonych.

Dr. Irena Piotrowska.

Dr. Piotrowska wspomina o wpływie, jaki ma wywrzeć polska wystawa na nowojorskie szkolnictwo artystyczne. Wpływ ten wyniknie ze studjów, jakie młodzież artystyczna przeprowadzała na tejże wystawie. Z Nowego Jorku donoszą, że właśnie w Brooklyn Museum została otwarta wystawa pod nazwą „Pokaz studjów, zainspirowanych przez niedawną wystawę polską". Mieści ona obrazy, rysunki, projekty zdobnicze, a nawet wzory mód — wszystko oparte na polskich motywach ludowych, które oglądano i studjowano na polskiej wystawie. W pokazie uczestniczą uczniowie szkół artystycznych z Nowego Yorku, Brooklynu oraz Filadelfji.

MORCINEK ZAPOZNAJE MŁODZIEŻ ZE ŚLĄSKIEM

Niema dwóch zdań, że młodzież nasza winna jak najwięcej wnikać w duszę odzyskanego Śląska. Przyczyny są jasne, tłomaczyć ich nie potrzeba. Obok wycieczek harcerskich i krajoznawczych ważną będzie w tem odpowiednia literatura, więc dobrze się składa, że Gustaw Morcinek, wybitny pisarz śląski, objawia w tym kierunku talent żywy i płodny. Pisze on krótsze opowiadania i dłuższe powieści, jedne i drugie wartościowe w materjale i odpowiadające przeznaczeniu.

Taki np. „Łysek z pokładu Idy" (wydany w Bibljotece Szkół Powsz.) jest historją konia, zamkniętego w kopalni, który swego dozorcę i opiekuna wyratował od śmierci. Czytająca to młodzież zapozna się w skróceniu z życiem kopalnianem, podobnie jak z opowiadań „W zadymionem słońcu" (nakł. Gebethner i Wolff) pozna najważniejsze momenty życia Śląska w Polsce odrodzonej, więc wkroczenie wojsk polskich, obraz kopalń i hut, niedolę bezrobocia i życie nad granicą polsko-niemiecką.

Z większych powieści Morcinka, dla młodzieży przeznaczonych, znają już cztelnicy „Narodziny serca", rok temu wydaną, pełną wdzięku i sentymentu historję młodego Karlika. Przygody tego sieroty, przedzierającego się przez życie o własnych siłach, dają autorowi okazję do świetnych opisów życia na Śląsku Górnym, oraz w Beskidzie. Powieść kończy się oczywiście moralnem odrodzeniem chłopca, który, zdawało się, był już skazany na zatonięcie w moralnem bagnie.

Wydana teraz powieść „Gwiazdy w studni" (Księgarnia św. Wojciecha) daje obraz Śląska w czasie kryzysu, bezrobocia, nędzy i głodu. Bohaterem jest znów chłopak-wyrostek, Hanys, który jest żywicielem swoim i osieroconego rodzeństwa. Aby zapchać żołądki biednych maleństw chwyta się każdej roboty, a w chwilach zupełnej beznadziejności — kradnie aby uratować rodzeństwo od śmierci głodowej. Matka chora śmiertelnie, w końcu umiera, więc jeden ciężar spada nieszczęśnikowi z pleców — lecz ojciec, pijak, o rodzinę się nie troszczy. Hanys zarabia jak umie. To komuś narąbie drzewa, to znów zaniesie paczkę, to chodzi po kopalniach, hutach, po chałupach wiejskich, byle znaleźć jaką robotę. Daremnie. Kto da robotę chłopcu, gdy dorośli jej nie mają? Hanys dostał się w końcu do więzienia za kradzież, a gdy wyszedł, powędrował w cieszyńskie, gdzie jakiś rzeźnik dał mu zajęcie. Cóż, kiedy nowy pryncypał każe chłopcu pomagać przy przemycie mięsa przez zieloną granicę, a po odmowie — wyrzuca.

Hanys wraca na Górny Śląsk, w swoje kąty, gdzie tymczasem powstały „bieda-szyby", tysiące miniaturowych kopalń, prowadzonych przez bezrobotnych górników. Po mistrzowsku opowiada Morcinek o trudach i o niebezpieczeństwach, jakie łączą się dla górnika z tym tragicznym sposobem zdobycia kawałka chleba. Licho podparte szyby grożą w każdej chwili śmiercią od zawalenia się i od gazów. Nikt nie jest pewny życia, nikt nie wie czy wróci do utrzymywanej przez siebie rodziny. Tutaj znalazł wreszcie Hanys mizerną pracę, dzięki życzliwości zacnego Kożusznika. Powieść ta przyniesie młodzieży korzyść moralną jako jeden hymn na cześć pracy, bez której Ślązak jest jak ryba bez wody. Młody czytelnik wejrzy głęboko w duszę śląską i pod innemi kątami. Dowie się jak Ślązak kocha swoją rodzinę, jak odnosi się do przyrody i do zwierząt, jaką ma odwagę i pogardę śmierci, jak jest zaradny, uczciwy i pobożny. Morcinek apeluje do serca młodego czytelnika, nie popadając w ckliwość, ani w nudne moralizatorstwo. Poucza go niepostrzeżenie, przedstawiając fakty i na nich ucząc kochać Śląsk i Ślązaków. Łączą się w tych opowieściach elementy obyczajowe, społeczne, uczuciowe i krajoznawcze, młodzież wchodzi w świat przygód i fantazji, a równocześnie poznaje życie. W ten sposób zadowoleni są zarówno ci, którzy czytają, jak ci, którzy te pożyteczne książki dają młodym w rękę.

Alfred Jesionowski.

Pszczyna.

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

Herman Bahr umarł — jak już donosiliśmy telegraficznie. Przez pół wieku bez mała był zmarły powieściopisarz, dramaturg, publicysta i krytyk jedną z czołowych postaci austrjackiego świata literackiego. Do Polski docierały jego dzieła sceniczne, jak „Mistrz" (słynna kreacja Kazimierza Kamińskiego), „Koncert" (sukces sceny krakowskiej za dyrekcji Solskiego), „Gwiazda" (jedna z wielkich ról p. Przybyłko-Potockiej w teatrze Polskim w Warszawie niedługo po założeniu tej sceny). Bystra obserwacja i kapitalna sceniczność cechowały sztuki Bahra, stanowiące atrakcję scen niemieckich, włoskich, skandynawskich i niejednokrotnie francuskich. Zmarły pisarz dożył lat siedmdziesięciu jeden.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa retrospektywna sztuki ukraińskiej będzie zorganizowana w lutym przez warszawski Instytut Popierania Sztuki przy ul. Królewskiej. Teraz odbywa się tam doroczny salon zimowy.

POLONICA FRANCUSKIE

Polski odczyt w Paryżu. Prof. Z. I. Zaleski wygłosił w Collège de France prelekcję p. t. „Krytyka bezpośrednia a historja literatury".

TEATR

Nowa sztuka Łopalewskiego. Donoszą z Warszawy: Autor paru powieści, tłumacz staroruskich bylin, Tadeusz Łopalewski napisał sztukę pod enigmatyczny trochę tytułem „Z. W. O. P. R. O. S. A. M." Wystawia ją Teatr Reduty w reżyserji Marji Dulęby.

MUZYKA

Artyści polscy zagranicą. Osiadły stale w Anglji pianista Stanisław Niedzielski, który w tym sezonie grał w Poznaniu na koncercie symfonicznym w Teatrze Wielkim, udał się w objazd koncertowy po Francji. P. Niedzielski grał w tym sezonie trzykrotnie w Londynie, z tego dwa razy w Albert Hall i raz w Palladium, gdzie dał recital Chopinowski.

OCHRONA ZABYTKÓW

Z Rosji wracają książki. Donoszą nam z Warszawy (tw): Nadeszło z Rosji 113 skrzyń, zawierających 11 tysięcy dzieł, odzyskanych ze zbiorów Bibljoteki Publicznej w Petersburgu. Dzieła te należą częściowo do Bibljoteki Załuskich, częściowo zaś są ekwiwalentem za książki z tej bibljoteki zaginione. Transport ten otrzymała Bibljoteka Narodowa w Warszawie.

SZKOLNICTWO

Europa w XIX wieku. Nakładem Książnicy-Atlas ukazała się w księgarniach nowa mapa historyczna p. n. „Europa po Kongresie Wiedeńskim". Opracował ją p. Czesław Nanke w podziale 1 na 2.500 000. Autor wyszedł z sytuacji pokongresowej w r. 1815 i zilustrował zmiany terytorjalne aż do roku 1914. Przedstawił stan granic przed wielką wojną, uwidocznił też takie zmiany, jak zjednoczenie Niemiec Włoch, rozkład Turcji itp. Brak historycznej mapy XIX wieku w szkolnictwie silnie się dotąd dawał odczuwać To też nauczyciele historji przyjmą z zadowoleniem nową mapę, opracowaną starannie pod względem rzeczowym i typograficznie wzorowo wykonaną. (sz)

PRZYRODA BĘDZIE PODLEGAŁA USTAWOWEJ OCHRONIE

Warszawa, 17 stycznia.

Na siedmnastym z rzędu zjeździe Państwowej Rady Ochrony Przyrody nietylko dowiedziano się o pracach, jakie Rada w ostatnim roku była przedsięwzięła, ale zajęto się niezałatwioną od dziesięciu lat sprawą wydania ustawy o ochronie przyrody. Przewodniczący Rady, prof. dr. Władysław Szafer, stwierdził, że wreszcie projekt takiej ustawy został uchwalony przez radę ministrów i że ma jeszcze w tej sesji ciał ustawodawczych być im przedłożony do uchwały. Przeciwników ma ochrona przyrody wielu, w ich szeregach ze szczególnem męstwem walczą różnego rodzaju aferzyści, chcący bogacić się na niszczeniu gór, lasów itd., które wyzyskują ekonomicznie zapomocą metod nie mających nic wspólnego z racjonalnie prowadzonem przedsiębiorstwem, a opierających się na gospodarce rabunkowej. Dr. Szafer zaznaczył z naciskiem, że projektowana ustawa nie ma nikomu przeszkadzać w rozumnej i celowej pracy gospodarczej, a tak samo nie spadnie na skarb państwa żadnemi nowemi wydatkami.

Na zjazd przybyli licznie przedstawiciele uniwersytetów i instytucyj naukowych. Poznań reprezentowali prof. prof. Grochmalicki, Paczoski i Wodziczko, Kraków Smoleński, Szafer i Goetel, Warszawę Hryniewiecki i Sokołowski, Wilno Limanowski. Instytut Geologiczny wydelegował dr. St. Małkowskiego, Wojsk. Inst. Geograficzny por. W. Romanowa, przybył też naczelny konserwator Jerzy Remer i w. in. Z odczytów, mówił prof. dr. Wodziczko na temat „Fizjotaktyka, oraz jej stosunek do innych nauk i znaczenie w wychowaniu"; dalej prof. Szafer na przykładzie województwa krakowskiego wykazywał, jak wygląda program pracy ochronowej w obrębie jednej jednostki administracyjnej. Dr. M. Orłowicz zastanawiał się nad stosunkiem zorganizowanej turystyki do ochrony przyrody (koreferentem był dr. M. Sokołowski), wreszcie prof. Limanowski domagał się w dyskusji, aby ochronę Tatr podjąć natychmiast, nim jeszcze staną się one parkiem narodowym, gdyż barbarzyńskie elementy wśród turystów niszczą ich piękno z każdym rokiem szkodliwiej.

W następnym Dziale:

JAK WIELKOPOLANIE POSZLI DO LASU

przez

Janusza Staszewskiego.

Książki nadesłane

Stefan Surzycki. prof U. Jag.: „Kartka z dziejów rosyjskiego wychowania państwowego w Polsce". Warszawa. 1933. Odb z „Myśli Narodowej".

Edmund Chodak: „Wskazówki metodyczne do elementarza „Moja pierwsza książeczka". Warszawa. 1933. Wyd. M. Arcta.

Hilary Majkowski: „Władysław Simon". Poznań 1933 Bibljoteka „Polskiej Gazety Introligatorskiej".

Juljusz Słowacki: „Dzieła wszystkie". Pod redakcją Juljusza Kleinera. Tom XI. Lwów. 1933. Wydawn Zakładu Narodowego im. Ossolińskieg

DZIAŁ GOSPODARCZY

Co czeka rolnictwo?

Polska polityka rolna przechodzi bardzo ciekawą ewolucję. W pierwszych 2 latach kryzysu, podobnie jak we wszystkich państwach, również i w Polsce dokładano starań o utrzymanie cen rolnych na „normalnym", tj. przedkryzysowym poziomie. Rychło jednak zrozumiano, że wysiłki te są bezcelowe. Przestawiono się więc na: 1) zmniejszenie kosztów produkcji rolnej oraz 2) na podnoszenie cen rolnych do poziomu, w danej chwili przy pomocy premij wywozowych osiągalnego.

Jak zapewniają kierownicy naszej polityki rolnej, ulegnie ona w roku bieżącym poważnemu przekształceniu. Musimy bowiem liczyć się z faktem, iż usuwanie nadwyżek z rynku krajowego przy pomocy premij wywozowych napotka na trudność nieprzezwyciężalną, pod postacią ograniczoności kontyngentu wywozowego, przyznanego naszemu eksportowi rolnemu przez państwa importerskie.

Do niedawna znajdowaliśmy się w korzystnem położeniu, że nasze możliwości eksportowe zależały głównie od nas samych, t. zn. od naszej prężności wywozowej i od sumy pieniędzy, jaką mogliśmy wyznaczyć na premje wywozowe. Dzięki temu stosunkowo łatwo przychodziło nam oddziaływanie na ceny rolne drogą swobodnego usuwania nadwyżek produkcyjnych z rynku. Działo się to głównie dzięki swobodnej i nieograniczonej możliwości usuwania istniejących nadwyżek.

Obecnie, niestety, skończyło się z tą swobodą! Państwa importerskie s k o n t y n g e n t o w a ł y niemal cały swój przywóz rolniczy. Więc nasz wywóz zależeć będzie nie od nas, nie od naszej zdolności produkcyjnej itd., lecz od wysokości kontyngentów, jakie uzyskamy od zagranicy. Stąd też płynie wielka doniosłość naszych rokowań handlowych z zagranicą.

Obecnie toczą się rokowania z Francją, Czechosłowacją i Niemcami, przerwane są narazie z Włochami, a nie zostały jeszcze rozpoczęte z Anglją. Chociaż więc mamy spory jeszcze szmat pracy do odrobienia, to jednak już dzisiaj, po zawarciu traktatów z Austrją, Belgją, Danją, Holandją, Szwecją i Szwajcarją przewidzieć można, że uzyskane możliwości wywozowe nie będą tak wielkie, aby istotnie mogły odpowiadać zdolnościom produkcyjnym. Powstaje więc obawa, że w roku bieżącym nadwyżki, których z braku kontyngentu nie będzie można wyeksportować, zaciążą na rynku krajowym, wywierając swój fatalny, niebezpieczny wpływ na zniżkowe kształtowanie się cen rolnych.

Co w tych warunkach mówią kierownicy naszej polityki rolnej? Zapowiadają oni szereg poczynań, zmierzających ku zmniejszeniu podaży na wsi. W tym celu przewiduje się: 1) przyspieszenie t. zn. szybkie rozwiązanie akcji fiansowej, 2) wzmożenie dopływu nowych kredytów obrotowych do rolnictwa polskiego, 3) sprawne manipulowanie kontyngentami, celem pewnego ich wykorzystania i z tej racji 4) zrewidowanie aparatu handlowego pod kątem widzenia sprężystości jego działania oraz wreszcie 5) zwiększenie spożycia artykułów rolnych na wsi drogą dalszego obniżenia cen przemysłowych.

Ten ostatni zamiar „zrównania frontu przemysłowego na rolnictwo" tłumaczy się bardzo prosto: im droższe są artykuły przemysłowe, niezbędnie rolnictwu potrzebne, tem więcej musi on zawieźć do miasta płodów rolnych, zwężając równocześnie własną konsumcję swoich płodów. Jeżeli potanimy ceny przemysłowe, rolnik będzie mógł pokryć swoje potrzeby z zakresu towarów fabrycznych mniejszą niż dotychczas ilością płodów wiejskich. Więc zmaleje ich podaż, bowiem wzrośnie ich konsumcja na wsi.

W każdym razie musimy poważnie liczyć się z tem, że rolnictwo nasze w roku bieżącym wejdzie w okres trudniejszy od poprzednich.

Zapowiedź zniżki opłat telefonicznych

Jak będzie w rzeczywistości wykaże praktyka

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu donosi, że niebawem w Poznaniu będą zainstalowane liczniki telefoniczne, w związku z czem obowiązywać będzie nowa taryfa telefoniczna, oparta na niskich opłatach miesięcznych. Taryfa telefoniczna przewidywać będzie ponadto niewielkie opłaty za rozmowy telefoniczne, w związku z czem łączna należność przypadająca z końcem miesiąca z tytułu przeprowadzonych rozmów telefonicznych będzie uzależniona od ilości, rozmów przeprowadzonych z danego aparatu telefonicznego.

Projektowana taryfa telefoniczna przewidywać będzie na korzyść abonenta rabat, którego wysokość zależeć będzie od wysokości kwoty, przypadającej z końcem miesiąca do zapłaty z tytułu przeprowadzonych rozmów telefonicznych.

Tyle informacje Izby Przemysłowo-Handlowej. Od siebie możemy zauważyć, że nie bardzo wierzymy w to, aby nowy system opłat telefonicznych wyszedł na korzyść abonentom. Nie mając zasadniczych danych, jak będzie wyglądała nowa podstawowa opłata za dzierżawę telefonu oraz ile będą wynosiły dodatkowe opłaty za rozmowy telefoniczne, nie chcemy jednak sprawy do czasu przesądzać.

Sytuacja walutowa

Lekka zwyżka dolara i funta — Kurs franka osłabiony

W dniu 17 stycznia rb. wystąpiła lekka zwyżka dolara i funta oraz lekkie osłabienie kursu franka francuskiego. Zatrzymanie się spadku dolara tłumaczyć można następującemi względami: 1. z chwilą urzędowej zapowiedzi ograniczenia wahań dolara do stosunkowo szczupłych granic, waluta amerykańska z natury rzeczy wzbudzać zaczyna większe zaufanie niż dotychczas. W dalszym ciągu mogłoby to wywołać powrót kapitałów amerykańskich, które w swoim czasie uciekły ze Stanów Zjednoczonych, powrót ten przez swój wpływ na bilans płatniczy będzie oczywiście działał w kierunku zwyżki dolara. 2. Z przestaniem zakupów złota przez R. F. C. (Reconstruction France Corp.) znika dotychczasowa interwencja w kierunku zniżki wprawdzie mało skuteczna, ale zawsze wywierająca pewien wpływ na rynek. W przeciwnym kierunku — zniżki dolara mogą działać narazie (aż do chwili rozpoczęcia interwencji przez fundusz walutowy) czynniki psychiczne, oparte na urzędowem oświadczeniu Roosevelta o tem, że uważa 60 procent dawnej wartości dolara za najwyższą gospodarczo uzasadnioną granicę.

Wahania funta odzwierciedlają do pewnego stopnia wahania dolara. Co się tyczy franka francuskiego, spadek jego tłumaczony jest obawą odpływu z Francji kapitałów amerykańskich z chwilą względnego ustabilizowania się dolara. Obawy te uznać należy raczej za mało uzasadnione, gdyż odpływ ten nie powinien przybrać większych rozmiarów.

Wahania trzech wyżej wymienionych walut charakteryzują następujące kursy, notowane wczoraj na giełdach europejskich:

Na giełdzie paryskiej kurs dewizy nowojorskiej wyniósł 17 bm. przy otwarciu 15.90 wobec 15.66 w dniu 16 bm. przy zamknięciu. Kurs dewizy londyńskiej wzrósł z 80.45 do 80.60.

W Zurychu notowano Nowy Jork 16 bm. 3.18, 17.bm 3.23½. Kurs Londynu wzrósł z 16.33 do 16.37, kurs Paryża spadł z 20.32 do 20.26¼.

W Londynie notowano za 1 funt 5.05¼ dolarów (16 bm. 5.11). Paryż przy otwarciu notowany był 80.90 (16 bm. 80.59), lecz potem poważnie osłabł.

Giełda warszawska notowała 17 bm. kabel na Nowy Jork 5.51 wobec 5:47 w dniu 16 bm., kurs czeku 5.48. Londyn wzrósł z 28.08 w dniu 17 bm. do 28.12, natomiast Paryż spadł z 34.92 do 34.89. W dniu dzisiejszym 18 bm. na przedgiełdziu w Warszawie dolar notowano 5.46, t. zn. o 1 — 2 punktów więcej niż poprzedniego dnia.

KRONIKA GOSPODARCZA

GAŃSKI HANDEL ORGANIZOWANY NA ZASADACH HITLEROWSKICH

Kierownictwo partji hitlerowskiej w Gdańsku dąży do wprowadzenia na terenie W. Miasta Gdańska na wzór Niemiec we wszystkich branżach handlowych t. zw. „Fachschaften", podporządkowanych „Führerprinzip". Dotyczy to pomiędzy innemi handlu obuwianego. W branży obuwianej istnieje obecnie „Fachschaft" dobrowolny, który ma być jednak zamieniony na przymusowy, o ile zmiana konstytucji na to pozwoli. Wówczas kupcy gdańscy będą mieli obowiązek nabywać obuwie według kontyngentów wyznaczonych przez Führera.

Jest zrozumiałem, że odbije się to fatalnie na zbycie obuwia polskiego w Gdańsku. Drugą zasadą, którą Gdańsk wprowadza w ślad za Niemcami, są minimalne ceny na obuwie, obowiązujące w ogłoszeniach i na wystawach sklepowych. Sprzedawanie po cenach niższych grozi odebraniem prawa prowadzenia przedsiębiorstwa. Zorganizowany został również we „Fachschafcie" handel na straganach na placach miejskich, a wśród straganiarzy wielki procent stanowią obywatele polscy Żydzi, a także wieśniacy z Pomorza. Przeciwko nim skierowane są różne zarządzenia, które pod pozorem przestrzegania higjeny dążą do zniszczenia ekonomicznego i wyparcia elementu polskiego z całego Gdańska. (l)

PODATKI I OPŁATY

(p) **Podatek dochodowy od opustów uzyskanych przez osoby prawne w drodze ugód sądowych.** Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu komunikuje, że na jej wniosek wystąpił Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. do ministerstwa skarbu o wydanie zarządzenia, by izby skarbowe na zasadzie art. 126 ustawy o podatku dochodowym umarzały z urzędu osobom prawnym, opodatkowanym na podstawie art. 21 ustawy, tę część podatku dochodowego, który przypada do zapłaty od opustów uzyskanych przez te osoby w drodze ugód sądowych, lub należycie udowodnionych ugód pozasądowych. W odpowiedzi z dnia 8. 1. 34 r. Nr. D. V 54512/2/33 stwierdziło ministerstwo, że ogólnego zarządzenia w tej sprawie wydać nie może. Oświadczyło jednak również, że to stanowisko nie wyklucza, że w omawianych przypadkach umorzenie części podatku na zasadzie art. 126 ustawy może być stosowane na indywidualne podania zainteresowanych płatników, po zbadaniu ich stanu majątkowego i zdolności płatniczej.

(p) **Scalenie podatku obrotowego od artykułów, podlegających podatkom pośrednim.** Ministerstwo skarbu zamierza w pierwszym kwartale 1934 r. przystąpić do scalenia podatku obrotowego od artykułów, podlegających podatkom pośrednim, jak piwo, drożdże i t. p., oraz niektórych innych np. mięso ,papier, soda i ew. jeszcze innych, posiadających produkcję skoncentrowaną w niewielkiej stosunkowo ilości zakładów przemysłowych.

(p) **Wyrównanie poborów.** Ministerstwo skarbu okólnikiem z dnia 18 grudnia L. D. V 53922/2/33 wyjaśniło, że kwoty, wypłacane funkcjonarjuszom państwowym, jako wyrównanie poborów za czas ubiegły należy przy potrącaniu podatku dochodowego traktować jako wynagrodzenie jednorazowe. (k)

Z KRAJU

(k) **O porozumienie węglowe szwedzko-polskie.** W Sztokholmie odbyło się zebranie dyskusyjne w sprawie ewentualnego porozumienia się co do importu pewnej określonej ilości węgla z Polski, tak jak n. p. określone to jest w umowie z Anglją, w której Szwecja zobowiązała się do importu 47 proc. swego zapotrzebowania węglowego z Wielkiej Brytanji. „Aftonbladet" donosi, że wyniki tych rozmów będą prawdopodobnie ogłoszone w prasie już w przyszłym tygodniu.

(k) **Zwyżka cen bawełny na rynkach światowych.** W kołach handlowych Łodzi komentowane są wiadomości o zwyżce bawełny na światowych rynkach. W ciągu dnia 15. b. m. nastąpiła dalsza poważna zwyżka. Ceny bawełny w Nowym Yorku w dniu 15 stycznia r. b. w porównaniu z notowaniami z dnia 13. b. m. zwyżkowały o 4,2 proc. Zwyżka bawełny na giełdzie nowojorskiej jest większa, niż spadek dolara. W porównaniu z dniem 2. b. m. cena bawełny w Nowym Yorku zwyżkowała o 10 proc. Spadek dolara w tym czasie wyniósł zaledwie 2,5 proc.

(k) **Repartycji za rok 1933 w ubezpieczeniu wypadkowem nie będzie.** Jak informują, repartycji wydatków w Ubezpieczalni Krajowej na ubezpieczenie wypadkowe za r. 1933 nie będzie. Wydatki za ten rok zostaną pokryte z funduszu administracyjnego. Dwie raty repartycyj za r. 1932, których płatność przypada na rok bieżący, muszą być jednakże zapłacone. Na wniosek indywidualny pracodawcy Ubezpieczalnia Krajowa (obecnie nazywająca się: Biuro Zakładu Ubezpieczenia od Wypadków w Poznaniu) może rozłożyć płatność tych rat na 3, wzgl. 5 lat, zależnie od rodzaju ubezpieczenia. Nowa taryfa ubezpieczeniowa ukazała się w nr. 1 „Dziennika Ustaw" z r. b. Formularze, jakie Ubezpieczalnia Krajowa ostatnio rozesłała, pracodawcy muszą wypełnić i zwrócić pod adresem Ubezpieczalni. (AZ)

(k) **Jak postępuje likwidacja b. Polskiego Banku Handlowego.** W tych dniach odbyło się walne zgromadzenie akcjonarjuszów Banku Likwidacyjno - Kredytowego w Poznaniu (dawniej Polski Bank Handlowy), pod przewodnictwem adw. dr. Witolda Celichowskiego. W wyniku obrad zatwierdzono bilans na rok 1933, rachunek strat i zysków i władzom banku udzielono pokwitowania. Nadwyżkę bilansową na r. 1933 przeznaczono na odpisy na dłużnikach. Ponadto walne zebranie postanowiło kontynuować zabiegi o przeprowadzenie układu z wierzycielami, którzy dotąd mają pokryte 80 proc. pretensyj. Ponieważ zarząd banku przy załatwianiu tej kwestji napotkał na poważne trudności, sprawą zajmie się rada nadzorcza na posiedzeniu w dniu 23 stycznia br.

(k) **Wielkopolskie brykiety z węgla brunatnego do Gdańska.** Znajdująca się na terenie Wielkopolski kopalnia węgla brunatnego, produkuje brykiety, które znalazły popyt m. in. na terenie Gdańska. Rozszerzenie tego rynku zbytu w dużej mierze zależy od ulg przewozowych na kolejach. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Budowa wielkich zakładów chemicznych nad Morzem Kaspijskiem.** W roku bież. rozpoczyna się nad zatoką Morza Kaspijskiego Kara-Bugaz budowę wielkich zakładów chemicznych. Zakłady będą przerabiały głównie sól glauberską, której co roku osiada na dnie zatoki bardzo duża ilość.

(z) **Produkcja samochodowa w Z. S. R. R.** Prasa sowiecka podnosi sukces przemysłu samochodowego w Z. S. R. R. Według danych sowieckich fabryki samochodów wykonały przewidziany na r. 1933 plan z nadwyżką, gdyż wyprodukowały 49.743 samochodów, z czego 10.252 samochodów osobowych, wobec 48 675 samochodów, przewidzianych w zakreślonym planie. Pozatem wyprodukowano 73 370 traktorów wobec 72.500 przewidzianych w planie. Według prasy sowieckiej, koszta własne produkcji zostały obniżone we wszystkich fabrykach o 5 proc. do 57 proc.

SPORT

Lekka atletyka

Wspaniałe wyniki amerykańskich zawodników. Keith Brown uzyskał w nowojorskiej hali w skoku o tyczce 4.31 mtr. Cunnigham na milę angielską — 1:12, a Spitz — 2.02 m w skoku w wyż.

Pięściarstwo

Kurs „Sokoła". Kilka zaledwie dni dzieli od zamknięcia listy zgłoszeń nowicjuszy na drugi i ostatni kurs sekcji pięściarskiej T. G. „Sokół", który to kurs rozpoczyna się 23 bm. o godz. 19 w sali treningowej przy Zielonych Ogródkach. Kierownictwo spoczywa w doświadczonych rękach znanego reprezentanta Polski i najlepszego technika, p. W. Majchrzyckiego, co daje bezwzględną rękojmię, że kurs ten będzie przeprowadzony na wysokim pod każdym względem poziomie. Najklasyczniejszym dowodem jest fakt, że znalazło się ośmiu finalistów (na ogólną liczbę 14) z pierwszego kursu w mistrzostwach młodzików okręgu. Zgłoszenia przyjmuje się jeszcze w czwartek i w sobotę od godz. 19 w sali gimnastycznej przy Zielonych Ogródkach. (kom)

„Warta" komunikuje, że wobec dostatecznej ilości zgłoszeń, zapisy na kurs pięściarski dla początkujących zamyka się definitywnie w sobotę. Dalsze zgłoszenia prosimy kierować do sekretarjatu klubu, (Aleje Marcinkowskiego 26 dom tylny), od godz. 10 do 14 i od 16 do 19, lub telefonicznie 18-43. Przypominamy raz jeszcze, że kurs wspomniany prowadzić będą naczelnik sportowy b. mistrz Polski Arski, oraz instruktor dypl. PZB p. Kaliniak Antoni. (kom)

Finały mistrzostw młodzików odbędą się w niedzielę o godz. 18 w hali gimnastycznej ośrodka (wejście z ulicy Bukowskiej). Stają zawodnicy z „Sokoła", „Warty", „Cuiavii - Zdrój" Inowrocław i „Drużyny Błękitnych". W ramach wspomnianych zawodów odbędą się trzy walki nadprogramowo. (kom)

Tennis

Do rozgrywek o puhar Davisa w roku bieżącym wpłynęły już pierwsze meldunki, do Anglji, jako posiadaczki puharu. Do grpuy finałowej zgłosiły się: Indje i Szwajcarja — w strefie europejskiej; Meksyk i Stany Zjednoczone — w północnoamerykańskiej, oraz Peru i Brazylja — południowo - amerykańskiej. Do grupy eliminacyjnej na 1935 r. — Estonja.

Wśród zawodowców

Locatelli znany włoski pięściarz wagi lekkiej pokonał na punkty w Nowym Jorku doskonałego Anglika Kid Berga i obecnie spotyka się z Canzoneri w meczu rewanżowym, a zwycięzca walczy o tytuł z Barney Rossem.

„Szmaragd"— największy samolot Francji

Po katastrofie lotniczej w Cortigny

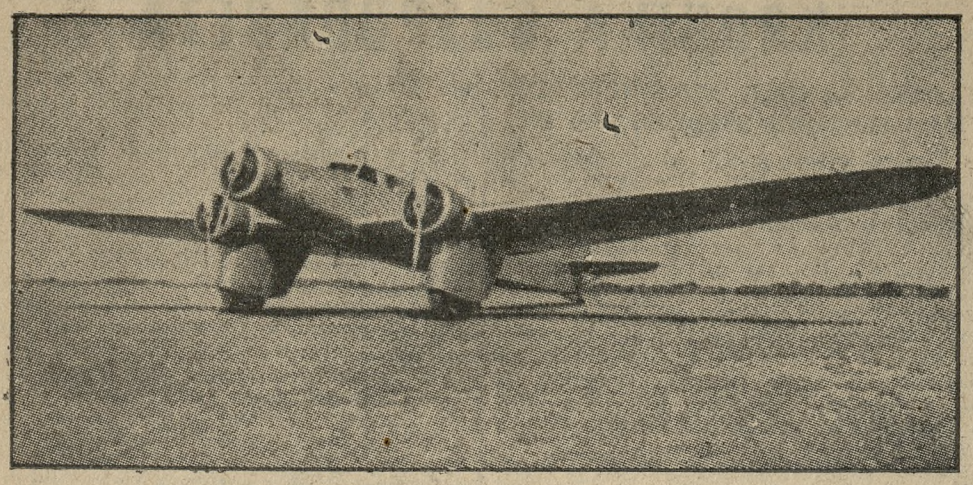

„Szmaragd" przed startem.

Paryż, w styczniu.

Jak już donosiły depesze, w poniedziałek wieczorem uległ w miejscowości Cortigny katastrofie nowy francuski olbrzym powietrzny trzymotorowy samolot „Smaragd", kursujący na linji Saigon—Marsylja. Katastrofa, w której zginął wśród pasażerów gubernator Indochin Paquier, okryła całą Francję znowu żałobą.

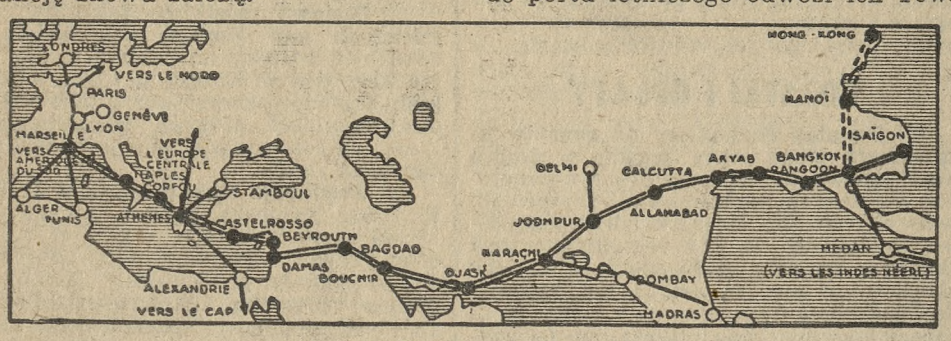

Trasa lotu z Sajgonu do Marsylji.

Trójmotorowy samolot „Smaragd" był ostatnim wyrazem techniki lotniczej. Kursował on na linji Saigon, Bangkok, Kalkuta, Dżodpur, Karaczi, Bgdad, Bejrut, Kasteloryzo, Ateny, Neapol, Marsylja. Stąd linja lotnicza rozdwajała się i część pasażerów udawała się samolotami pocztowemi do Ljonu, Paryża i Londynu, druga zaś część przez Hiszpanję do Tangeru, Casablanki, wzdłuż wybrzeża zachodniego Afryki do Dakaru, a następnie linją zepelinową przez ocean do Natalu w Ameryce południowej i wzdłuż jej wschodniego wybrzeża przez Maceio, Rio de Janeiro do Montewideo, Buenos-Aires i Santiago. Samolot ten należał do Tow. Air France, utrzymującego komunikację powietrzną na linjach międzykontynentalnych. Air France jest towarzystwem o kapitale zakładowym 120 miljonów franków. Mimo, że koszty podróży tym środkiem lokomocji były b. wielkie, linje te cieszą się stosunkowo wielkiem powodzeniem. Wystarczy podać, że bilet do Sajgonu kosztuje 14,760 fr. plus opłaty za bagaż, za który płaci się za każdy klg powyżej 20,74 fr. Podróż z Paryża przez Ljon do Marsylji odbywają pasażerowie w przedziałach I i II klasy pociągów pospiesznych, a z Marsylji do portu lotniczego odwozi ich Towarzystwo własnemi autobusami. Podróż z Paryża do Sajgonu trwa 10 dni i dzieli się na tyleż etapów. Ogólna długość lotu wynosiła 12.289 klm, którą pasażerowie przebywają przy pomocy samolotu, hydroplanu i samochodów (z Bejrutu do Damaszku) Pierwszy etap prowadził do Marsylji, następny do Neapolu, do Aten, do Bejrutu, do Damaszku, do Bagdadu, do Buszeko, do Karaczi, do Dżodpuru, do Kalkuty, do Rangun i do Sajgonu.

Samolot „Smaradg" był samolotem trzymotorowym, z których każdy „Hispano-Suiza" miał mocy 600 koni. Samolot był przeznaczony dla 12 osób plus trzech z obsługi, na którą składali się pilot, mechanik i radjotelegrafista.

Pierwsze swe podróże odbywał on już w maju ub. r. W tym też czasie poleciał na nim do Moskwy minister lotnictwa Francji, Cot.

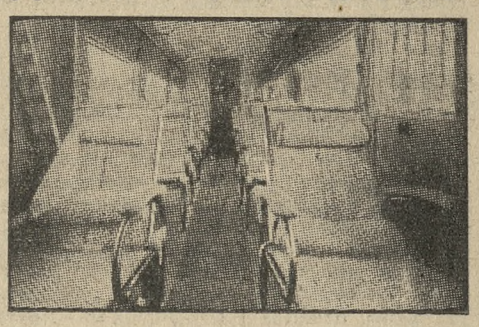

Wnętrze „Szmaragdu"

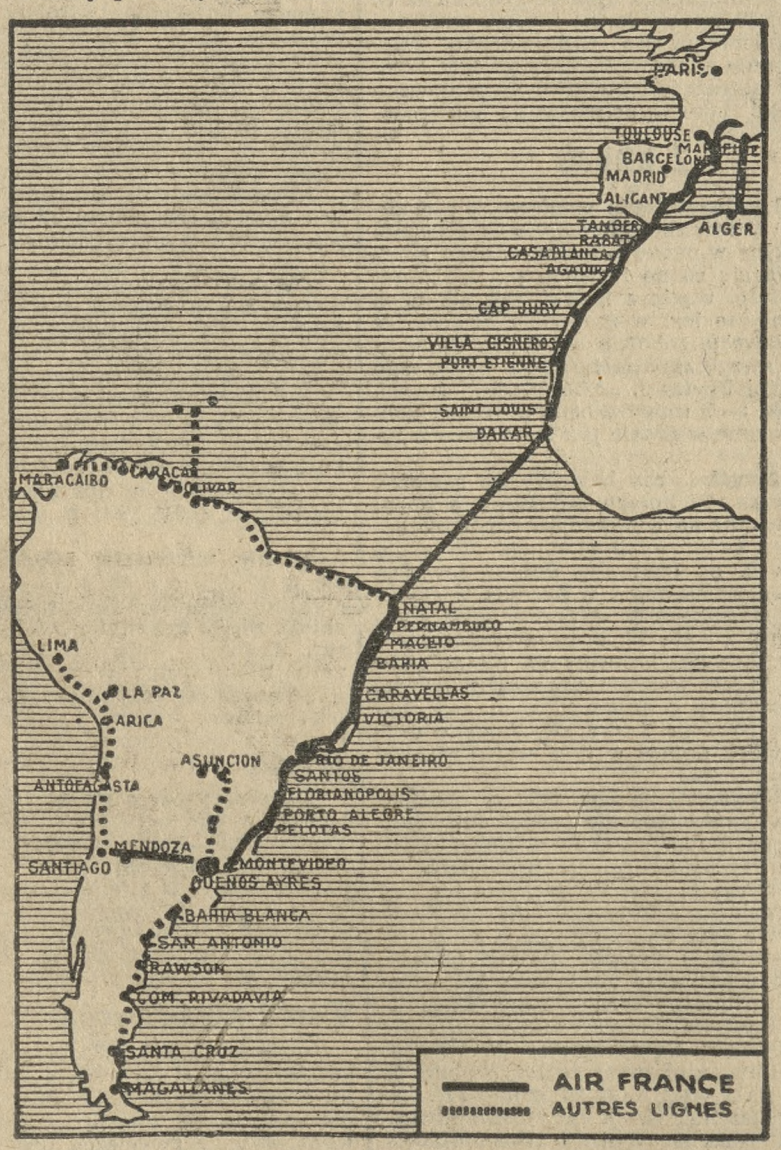

Dalszy ciąg trasy do Ameryki Południowej.

Sensacyjny spór o wygraną ćwierć milj. zł

Jak donoszą z Zakopanego, ostatnia wygrana w wysokości 250.000 złotych, która padła w czwartej klasie loterji państwowej w dniu 12 b. m. na numer 149.476, jest przedmiotem sensacyjnego sporu, który znajdzie swój epilog na forum sądowem.

Los ten był w ciągu trzech pierwszych klas w posiadaniu pana L. K. ze Lwowa. Około Bożego Narodzenia p K. wyjechał do Zakopanego i w przepisanym terminie nie odnowił losu do 4 klasy. Jak wiadomo, zgodnie z przepisami loteryjnemi kolektor obowiązany jest przechowywać los do dyspozycji gracza tylko do określonego dla każdej klasy terminu; po tym terminie numer staje się własnością kolektora, który może nim rozporządzać według swego uznania.

Z Zakopanego p. K. wysłał pocztą pieniądze do kolektora. Zależało więc od dobrej woli kolektora wysłać p. L. K. zamówiony przez niego los, albo też zatrzymać go sobie. Ta dobra wola tak długo nie opuszczała kolektora, dopóki nie wyszło na jaw, że w trakcie wzajemnego przesyłania losu i pieniędzy padła na numer 149.476 wygrana 250.000 złotych. Po ujawnieniu tego faktu wynikł spór, komu należy się ćwierć miljona złotych: czy spóźnionemu graczowi, czy kolektorowi? Każda ze stron operuje poważnemi argumentami, wobec czego rozstrzygnięcie sprawy przejdzie niewątpliwie przez wszystkie instancje sądowe. W rezultacie ktokolwiek wygra spór — sumę ćwierć miljona nie prędko otrzyma.

Co mówią o Stawiskim

Tygodnik paryski „Candide" zamieszcza wywiad swojej korespondentki na temat Stawiskiego ze znanemi z procesów i afer finansowych osobistościami, jak głośny Rochette, Oustric oraz Mme Hanau. Szczegół pikantny: wszyscy troje potępiają jednogłośnie Stawiskiego, który zdaniem ich był „outsider'em" w świecie finansowo-giełdowym.

Rochette, głośny bankier, który zrujnował sporo ludzi, wyraża się o „Saszy" tak:

„Fałszywi, podrabiani finansiści, jak Stawiski, to ludzie, których można wszędzie spotkać w otoczeniu pięknych kobiet, tylko nie w gabinecie, przy pracy; nie mają oni czasu na zajmowanie się swojemi sprawami, dążą do jednego tylko celu: zbicie wielkiej fortuny odrazu, za jednym zamachem. Stosunki zdobywa sobie taki typ niekoniecznie przy użyciu pieniędzy, pomagają mu w tem piękne damy, hojność w rozdawaniu posad, synekur, wreszcie naiwność ludzi ze świata parparlamentarnego."

Mme Hanau sądzi mniej surowo Stawiskiego:

„Stawiski? Nic szczególnego, robi to samo, co robili przed nim inni i co robią wielkie instytucje finansowe, tyle tylko, że nie miał po swojej stronie prawa."

Tutaj Mme Hanau daje upust swojej nienawiści do banków, których była — jak twierdzi ofiarą.

Oustric mówi tak:

„Stawiski? Jego sprawy nie mają nic wspólnego z mojemi. To był oszust. Jego interesy były oparte na piasku, wówczas gdy moje... Mnie zresztą nie interesują pieniądze zupełnie, co mi za różnica, czy mam 30 czy 300 miljonów... W jaki sposób zdobywał sobie Stawiski poparcie polityków? Zwykłą drogą: obiad, synekura w administracji jakiegoś przedsiębiorstwa, przyjaciółki"...

Słowem, jak wynika ze słów tych trzech asów giełdowo - finansowych, Stawiski nie mógł być zaliczony do elity tych, którym się „nie powiodło".

Bomby

humoru i śmiechu wybuchną niedługo w Nowym Domu Akademickim przy Wałach Leszczyńskiego 6. Materjał wybuchowy już się podkłada pod deskami „Stratosfery", a grupa niebezpiecznych spiskowców z Tadziem Hernesem na czele przystąpi w czwartek, 25 b. m do podpalenia lontów. Wybuch nastąpi punktualnie o godzinie 20-ej z minutami!?

Hernes załatwi się z balonem „Stratosfery", a Dzięgielewski z Budzińskim zrujnują na „spółę" pozostałe dwa fortepiany. Z całej katastrofy wyjdzie cało jedynie Sokół, aczkolwiek z opalonemi piórkami. Reszta spiskowców mniej lub więcej znana. Nie radzimy nikomu przyjść na ten spektakl: będzie gorąco — jak zwykle — i miło niezwykle.

A Hernes siedzi jeszcze w Borzykowie, pisze listy i robi „miny"...

We wtorek, jak wiadomo, odbył się w Paryżu ślub p. Krystyny Chłapowskiej, córki ambasadora, z kapitanem wojsk francuskich Maurycym hr. de Bertillat. Zdjęcie nasze przedstawia państwa młodych w chwili opuszczania kościoła St. Louis des Invalides. Oficerowie francuscy oraz grono przebywających w Paryżu oficerów polskich, utworzyli szpaler ze skrzyżowanemi szablami, pod któremi przeszła młoda para.

28 Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W dziewiątym dniu ciągnienia 4 klasy wygrane padły na numery następujące:

Po **10.000 zł** na nr. nr.: 46844 73283 166553

Po **5.000 zł** na nr. nr.: 88813 123597 142216.

Po **2.000 zł** na nr. nr.: 382 5066 19532 28396 48408 53464 65814 65816 66284 85524 99267 116324 128114 138123 146152 150229 152832 163494.

Po **1.000 zł** na nr. nr.: 16854 23183 23765 28889 32402 42918 43222 43339 46138 52439 56812 63945 66846 77200 80735 95742 97164 97228 102626 113255 116164 117291 121060 123639 128627 129251 133328 135098 142879 149995 150119 153651 158648 159844.

Po **200 zł** na nr. nr.: 34 58 62 211 323 74 498 502 86 666 715 53 978 1009 74 187 332 444 735 913 83 2015 16 219 406 28 35 653 734 79 89 823 979 3071 284 360 89 517 722 30 816 4103 80 419 730 914 5170 241 378 436 65 573 81 775 79 98 846 88 980 6067 261 897 7187 254 83 372 600 09 71 741 936 82 8039 210 383 438 592 662 9215 515 62 841 61 94 98 10029 85 118 21 337 56 562 615 11502 608 917 12125 35 90 530 81 630 713 79 870 13098 217 26 79 309 56 426 638 79 710 83 99 338 14079 281 96 429 524 630 54 57 15024 78 317 575 664 839 930 16028 94 283 86 99 450 639 766 829 49 69 17023 85 191 301 19 654 846 18066 67 260 350 486 723 805 11 19028 213 398 450 687 707 908 23 20153 209 49 352 57 432 57 663 757 844 56 21069 335 45 429 35 534 685 755 816 43 71 932 22068 125 46 426 78 589 805 937 51 67 23277 306 42 75 90 406 42 75 90 406 84 561 610 723 86 24032 65 90 140 232 61 392 94 505 28 752 880 991 25203 09 82 322 56 89 807 26281 331 418 88 530 659 73 747 830 901 27086 135 40 266 85 339 427 574 78 716 930 37 56 28126 27 91 457 74 95 632 36 62 788 814 55 961 29091 238 346 401 24 62 688 807 31 44 965 80 30033 89 109 31 36 514 82 666 769 31030 133 412 588 625 874 907 32022 44 63 148 271 97 357 64 88 447 500 632 95 721 34 914 41 81 33001 13 40 72 111 57 243 359 401 82 679 840 88 89 939 80 34006 50 70 133 226 55 472 566 73 693 787 974 35206 320 53 478 58 775 824 72 926 36107 94 210 307 82 488 736 39 865 69 980 37044 70 222 71 342 564 626 43 745 984.

38054 77 120 62 624 50 741 957 99 39148 800 11 36 40024 99 139 272 308 408 93 515 657 63 769 85 995 41116 17 56 255 82 549 91 882 42199 288 309 17 36 553 970 43173 88 353 619 62 737 61 971 73 44288 613 73 686 805 72 45018 65 84 317 30 433 77 539 91 685 738 920 62 46068 179 287 419 798 836 945 83 47047 125 78 286 300 836 47 956 48018 34 146 99 652 87 790 817 910 50 49027 215 74 312 30 37 476 576 748 942 50 50120 87 291 432 549 645 829 51048 207 42 94 310 554 699 858 918 42 52301 598 673 802 53065 113 80 209 12 383 488 669 764 92 839 52 946 93 97 54253 70 307 14 466 743 55029 600 67 760 94 56082 137 44 219 506 44 657 860 970 57266 85 997 58002 21 183 275 588 766 81 946 59349 54 499 620 909 27 41 60213 314 419 544 691 721 958 61135 60 87 235 494 62017 52 96 98 126 283 534 56 417 53 85 91 93 572 669 762 814 63222 357 478 625 728 57 916 64066 178 245 318 32 463 559 701 6 15 833 935 65267 380 480 941 83 66232 82 335 71 449 613 712 941 64 67120 38 215 51 341 76 89 528 609 14 68 773 842 65 950 68044 318 26 29 531 638 66 762 68 69028 186 93 204 756 865 70405 11 723 30 986 94 71041 262 441 91 529 60 712 61 931 55 99 72090 242 321 523 52 96 658 880 920 97 73257 349 65 532 635 56 805 74118 254 60 646 736 94 834 36 75218 420 62 800 35 36 926.

76121 41 63 67 338 650 735 63 857 77205 371 89 92 495 673 718 99 78182 93 263 96 438 59 63 83 608 80 873 92 952 79023 212 481 831 970 80 80044 135 339 43 483 503 781 828 936 62 83 81089 119 61 273 339 80 522 38 53 87 604 36 960 82048 513 66 75 95 754 814 966 83112 60 231 79 409 56 70 589 682 733 38 828 48 54 79 996 84097 364 66 72 94 431 69 558 762 85068 158 238 427 675 998 86089 378 635 708 47 78 883 935 44 87130 36 71 95 395 506 27 708 810 93 996 88112 207 498 638 701 29 843 58 922 47 89137 64 97 359 88 441 676 811 17 79 967 90045 50 168 244 577 99 627 31 883 91092 328 91 572 76 624 72 853 943 92163 90 250 492 555 89 692 725 820 93067 100 226 53 443 600 17 40 764 847 95 913 94036 139 351 71 658 824 42 54 95 956 95009 24 27 155 94 265 303 90 466 538 60 84 98 764 864 65 905 39 96127 34 58 78 323 67 689 806 38 53 97158 244 30 61 64 577 714 54 64 90 818 26 993 98174 381 91 530 66 803 99055 276 479 83 87 683 752 64 67 863 925 38 70 91 100146 295 360 75 962 101089 150 225 324 501 2 77 99 673 715 69 937 102024 58 173 442 77 86 541 60 76 81 690 749 801 44 931 103028 107 95 406 627 45 735 36 837 69 917 104060 180 473 634 806 925 48 105062 86 258 320 665 803 931 74 106018 26 312 83 428 86 746 856 107027 43 256 491 533 83 637 766 821 68 973 108133 91 206 365 491 690 755 83 802 939 109340 46 459 818 927 67 79 110144 202 8 47 894 111030 190 215 22 319 57 439 504 613 21 750 906 50 62 73 112329 52 77 514 659 66 79 706 826 80 113036 83 636 96 729 41 92 924.

114004 89 166 69 272 362 402 638 75 97 727 68 858 94 946 90 115055 228 423 98 799 886 116007 130 75 461 601 794 906 40 94 117076 165 211 14 324 721 56 879 86 997 118097 215 24 55 77 433 79 544 67 999 119162 320 49 507 63 79 765 897 903 16 120171 80 335 433 525 708 62 982 94 121055 169 227 446 670 727 841 990 122078 274 368 94 734 42 873 99 988 123152 79 232 39 96 390 97 652 660 67 85 750 901 47 124131 38 328 29 88 533 720 851 89 125005 33 36 94 388 488 514 69 98 740 851 126187 219 487 580 625 54 71 730 825 961 127157 222 302 41 51 63 84 419 754 76 128056 149 73 85 330 539 621 783 826 74 89 924 27 58 129008 101 236 510 690 761 859 130043 74 326 494 600 81 765 82 131011 33 39 68 141 44 54 262 493 544 54 630 90 717 73 867 132011 484 97 534 628 856 964 133032 33 125 332 471 538 703 07 43 47 134003 12 135 52 202 15 59 526 896 135084 223 33 561 717 28 33 806 34 136025 32 75 470 515 76 722 827 60 137069 89 94 211 325 42 46 52 95 453 556 637 64 727 39 881 138025 262 493 625 787 835 951 139068 211 26 39 45 47 429 84 578 752 78 858 973 74 140037 38 174 212 362 94 424 72 502 665 712 929 51 141001 93 202 305 596 646 849 995 98 142169 92 251 52 378 597 643 91 796 829 52 909 31 143011 44 50 88 102 56 203 11 37 54 366 660 739 867 79 955 59 75 144467 514 54 644 810 96 949 80 145237 42 73 578 87 658 708 812 146004 08 26 75 87 129 214 31 90 407 738 813 968 71 147228 71 99 326 412 88 509 98 636 793 854 56 66 88 148022 33 378 518 419 73 149237 42 43 306 51 54 61 468 537 58 867 919 28 150000 183 334 69 466 548 723 811 18 966 151226 59 97 384 403 519 61 594 703 828 972.

152201 33 39 51 464 560 673 85 839 56 153099 223 62 306 685 824 30 57 986 154100 18 96 240 310 155011 225 490 505 682 851 156303 534 72 664 932 157113 382 400 24 661 158021 63 69 185 237 64 69 73 429 89 518 728 835 916 159089 520 603 712 862 902 160002 202 361 434 58 89 524 651 92 860 161023 86 146 210 353 58 418 39 85 574 631 879 162010 176 203 386 467 884 945 163000 196 231 80 544 788 917 164017 21 120 25 59 63 700 10 802 165070 325 58 79 423 98 579 933 166088 193 253 315 20 79 400 508 667 949 66 167029 474 869 168016 62 301 29 93 652 719 51 824 169280 361 403 645 47 50 953.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Po 200 zł na N-ry:

140 1230 656 887 2716 77 3319 425 4320 605 721 5928 6082 7015 339 672 743 8025 300 634 36 48 909 46 9290 92 10286 503 61 82 654 795 11392 440 694 930 12280 91 624 760 975 13188 329 91 417 60 510 793 14949 15851 16038 833 17434 18314 498 787 19056 223 36 44 507 911 93 20031 197 699 854 950 21241 546 22476 635 738 802 23 93 23276 489 631 44 24038 77 908 58 25154 226 57 304 43 70 26009 249 351 91 666 963 27270 575 642 28113 356 856 906 29455 878 725 833 30128 207 66 348 56 839 968 31426 32 246 88 585 879 33100 310 32 619 35 34042 178 733 35363 406 544 855 36300 439 37013 618 700 921.

38092 367 39310 40266 336 82 418 820 41239 504 767 42033 170 259 382 558 716 957 43119 63 44202 76 356 83 506 658 847 45226 424 607 811 48 46119 455 63 341 738 47093 401 690 916 48136 503 629 45 715 831 49052 348 524 50020 488 895 983 51113 58 343 67 955 52332 64 648 934 53393 747 53 54032 55222 40 570 694 709 56952 57889 946 58415 502 699 712 59037 206 48 60001 177 494 697 736 76 61326 401 528 899 62752 63029 160 84 402 827 64020 227 65 353 402 559 682 713 19 54 66614 67 305 442 620 762 68360 636 865 904 47 69187 772 70392 769 964 71029 219 894 979 72398 662 93 73157 391 858 74235 952 75224 324 428 42.

76017 675 77611 19 78090 162 381 715 79061 91 165 467 810 57 984 93 80758 893 81225 516 618 79 82113 249 346 426 758 83011 77 259 407 570 622 938 84068 409 681 85002 157 296 406 643 57 711 80 877 932 86940 88065 311 798 891 89151 406 957 60 90080 256 391 401 38 43 630 91165 88 358 474 876 92208 30 528 93166 70 255 403 596 94192 618 98 928 95132 236 81 687 784 839 96213 97433 981 82 98167 215 510 93 717 827 99011 50 185 784 993 101087 255 102162 248 99 425 730 103355 714 94 878 918 104123 295 349 638 966 81 105045 140 484 689 106068 92 372 593 749 107009 42 75 365 66 713 875 108260 110106 48 786 111301 31 112209 81 372 87 541 696 787 113232 362 492 615 866.

114080 630 765 819 115000 89 104 248 573 903 51 116851 64 117195 345 588 725 58 118108 542 660 841 119413 518 676 891 95 906 53 120011 893 919 121292 654 747 58 122419 616 39 718 995 123261 464 540 124054 372 713 125072 360 894 126778 965 127413 22 843 128240 611 83 770 952 129169 264 68 431 130212 558 823 913 131326 80 459 529 830 68 943 132728 813 926 40 47 133127 76 200 87 455 58 74 594 681 764 814 18 64 134033 344 49 593 713 135109 455 523 29 784 915 136228 137009 152 91 937 138602 51 139112 829 140021 384 756 82 141207 322 845 142172 789 143410 70 616 701 31 826 958 86 144371 587 992 145203 402 29 933 146057 306 528 699 981 147294 424 839 928 148240 601 149238 48 477 150186 293 529 850 151011 444 80 501 683 934 41 56.

152202 75 398 641 763 153001 208 40 476 728 998 154372 91 475 594 734 840 155028 300 15 856 156069 94 555 605 157592 810 158136 205 91 159060 182 204 821 974 78 160057 121 161072 394 597 660 728 38 924 42 162073 179 667 785 882 917 163337 434 90 712 164313 84 595 906 165038 308 37 166145 47 978 167011 27 29 168206 701 898 918 85.

Ciągnienie trzecie.

50 000 zł na nr. 86469.

Po 15 000 zł na n-ry: 9645 150502.

Po 10 000 zł na n-ry: 110367 139741.

Po 5 000 zł na n-ry 1739 35268 73990 118016 118183 125451.

Po 2 000 zł na n-ry: 19728 57507 72616 97973 103491 113654 136582 140153 141473 141542 149078 154754 165558

Po 1 000 zł na n-ry: 1562 3192 5930 8770 22368 32142 35610 37627 41543 46794 47063 60030 63662 76248 76780 88113 88209 88727 100292 100443 107581 109366 110363 122608 126236 127037 130315 133288 135307 137019 146335 150838 153083 154338 159522 165485 168057 168987 169018.

Po 200 zł na n-ry:

271 441 625 34 890 1760 832 965 2143 87 352 64 99 473 735 920 3018 75 224 48 519 723 813 50 4828 99 5024 26 162 449 88 594 697 758 6292 431 531 7017 194 836 930 8228 402 756 70 818 981 9001 149 523 78 10402 696 747 892 938 85 11569 896 12010 113 59 205 564 783 986 13004 165 357 607 80 806 916 15102 35 70 295 598 16126 297 491 592 653 761 823 84 99 914 17070 276 888 18383 485 583 96 976 19049 94 156 590 743 20001 39 239 58 532 49 685 727 21099 461 538 754 64 22241 496 531 728 95823022 197 361 465 648 774 24000 170 236 327 73 815 44 946 55 25015 147 93 459 675 744 838 918 64 26411 654 760 808 42 68 74 78 973 27717 878 28099 627 55 836 29280 300 417 582 779 30092 176 87 204 812 942 31189 267 81 302 59 591 92 693 910 65 32363 478 33023 62 477 878 34824 81 95 924 35058 68 305 848 94 36347 90 424 684 91 37012 89 113 340 684 754 801.

38204 316 27 444 647 721 45 39013 232 56 526 600 742 878 918 40645 706 807 927 54 77 94 424 72 502 665 712 929 51 141001 93 202 305 596 646 849 995 98 142169 92 251 52 378 597 643 91 796 829 52 909 31 143011 44 50 88 102 56 203 11 37 54 366 660 739 867 79 955 59 75 144467 514 54 644 810 96 949 80 145237 42 73 578 87 658 708 812 146004 08 26 75 87 129 214 31 90 407 738 813 968 71 147228 71 99 326 412 88 509 98 636 793 854 56 66 88 148022 33 378 518 419 73 149237 42 43 306 51 54 61 468 537 58 867 919 28 150000 183 334 69 466 548 723 811 18 966 151226 59 97 384 403 519 61 594 703 828 972.

152201 33 39 51 464 560 673 85 839 56 153099 223 62 306 685 824 30 57 986 154100 18 96 240 310 155011 225 490 505 682 851 156303 534 72 664 932 157113 382 400 24 661 158021 63 69 185 237 64 69 73 429 89 518 728 835 916 159089 520 603 712 862 902 160002 202 361 434 58 89 524 651 92 860 161023 86 146 210 353 58 418 39 85 574 631 879 162010 176 203 386 467 884 945 163000 196 231 80 544 788 917 164017 21 120 25 59 63 700 10 802 165070 325 58 79 423 98 579 933 166088 193 253 315 20 79 400 508 667 949 66 167029 474 869 168016 62 301 29 93 652 719 51 824 169280 361 403 645 47 50 953.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Po 200 zł na N-ry:

140 1230 656 887 2716 77 3319 425 4320 605 721 5928 6082 7015 339 672 743 8025 300 634 36 48 909 46 9290 92 10286 503 61 82 654 795 11392 440 694 930 12280 91 624 760 975 13188 329 91 417 60 510 793 14949 15851 16038 833 17434 18314 498 787 19056 223 36 44 507 911 93 20031 197 699 854 950 21241 546 22476 635 738 802 23 93 23276 489 631 44 24038 77 908 58 25154 226 57 304 43 70 26009 249 351 91 666 963 27270 575 642 28113 356 856 906 29455 878 725 833 30128 207 66 348 56 839 968 31426 32 246 88 585 879 33100 310 32 619 35 34042 178 733 35363 406 544 855 36300 439 37013 618 700 921.

38092 367 39310 40266 336 82 418 820 41239 504 767 42033 170 259 382 558 716 957 43119 63 44202 76 356 83 506 658 847 45226 424 607 811 48 46119 455 63 341 738 47093 401 690 916 48136 503 629 45 715 831 49052 348 524 50020 488 895 983 51113 58 343 67 955 52332 64 648 934 53393 747 53 54032 55222 40 570 694 709 56952 57889 946 58415 502 699 712 59037 206 48 60001 177 494 697 736 76 61326 401 528 899 62752 63029 160 84 402 827 64020 227 65 353 402 559 682 713 19 54 66614 67 305 442 620 762 68360 636 865 904 47 69187 772 70392 769 964 71029 219 894 979 72398 662 93 73157 391 858 74235 952 75224 324 428 42.

76017 675 77611 19 78090 162 381 715 79061 91 165 467 810 57 984 93 80758 893 81225 516 618 79 82113 249 346 426 758 83011 77 259 407 570 622 938 84068 409 681 85002 157 296 406 643 57 711 80 877 932 86940 88065 311 798 891 89151 406 957 60 90080 256 391 401 38 43 630 91165 88 358 474 876 92208 30 528 93166 70 255 403 596 94192 618 98 928 95132 236 81 687 784 839 96213 97433 981 82 98167 215 510 93 717 827 99011 50 185 784 993 101087 255 102162 248 99 425 730 103355 714 94 878 918 104123 295 349 638 966 81 105045 140 484 689 106068 92 372 593 749 107009 42 75 365 66 713 875 108260 110106 48 786 111301 31 112209 81 372 87 541 696 787 113232 362 492 615 866.

114080 630 765 819 115000 89 104 248 573 903 51 116851 64 117195 345 588 725 58 118108 542 660 841 119413 518 676 891 95 906 53 120011 893 919 121292 654 747 58 122419 616 39 718 995 123261 464 540 124054 372 713 125072 360 894 126778 965 127413 22 843 128240 611 83 770 952 129169 264 68 431 130212 558 823 913 131326 80 459 529 830 68 943 132728 813 926 40 47 133127 76 200 87 455 58 74 594 681 764 814 18 64 134033 344 49 593 713 135109 455 523 29 784 915 136228 137009 152 91 937 138602 51 139112 829 140021 384 756 82 141207 322 845 142172 789 143410 70 616 701 31 826 958 86 144371 587 992 145203 402 29 933 146057 306 528 699 981 147294 424 839 928 148240 601 149238 48 477 150186 293 529 850 151011 444 80 501 683 934 41 56.

152202 75 398 641 763 153001 208 40 476 728 998 154372 91 475 594 734 840 155028 300 15 856 156069 94 555 605 157592 810 158136 205 91 159060 182 204 821 974 78 160057 121 161072 394 597 660 728 38 924 42 162073 179 667 785 882 917 163337 434 90 712 164313 84 595 906 165038 308 37 166145 47 978 167011 27 29 168206 701 898 918 85.

Ciągnienie trzecie.

50 000 zł na nr. 86469.

Po 15 000 zł na n-ry: 9645 150502.

Po 10 000 zł na n-ry: 110367 139741.

Po 5 000 zł na n-ry 1739 35268 73990 118016 118183 125451.

Po 2 000 zł na n-ry: 19728 57507 72616 97973 103491 113654 136582 140153 141473 141542 149078 154754 165558

Po 1 000 zł na n-ry: 1562 3192 5930 8770 22368 32142 35610 37627 41543 46794 47063 60030 63662 76248 76780 88113 88209 88727 100292 100443 107581 109366 110363 122608 126236 127037 130315 133288 135307 137019 146335 150838 153083 154338 159522 165485 168057 168987 169018.

Po 200 zł na n-ry:

271 441 625 34 890 1760 832 965 2143 87 352 64 99 473 735 920 3018 75 224 48 519 723 813 50 4828 99 5024 26 162 449 88 594 697 758 6292 431 531 7017 194 836 930 8228 402 756 70 818 981 9001 149 523 78 10402 696 747 892 938 85 11569 896 12010 113 59 205 564 783 986 13004 165 357 607 80 806 916 15102 35 70 295 598 16126 297 491 592 653 761 823 84 99 914 17070 276 888 18383 485 583 96 976 19049 94 156 590 743 20001 39 239 58 532 49 685 727 21099 461 538 754 64 22241 496 531 728 95823022 197 361 465 648 774 24000 170 236 327 73 815 44 946 55 25015 147 93 459 675 744 838 918 64 26411 654 760 808 42 68 74 78 973 27717 878 28099 627 55 836 29280 300 417 582 779 30092 176 87 204 812 942 31189 267 81 302 59 591 92 693 910 65 32363 478 33023 62 477 878 34824 81 95 924 35058 68 305 848 94 36347 90 424 684 91 37012 89 113 340 684 754 801.

38204 316 27 444 647 721 45 39013 232 56 526 600 742 878 918 40645 706 807 927 54 77

PASTILLES
VALDA
oczyszczają i wzmacniają drogi oddechowe
W sprzedaży w aptekach i składach aptecznych
ng 4 324

członka rodziny najwyżej jednego **dorosłego najemnego** subjekta handlowego. — Według okólnika Min. Skarbu nr. 147 z 30. 1. 1926 w przedsiębiorstwie takiem mogą być zatrudnione równocześnie najwyżej dwie dorosłe osoby, zatem właściciel lub zastępujący członek rodziny i najemny subjekt. O uczniach i osobach **niedorosłych** (?) ani ustawa ani okólnik nie wspominają. (K)

— **Gostyń.** Jakkolwiek nie było kontraktu pisemnego istniała zapewne umowa ustna, a w niej ustalono prawdopodobnie sprawę wypowiedzenia. Jeżeli jednak sprawa ta nie była ustalona, obowiązuje trzymiesięczne wypowiedzenie. Może Pan domagać się odszkodowania i ewentualnie je wyskarżyć. (K)

— **L. S.** Adresu prywatnego nie znamy. Radzimy zwrócić się do biura adresowego policji. (K)

— **S. W. m. 2.** Przewidziana jest na zamykanie bramy i gaszenie światła godzina 22; może Pan zażalić się u gospodarza. (K)

— **Abonent.** Właściciel **obecny** nieruchomości odpowiada wobec Pana kwotą zabezpieczoną 376,88 zł i odsetkami od tej sumy. Za pretensję osobistą natomiast odpowiada **ówczesny** właściciel nieruchomości, który Panu udzielił hipoteki. (K)

— **N. N.** Ustawa emerytalna z dnia 11 grudnia 1923 została zmieniona ustawą z 18 marca 1932 (Dz. U. 26 rozp. 239), oraz rozporządzeniem Prez. Rzplitej z 28 października 1933 (Dz. U. 86 poz. 668). Dopuszczalność potrąceń regulują przepisy egzekucji sądowej i administracyjnej. (K)

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **A. W. 888.** Równowartość wynosi 1857,30 zł, bez zaległych odsetek; jednak po zastosowaniu przepisów rozp. Prez. Rzpl. z 14. 5. 1924 o przeliczeniu wierzytelności prywatno-prawnych należność Pańska wyniesie znacznie mniej, może tylko 18¾ proc. równowartości, czyli 348,25 zł i zaległe odsetki. Sąd w miarę różnych okoliczności, przezeń ocenionych, może przyzna waloryzację na 60 procent. Najlepiej ugodzić się z dłużnikiem w tych granicach, a uniknie się kosztów postępowania sądowego. (OK)

— **Stały abonent z Grodziska.** Radzimy nie ufać, a przedewszystkiem nie wpłacać żadnych zaliczek na rzekome koszta. Zwykle reflektanci na pożyczki tracą swe zaliczki, a pożyczki nie otrzymują. (OK)

— **M. K.** Biura werbunkowe są we Francji. Adresów i szczegółów może Pan dowiedzieć się w konsulacie francuskim, ul. Berwińskiego 1. (OK)

— **Radjo.** Sprawę zdjęcia masztów należy załatwić w porozumieniu z gospodarzem i z dyrekcją poczt i tel.; w warunkach, które wskutek dalszych przyłączeń nastały, nie jest to takie proste, jakby z pozorów można sądzić. — Gazety dostarcza przez roznosiciela nasza ekspedycja, telefon 44-61, 33-07 itd. (K.)

— **Bezrobotny.** O ile nam wiadomo, bank ten dotąd nie powstał. Informacyj mógłby prawdopodobnie udzielić konsul angielski w Poznaniu, p. prof. dr. Massey, Uniwersytet. (K.)

— **H. B.** Miejscowości tej nazwy jest w Wielkopolsce pół tuzina; nie wiemy dziś, o którą tu chodzi. Prosimy podać nam numer pisma, w którym artykuł się ukazał. (K.)

— **T. Z. 50.** Ustawa o państwowym podatku przemysłowym nie zawiera takich przepisów, któreby tu można z korzyścią zastosować. Radzimy porozumieć się z urzędem skarbowym, gdyż istnieje możliwość ulgi przez nabycie półrocznego świadectwa. (K.)

— **Styl — G.** Owszem, tytuł „budowniczy" przysługuje Panu w tych warunkach. (K)

— **Elchowe.** Zależnie od okoliczności, 3 lub 6 miesięcy i również stosownie do okoliczności potrzeba albo świadka albo dokumentów. (K)

— **Obieżyświat.** Adresów nie znamy, jednak w każdem znaczniejszem mieście istnieje kilka takich klubów. (K)

— **M. M. 100.** Mógłby żądać, jednak najlepiej porozumieć się z nim wprost. (K)

— **N. N. 30.** Powinien wykupić świadectwo przemysłowe VIII kategorji. (K)

— **G.** Najlepiej skierować do prokuratury doniesienie karne. Pan ten jest tam już znany (K)

— **P. Witold Wawrz.** Przy kategorji III przewidziane jest zatrudnienie oprócz właściciela lub zastępującego go dorosłego

RADJO

Piątek, dnia 19 stycznia 1934 r.

Poznań (346 m) **13.00** gramofon; **14.02** giełda: **17.50** skrzynka rolnicza (p. E. Horak): **18.20** pieśni z tow. wiolonczeli w wykonaniu p. Krygier - Bernackiej i St. Dolińskiego; **19.00** „Weekend" — prof. J. Kilarski; **22.40** gramofon.

Warszawa (1415 m) **7.00** audycja poranna: **12.05** zespół jazzowy Wiesława Wilkosza; **15.40** orkiestra ludowa Adama Stromberga; **16.40** przegląd wydawnictw; **16.55** duety wokalne: **17.20** reportaż muzyczny ze Lwowa z płyt, poprzedzony słowem wstępnem Celiny Nahlik; **17.50** „Pogadanka rolnicza"; **18.00** odczyt dla nauczycieli pt. „Nauczyciel na polu literatury i sztuki" — wygł. p. Józef Czechowicz; **18.20** audycja karnawałowa pt. „Na herbatce tańcującej"; **19.00** odczytanie programu na dzień następny; **19.20** dokąd jechać w święto; **19.25** feljeton aktualny; **19.40** wiadomości sportowe; **19.43** komunikat śniegowy z Krakowa; **19.47** dziennik wieczorny; **20.00** pogadankę muzyczną wygłosi p. K. Stromenger; **20.15** XV koncert symfoniczny z Filharm. Warszawskiej; wyk.: Orkiestra Filharmoniczna pod dyr. A. Sołtysa i Henryk Czapliński — skrzypce; w przerwie około **21.00** „Odrodzenie Fredry" — wygł. Tadeusz Boy-Żeleński (feljeton literacki); **22.40** muzyka taneczna z kaw. „Adria".

Programy zagraniczne. Wiedeń: 19.20 koncert muzyki współczesnej; **Budapeszt:** 19.30 tr. z Opery Królewskiej; **Oslo:** 20.00 koncert symf.; **Medjolan:** 21.00 koncert symf.; **Luksemburg:** 22.00 koncert z udz. Marji Modrakowskiej; **Londyn Reg.:** 22.10 koncert symf. z udz. S. Goldberga, Pawła Hindemitha i Emanuela Feuermana.

Oszczędny radjoamator wybiera odrazu najlepsze lampy radjowe t. j.
PHILIPS „MINIWATT"
Różnica w cenie minimalna w jakości i wydajności olbrzymia.
Tg 100

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Dnia 17 bm. zgłoszono: Katarzyna Cichocka, bieliźniarka, 66 l. Władysław Rogalski, robotnik, 84 l. Jarosław Adam Krzyżański 5 minut. Halina Antkowiakówna, uczennica szkolna, 10 l. Feliks Weyl, robotnik, 51 l. Karol Georgens, bez zawodu, 18 l. Antoni Politowicz uczeń fryzjerski, 18 l. Antoni Kardacz, robotnik, 57 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 17 stycznia 1934 roku rozstał się z tym światem, ś. p.

Bronisław Wize

właściciel ziemski w Brodowie
członek Zarządu naszej Cukrowni.

W ś. p. Zmarłym straciliśmy wielce zasłużonego Członka Zarządu, który długoletnią Swą pracą i doświadczeniem przyczynił się do rozwoju naszej instytucji.

Śmierć Jego pozostaje dla nas zawsze bolesną i niepowetowaną stratą.

Rada Nadzorcza i Zarząd
Cukrowni Sroda Sp. Akc.

dg 688

S. p.

Franciszek Płaczek

drogi mój mąż, ukochany nasz ojciec, teść, brat i dziadek zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w środę dnia 17 stycznia 1934 r., o godz. 5-tej rano, przeżywszy lat 65. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 20 b. m. o godz. 3 po południu z domu żałoby Leszno, ul. Komeniusza 42.

W nieutulonym żalu

ng 4322 **żona, dzieci i rodzina.**

Leszno, Krotoszyn, Poznań, Ostrów, dnia 18 stycznia 1934.

Transporty samochodowe
Przeprowadzki
wykonuje korzystnie
firma spedycyjna
W. Mewes Nast.
Sw. Wojciech 1. Tel 23-35

zg 5178

GAZ

ale dobroczynny wydziela przez lata suchy i trwały inhalator kieszonkowy

M. A. M.

ułatwia oddech. czyści drogi oddechowe. orzeźwia. otrzeźwia. **chroni od kataru** i t. p. — Potrzebny każdemu zawsze i wszędzie — Do nabycia w aptekach i drogerjach.
6093 8p

Maszynę

damską sprzedam tanio. Zielona 5, mieszkanie 1. zd 16 007

Piękny dom w Ostrowie

przy ul. Kolejowej „pod filarami“ zaraz niedrogo **na sprzedaż.** Czynsz roczny wynosi 9 500 złotych. Warunki kupna korzystne. Zgłoszenia: **Poznań, Cicha 5/6, telefon 27-53, redaktor F. FIKUS.**

drg 686

Poszukujemy młodszego dzielnego

ekspedjenta dekoratora

od 1 marca br. Pisemne zgłoszenia z fotografją prosimy skierować do firmy **BRACIA PŁOSZYŃSCY, Wągrowiec, Rynek 9. Skład bławatów i konfekcji.** zg 5177

LICYTACJA ZASTAWU

W sobotę, 20 stycznia od godz. 10-ej począwszy sprzedawać będę w firmie C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20 na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającemu za gotówkę: Pg 2349-3,31

około 35 metr.³ drzewa opałowego, olchowego, w szczapach, gabinet męski, partję starożytnych ram, różne meble jak szafy, stoły, łóżka, krzesła, sprzęty domowe i kuchenne, używaną garderobę, książki, partję obuwia, pozatem większą partję narzędzi ślusarskich, jak różne klucze, gwintowniki, rozwiertarki, świderki, klupy, dłuta, piłki i różne inne.

Brunon Trzeczak

zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Woj. Poznańskie, ul. Wielkie Garbary 34. Telefon 21-26 i 31-75.

Na wyprawy najpiękniejsze porcelanowe

serwisy stołowe do kawy, moki

dg 690 **krajowe i Karlsbadzkie.**

Na 6 osób 32 części . . . . . od zł **36,—**
Na 12 osób 101 części . . . . . od zł **160,—**

Garnitury szkła stołowego grawir. i rżnięte.

„Zawiercie“ na 6 osób 31 sztk. . . . . od zł **30,—**
na 12 osób 61 sztk. . . . . od zł **56,—**
oraz najsłynniejszej fabryki kryształów **Val St. Lambert.**

W. JANASZEK, Poznań, ulica Jezuicka 1
Rok założ. 1896 Tel. 1303

Karpie, liny, szczupaki,
sandacze, łupacze (Dorsze)
poleca stale dg 550
Fa „Gdyniaryb“
Poznań, Kantaka 7.

S. Morańska, ul. Kossaka 18, tel. 66-39

poleca na karnawał **najświeższe modele sukien i okryć balowych. CENY PRACY** stałe, lecz przystępne:

suknia balowa lub wieczorowa **48**
wizytowa **45**, przedpołudniowa **38**
letnia (bawełniana) **25**

zg 5176

Przetarg ruchomości.

W sobotę, dnia 20 stycznia 1934 r. o godzinie 13-tej sprzedawać będę w Poznaniu w składnicy firmy Gustaw Kawecki, ul. Gąsiorowskich nr. 6, najwięcej dającemu za gotówkę:

wiele obrazów olejnych i akwarelowych malarzy: Fałata, Malczewskiego, Chełmońskiego, Eljasza i innych, oraz oryginalny gobelin.

ng 4019

Piotr Stefaniak

Kom. Sądu Grodz. w Poznaniu, Rew. XIV, ul. Wierzbięcice 32.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. KAMIENICE

Administracje

domu przyjmie sumienny i energiczny urzędnik państwowy, który od lat 10 pełni administrację większej nieruchomości w Poznaniu z dobremi referencjami. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 324

Kamienicę

lub willę czynszową w śródmieściu względnie pobliżu śródmieścia kupię przy wpłacie 30 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 15 982

100 000

wpłace na kupno domu komfortowego. dochodowego Zgłoszenia tylko właścicieli do **Kurjera** Poznańskiego zdg 16 090

Kupno okazyjne

Dom handlowy, narożnik, przy głównej ulicy Torunia z powodu działów. Cena 200 000, — wpłaty 80 000, reszta na długie lata wedle umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 795 do 25 b. m.

Kamienicę

Poznań. dzierżawa 9 000. cena 110 000. wpłaty 40 000. dzierżawa 18 000.— Cena 125 000.— Wpłaty 100 000, dzierżawa 15 000, cena 110 000 wpłaty 40 000. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 932

Kamienica

dochód 11 500.— cena 75 000, wpłaty 30 000; willa nowa dochodowa. centrum 58 000; willa przy Grunwaldzkiej 65 000 Informacje 2—6. Rausch. Grobla 27. zdg 16 084

Willę

Poznaniu nową pięciopokojową, ogród, ubikacja fabryczna, 11 000, wpłaty 6 000 spiesznie sprzeda „Pawilon“, Marszałka Focha 15. zdg 16 022/3

Nieruchomość!

z amortyzacją kupię bez pośrednictwa. wpłace 20 000. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 15 985

Kamienice

komfortowe kupię do 70 000,— wpłace 35 000 do 125 000. wpłacę 80 000. Zgłoszenia tylko właścicieli Kurjer Pozn. zdg 15 933

Willa Puszczykówku

10 ubikacyj ogrodem. cena 9 000. wpłaty 7 000. Karalus. Poznań. Marszałka Focha 25. zd 16 076

Dom

piętrowy przy ul. Poznańskiej, bez długu i hipotek. Czysty dochód roczny 3 000 zł sprzedam lecz za gotówkę. Adres wskaże Kurjer Poznański dg 677

2. PIENIĄDZ

Na

objekt wartości 300 tys. poszukuje pożyczki 20 tys. na pierwszą hipotekę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 623

5 000 — 10 000

kaucji złoży rutynowany administrator domów i przyjmie administracje poważnego domu. Szczegółowe oferty wysokość oprocentowania i wynagrodzenia do „Par“. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53,108. Pg 2 232-53,108

Wspólnika

z kapitałem od 5 000 złotych poszukuję do przejęcia bezkonkurencyjnego przedsiębiorstwa. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 15 929

1 000

pożyczki poszukuję na skład. — Uprzejme oferty Kurjer Poznański zdg 16 067

Pożyczki

10 000.— poszukuję, za procent utrzymanie na folwarku na Kujawach — polowanie, stawy rybne, gwarancja. Oferty „Par“. Al. Marcinkowskiego 11 pod 53,130. Pg 2 344-53,130.

20 000 zł

pożyczki poszukuje na pierwszą hipotekę 360 mórg pszennych. Poznańskie. Oferty Grodownik d 670

4. OSOBISTE

Przystojną

pania idaca ul Mielżyńskiego prosi zainteresowany pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 772

Unieważniam

duplikat dowodu akademickiego na rok 1933/4 Stefana Multańskiego. zdg 15 957

Niniejszem

odwołujemy obelgi rzucone przez nas w dniu 20 10. 1933 na p. Pomana Neumanna mistrza blacharskiego w Poznaniu i przepraszamy go. J. St. Rurek. zdg 15 925

6. OŻENKI

Przedsiębiorca
filmowy, młody, przystojny szuka młodej kandydatki na żonę. Posag pożądany. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 971

Urzędnik
państwowy wdowiec, stałe stanowisko, pełna emerytura, szuka żony z posagiem, wiek 30—45. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 110

7. SPRZEDAŻ

Ubranie wizytowe
na średnią figurę sprzedam. — Marsz. Focha 76, II., prawo. zdg 15 556

Futro
szalowe sprzedam. Św. Józefa 5 m. 11 zdg 15 382

Meble używane
wielkim wyborze najtaniej. Dom Komisowy. Wroniecka 6/8. Pg 5 464-43.42

Dom
we Wrześni główna ulica sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 624

Skład
kolonjalny owoców. śródmieście. urządzeniem. towarem, objęcie 4500. Górny Aleje Marcinkowskiego 25. zdg 15 738

Antyki
wyprzedaje. Pocztowa 22. zdg 15 785

Skład
masła delikatesów, w centrum zaprowadzony sprzedam. Adres poda Kurjer Pozn. zdg 15 778

Wysprzedaż Antyków
meble, dzieła sztuki. Wożna 9. Pg 2832-53.129

Meble
najtaniej J. Baranowski
Poznań Podgórna 13 Pg 5871-23.59

Meble
najtaniej u Bakosia
ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy krzyżu zdg 13 235

Biały Tydzień rozpocząłem W. Nadolski Stary Rynek 90
Jedyna okazja taniego zakupu: płócien stołowizny imletów firan. dg 612

Parcela
ogród Sołacz. Janik. Staszica 20. zdg 15 333

Powózka
piaskowiec w dobrym stanie korzystnie sprzeda. Stawna 6. zdg 15 861

Pianino
dobre 750 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 863

55 mórg
prywatne bez długu zaraz sprzedam z powodu innego zatrudnienia 15 500, wpłata według ugody. Właśc. Krakowski, Sławica p. Rejowiec (Pozn.), stacja Sława. zdg 15 890

Dla młodego zegarmistrza!
interes zegarmistrzowski w pow. mieście na korzystnych warunkach zaraz do nabycia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 140

Folwark
320 mórg, rąk niemieckich 70 000 wpłaty 40 000 Informacje 2—6. Rausch. Grobla 27. zdg 16 083

Parcele
Grunwaldzka metr kw. od 5.— Dąbrowskiego 2.50; Dębiec 4.50. Informacje 2—6. Rausch, Grobla 27. zdg 16 082

Skład żelaza przy najruchliwszej ulicy Poznania
sprzedam lub przyjmę wspólnika. Wpłata ca. 10 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 16 059

Parcelę
bud. na Komandorji sprzedam tanio. Koszewski, Stary Rynek 61. zdg 16 062

Fiat 503
kryty, ekonomiczny. Szewska 20a firma. rg 1233

Stołowy
sypialnia orzechowa buduarek mahoniowy, radjo Telefunken 5-lampkowe tanio do sprzedania. Matejki 6, mieszkanie 1, 3—6. zdg 15 900

Wilka
rocznego, czujnego, ostrego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 15 914

Magiel
bardzo mało używany. Trybulski, plac Sapieżyński 11. zdg 15 915

Maszynę
do szycia „Afrana" sprzedam. — Chybka, Dąbrowskiego 84. zdg 15 962

Kawiarnię
dobrze prosperującą centrum — sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 964

Mleka
dzienną dostawą 400—600 litrów ma do oddania przy dogodnem połączeniu kolejowem Majętność Maniecczki, pow. Śrem. zdg 15 965

Domek
chlew, stodółkę, 2 morgi ogrodu, elektryczne oświetlenie wydzierżawię zaraz Żabikowie. Poznań, Maleckiego 21, m. 9. zdg 15 995

Nieruchomość
Kawiarnia - restauracja z salą, mieście województwa poznańskiego, gdzie gimnazjum, garnizon, dobry punkt z powodu uregulowanie spadku do sprzedania. — Wpłata 25 000. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 15 424

Dom
Żabikowo, trzymorgowy ogród. 9 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 988

Maszynę
damską Singera tanio. Słowackiego 29, mieszkanie 10. zdg 16 029

Dla architektów inżyn. i budowniczych!
Aparat Reflektus do powiększ. rys. obrazów itd. — możl. pow. do 2.00 × 2.00 zagr. wyrób. wspaniała rzecz. oraz ciężki złoty zegarek kieszonkowy, bijący kwadr. i godziny, okazyjnie sprzedam. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdg 15 951

Fuzję
F. N. 16 cm. tanio i okazyjnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 955

Wagę
decymalną sprzedam tanio. Rzeczypospolitej 4/5. zdg 16 010

Skład
spożywczy dobrym biegu sprzedam. Sowiński, Stary Rynek, Ratuszowa 35. zdg 16 004

Kino
sprzedam za gotówkę w centrum Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 989

Futro
sealowe sprzedam. Św. Józefa 5. m. 11. zdg 15 382

Urządzenie
składowe tanio sprzeda. Polcin, Kościelna 30. zdg 16 104/5

Pianino
„Carl Ecke" sprzedam. Łąkowa 14 m. 22. zdg 16 131

Alfa, Szkolna 10
narożnik Jaskółczej poleca zdg 16 094

Na Bal
Biżuterję — Kwiaty
Maski — Puderniczki
w wielkim wyborze. zdg 16 095

Wałach
roboczy, kasztan, półciężki 2 powózki, otwarte, dobrze utrzymane na sprzedaż. Browar i Słodownia Kobylepole, tel. 1091—3192 zdg 16 130

Kolonjalkę
śródmieściu mieszkaniem. dzierżawa 40,— bez konkurencji, tanio. Wskaże bezpłatnie Wędzikowski. Piekary 11. zdg 1 121

Skład
kolonjalny, delikatesów sprzedam z powodu choroby. Adres Kurjer Poznański zdg 16 093

Schody
żelazne poręcz, 10 stopni, okazyjnie sprzedam. Portjer Mickiewicza 28. Pg 2 347-53,144

Radjo
5 lampk. (Neutrodyna). Piekary 4, mieszkanie 1. zdg 16 117

Singera
damską okrągłe czółenko tanio. Szewska 11, mieszkanie 4. zdg 16 112

Murzyn
reklamowy, waga Szember, waga zbożowa, gaśnica Minimax okazyjnie sprzeda Dom Komisowy. Wroniecka 6/8. zdg 16 107

Piekarnię parową
odstąpię. Zgłoszenia Bydgoszcz, Nakielska 39. ng 4 330

Fortepian
400 zł na dogodnych warunkach sprzeda B. Sommerfeld, Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15. ng 4 331

Cukierki
Irysy śmietankowe pierwszorzędnej jakości po cenach reklamowych franko za zaliczeniem w paczkach 5 klgr. — Karton 160 sztuk zł 1,70. Karton 320 sztuk zł 2,80. Fabryka Cukrów „Caro", Katowice, Gliwicka 27. Hurtownikom 10 % rabat. Tg 102

Gabinet
kompletny okazyjnie. „Luma", Górna Wilda 42. zdg 16 163

Szklanki szlifowane
Kieliszki szlifowane
Najlepszą porcelanę
całkowite wyprawy — najtaniej tylko wprost Wroniecka 24. Hurtownia Porcelany. zdg 16 146

Pianino
zagraniczne tanio sprzedam. Mostowa 32, mieszkanie 3. zdg 16 149

Sprzedam
maneż i sieczkarkę. Kościelna 9. zdg 16 144

11. KUPNA

Prasowalnię
na sprzężony gaz z żelazkami. — Oferty Kurjer Poznański rg 1234

Folwark
500—600 mórg blisko Poznania kupię. Wujecki. Ogrodowa 3. Poznań. zdg 15 747

Ubranie
spodnie, figura większa potrzebuje student. Cena. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 887

Majątek
ziemski 500 do 1 500 mórg dobrej ziemi kupię, wpłacę nowoczesną kamienicą. Łaskawe zgłoszenia tylko właścicieli Kurjer Poznański zdg 15 93

Wózek
dobrze utrzymany kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 892

Domek
kupię w Poznaniu gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 895

Magiel
dobrze utrzymany zaraz gotówką kupię. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 15 928

Pianino
gotówką kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 984

Maszynę piszącą
model walizkowy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 134

Maszyny
rzeźnickie w dobrym stanie kupię Wareńczak, Ruchocin, pow. Gniezno. ng 4 332

Piecyk
gazowy do łazienki kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 666

12. DO WYNAJĘCIA

Czteropokojowe
piękne, bardzo słoneczne I. piętro przy Ostroroga od 1 lutego. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 4 016

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkanie wskaże Domus, Plac Wolności 14 a. Informacje bezpłatnie. zdg 14 121

7 pokojowa
willa z ogrodem zaraz do wynajęcia. Klabecka, Tama Garbarska 7. tel. 36-66. zdg 15 107

Sześciopokojowe
mieszkanie w śródmieściu, nadające się na biura, lekarza, mieszkanie prywatne zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia telefon 5988. zdg 15 868

Siedmiopokojowe
III. piętro, Ogrodowa 10. Zgłoszenia do portjera godz. 6—8. zdg 15 877

Dwupokojowe
komfortowe, czynsz umiarkowany. Gospodarz, Focha 188, kolonjalka. zdg 15 893

Skład
pokój, kuchnia, łazienka, warsztat Focha od gospodarza. Zgłoszenia Wyspiańskiego 16, mieszkanie 5. zdg 15 911

W nowoczesnej
willi 3 pokoje kuchnią ogród. — Adres Kurjer Pozn. zdg 15 906

3 pokojowe
wygodami mansardowe Ostroroga. Wiadomość Chwaliszewo 3/4, mieszkanie 9. zdg 15 983

Sześciopokojowe
komfortowe, słoneczne od lutego. Chełmońskiego 4, wskaże portjerka. zdg 16 035

Czteropokojowe
łazienka 85, Łazarz, trzypokojowe łazienka 62, dwupokojowe 32 miesięcznie płatne, wynajmie zaraz. „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdg 16 020

3
pokojowe bardzo słoneczne wynajmie właściciel. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 15 994

Dwupokojowe
kuchnia 30 zł miesięcznie. Bosa 27. zdg 15 990

Mieszkanie
4—5 pokojowe, komfortowe I piętro (kaloryfery). Śródmieście — od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 053

Trzypokojowe
komfort Bosa 19. gospodarz — 12—16. zdg 16 098

Śródmieście
pokój kuchnia, gaz, elektryka — oddam tylko urzędnikowi bezdzietnemu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 16 096

Pięciopokojowe
komfortowe I piętro. Działyńskich 7, mieszkanie 7. zdg 16 086

Mickiewicza
28, mieszkanie 6 pokoi, komfort od marca. Zgłoszenia portjer. Pg 2 346-53,138

3
pokoje przynależności, słoneczne, przyzwoite. Pocztowa 20, rok zgóry, II. piętro, lewo. zdg 16 108

Pięciopokojowe
I. piętro wolne. Długa 3. Zielone Ogródki, gospodarz. dg 689

Czteropokojowe
komfort 80 trzypokojowe 65. Łazarz, czynszem miesięcznym. Szczepański, Podgórna 6 — 6. zdg 16 072

Jednopokojowe
20, dwupokojowe 35, trzypokojowe 55, czteropokojowe 80. Seida Młyńska 4, m 2. rg 1237

13. SZUKA MIESZK.

5 — 6
pokojowego mieszkania okolica Łazarz od lutego, ostateczne. — Oferty „Par". Al. Marcinkowskiego 11 pod 53,107. Pg 2 324-53,107

2
pokoi z kuchnią na Osiedlu lub w śródmieściu poszukuje dobrze sytuowana mała rodzina. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 15 869

Osiedle
przy Grunwaldzkiej 2 pokoi z pokojem dla służącej lub 3 pokoi bez. z łazienką od gospodarza zaraz lub od 1. III. z podaniem czynszu (ewentl. zgóry) poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 898

Urzędnik
trzypokojowego od gospodarza ewentl. coś zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 912

4 — 5 pokojowego
okolica Marcina, Gwarnej, Kantaka. wprost od gospodarza szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 902

Mieszkania
3 pokojowego wprost od gospodarza w willi poszukuje od 1. 4. 34. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 987

4 do 5 pokojowego
mieszkania w centrum, nadającego się na biura handlowe. — Oferty prosimy skierować do Kurjera Pozn. pod zdg 16 016

Próżnego
składu wprost od gospodarza, najchętniej nowej budowli. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 050

Inżynier
poszukuje trzypokojowego 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 045

Trzypokojowego
śródmieście kwartał zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 132

Poszukuję
trzech dobrze umeblowanych pokoi z kuchnią i łazienką. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 126

Mieszkania
jedno lub dwupokojowego kuchnia Jeżyce. czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 089

Poszukuję
mieszkania 2—3 pokoje nie wyżej 2 piętra. okolica Jeżyce. — Oferty Kurjer Poznański zdg 16 085

Pięcio-
pokojowego poszukuję. Zapłacę rok naprzód tylko centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 057

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Śródmieściu
4 pokoje, parter, ogrzewanie na 2 pokoje słoneczne śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 16 063

15. POKOJE UMEBL.

2 panom
słoneczny pokój, duży z pościelą u samotnej. Półwiejska 13, mieszkanie 6. zdg 13 961

Pokój
umeblowany, elektryczność, prywatnym lub korporacji. Plac Nowomiejski 5, III. wejście ogrodowe, mieszkanie 30. zdg 15 410

Dwuosobowy
z utrzymaniem komfort. Matejki 58, m. 5. zdg 15 779

Pokój
utrzymaniem. Wały Zygmunta Augusta 1, m. 8. zdg 15 264

Wspólny
panu. Śniadeckich 30, mieszk. 9. zdg 15 871

Dwóch
trzech frontowy, słoneczny, niekrępujący. Grunwaldzka 17, mieszkanie 4. zdg 15 874

Dwuosobowy
elektryczność. Szamarzewskiego 20/22, mieszkanie 10. zdg 15 875

Spokojna
21 — 6. zdg 15 908

Konopnickiej
15, I. zdg 15 913

Dwuosobowy
czysty słoneczny. Grunwaldzka 13 — 6. zdg 15 960

Klatki
niekrępujący frontowy umeblowany. Focha 74, m. 4. zdg 15 961

Wspólny
pannie. Półwiejska 18, mieszkanie 17. zdg 15 969

Umeblowany
bez obsługi, niekrępujący, parter, prawa oficyna, Fredry 3, mieszkanie 10 a. zdg 15 970

Pokój
biurowy 40.— wolny. Św. Marcin 33, mieszkanie 4. zdg 15 975

Mielżyńskiego
6, mieszkanie 7, elegancki, frontowy inteligentnemu panu od 1. II. Obejrzeć 3—7. zdg 15 980

Solidnemu
pokój 3 piętro, niekrępujący przy ul. Grudnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 034

Śniadeckich
4 — 9. zdg 16 033

Dwuosobowy
Piekary 20/21 — 5. zdg 16 030

Jasna 11
mieszkanie 12, komfort, kaloryfer, telefon, utrzymanie, tylko pani od 15—18 godz. zdg 16 026

Pokoik
piecyk, elektryczność. Szwajcarska 23 — 11. zdg 16 009

Niekrępujące
Skarbowa 14, parter, prawo. zdg 16 006

Pokoik
utrzymaniem. Marcina 22 — 9. zdg 16 002

Pokój
próżny, duży, pokoik przyjemny. Łąkowa 13, mieszkanie 3, zaraz. zdg 16 001

2 pokoje
eleganckie, elektryczność. Wożna 13 a, mieszkanie 1. zdg 15 998

Pokój
frontowy dla dwóch pań lub panów. Rybaki 9, mieszkanie 10. zdg 16 015

Frontowy
pokój osobie na stanowisku wynajmę. Skarbowa 8, m. 11. zdg 16 014

Dwuosobowy
z klatki zaraz panom. Matejki 65, m. 3. zdg 16 052

Pokój
dwuosobowy od zaraz do wynajęcia. Aleje Marcinkowskiego 3a. m. 8. zdg 16 044

Doby
1.50 Wrocławska 13-11. zdg 16 129

Niekrępujące
frontowe 1— ewentl używalność kuchni. Skarbowa 4, m. 15. zdg 16 100

Dwa
łączne jednoosobowe dla eleg. pani — pana. Ogrodowa 5, m. 6. zdg 6 097

Słowackiego
33, mieszkanie 17, elegancki, centralne. zdg 16 091

Pokój
dla jednej osoby, światło elektryczne, front, pościel pożądana. Wały Jagiełły 3, mieszkanie 3. zdg 16 119

Elegancki
Mickiewicza 17 — 4. zdg 16 111

Skromny
pokoik. Ratajczaka 9, m. 8. zdg 16 071

16. SZUKA POKOJU

Małżeństwo
z dzieckiem poszukuje komfortowego pokoju z używaniem kuchni. Podać cenę Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 721

Poszukuję
od 1. II. pokoju w śródmieściu bezwzględnie czystego, łazienką i używaniem telefonu. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 907

Młode
małżeństwo poszukuje ładnego niedrogiego pokoju. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 15 967

Pokoiku
niekrępującego dla pana do 20 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 941

Panienka
szuka pokoju ładnego, ciepłego. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 944

Poszukuję
małego, skromnego pokoiku. — Oferty Kurjer Poznański zdg 15 946

Szukam
pokoju z kuchnią (nieumeblowane). Pośrednictwo wykluczone. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 005

Wyższy
urzędnik (prawnik) poszukuje dobrze umeblowanego pokoju w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 000

17. LOKALE

Lokal
na warsztat samochodowy, lakiernię lub przemysł do wydzierżawienia. Bukowska 9. Wiadomość u stróża. zdg 15 306

Składu
z mieszkaniem na fryzjerstwo poszukuję od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 889

Skład
pokój, filja rzeźnicka, okolica Sołacza, oddam. Podolska 2. zdg 15 909

Ubikacje
obszerne, jasne — piwnice centrum — na cele przemysłowe wprost od gospodarza do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 926

Skład
dwa pokoje kuchnia wynajmie gospodarz, Garncarska 2. zdg 16 038

Suterenę
3 ubikacje i sień wynajmie gospodarz. Szewska 13, mieszk. 3. zdg 16 027

Jasne
warsztaty wolne. Górna Wilda 43, I. zdg 16 012

Lokal
na biura, pracownie wynajmę. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 16 047

Ubikacje
warsztatowe, elektryczność zaraz wolne. Marsz. Focha 78. Gospodarz. rg 1225/6

Ubikacje
fabryczne, nadające się na każde przedsiębiorstwo od zaraz przy Górnej Wildzie do wydzierżawienia. Zgłoszenia T. Jaruszewski, Wożna 6, telefon 32-66. zdg 16 124

Masztalarska
6, lokal duży, front, do wynajęcia Zgłoszenia stróżka. Pg 2 345-53,140

Lokal
8×5 odpowiedni na warsztat, składnicę oraz skład z ubikacjami zaraz wynajmę. Zgłoszenia Dolna Wilda 79, mieszk. 1. zdg 16 120

Wodna
2, śródmieście, trzy ubikacje, I. piętro, wynajmę. — Zgłoszenia stróżka. Pg 2 348-53,142

Lokale
przemysłowe, osobny budynek. Ostrówek 10, dozorca. zdg 16 109

18. DZIERŻAWY

Młyn
nowy, 2 walce kamień, kaszarnia wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 508

Wydzierżawię
lokal restauracyjny, czynsz 50.— miesięcznie. Adres Kurjer Poznański zdg 16 032

Gościńca
dominjalnego poszukuje celem dzierżawy. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 15 948

21. LICYTACJE

Dnia
19 stycznia o godz. 12 odbędzie się w ekspedycji Pospiesznej Poznań licytacja części samochodowych, wagi 37 kilo. dg 687

23. ROZMAITE

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol" (z kogutkiem). Usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (żylaki). Sprzedają apteki. ng 4068

Chiromantka
plac Działowy 10, mieszkanie 6, przepowiada systemem światowej sławy Lenormand. zdg 15 878

Synka
czterotygodniowego oddam na własne. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 15 922

Krawcowa
przyjmuje w dom i poza domem. Maleckiego 12, m. 14. zdg 16 037

Silwo
będę Kach czwartek przed południem Tomas. zdg 15 93

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowiada przyszłość z cyfr i kart. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 16 011

Wypożycza
eleganckie ubrania smokingowe i frakowe korzystnie. Ul. Nowa 1, I. piętro. rg 1230/31

Wypożyczam
maskowe kostjumy, suknie wieczorowe. Półwiejska 24 — 5. zdg 16 133

Maskowe
kostjumy tanio wypożycza. Skarbowa 8, podwórze, prawo, III. piętro. Pg 2 177-53,18

Wykonuję
najnowsze fasony męskie, płaszcze, mundury, ubrania oraz wszelkie przeróbki po cenach przystępnych. Wrocławska 20, mieszkanie 7. zdg 16 145

Obiady
prywatne 3 Maja 7 m. 11. zdg 14 726

24. NAUKA

Angielskiego
francuskiego, niemieckiego, konwersacja, teorja, tłumaczenia, pomoc klasy, matura, magisterjum. Ceny umiarkowane. Strzelecka 31, dom ogrodowy, II. piętro. zdg 15 287

Marszanctwa
kursy zniżona cena rozpoczynamy. Ninon, Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 15 607

Poznańskie Kursy Budownictwa
Kraszewskiego 17 — 15. Pg 2069-53,35

Korepetytor
udzieli tanio lekcyj w zakresie szkół powszechnych i gimnazjum matematyczno - przyrodniczego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 586

Kto
przetłumaczy niemieckie dzieło ekonomiczne 100 stron? Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 15 917

Francuz
przygotowanie matury. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 943

Szkoła Tańców Szczurkówny
Wrocławska 14. zdg 15 991

Kursy kroju
szycia, robót ręcznych, warunki bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1, mieszkanie 7. dg 540

Szkoła tańców
Pocztowa 29, Mikołajczak, Kledecka. Pg 2 075-55,146

Rysunków i Slojdu
łatwych lekcyj, kto udzieli przed południem, niedrogo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 070

Szkoła Tańców Średzińskiego Strzelecka 3
kurs początkujący 22 stycznia. zdg 16 056

25. MUZYKA

Pianista
(pianistka) z akordeonem do dancingu. „Carlton", Marsz. Focha 23. zdg 15 873

Trio
konc. dancing przybocz. instr. wolne od 1. II. Zgłoszenia W. Algemissel, kpl., Varsovie, Poznań, 27 Grudnia 16. zdg 15 901

Trio damskie
humor, śpiew wolne zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 157

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Książkowa - bilansistka
pisząca biegle na maszynie, z znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 13 945

Piekarz
młodszy, znający cukiernictwo, bez kaucji, chce pracować. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 827

Ogrodnik
żonaty, bezdzietny, długoletnią praktyką, obeznany w zakładaniu szkółek, bartnictwa, kwiaciarstwie, warzywnictwie, pracował w większych ogrodach w kraju i zagranicą posiada dobre świadectwa poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 373

Urzędnik gospodarczy
kawaler lat 32, kilkoletnie świadectwa i polecenia poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 459

Biuralistka
młodsza z praktyką poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 15 655

Osoba
inteligentna w średnim wieku, doświadczona w gospodarstwie domowem, szyciu, wychowaniu dzieci przyjmie odpowiednią posadę. Posiada pierwszorzędne świadectwa jako wychowawczyni. Wymagania skromne. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 15 640

TEATRY

Poznań, czwartek, 18. 1.

TEATR POLSKI: Dziś — „Dom otwarty".
Piątek, 19. 1. „Arleta i zielony pudel".
TEATR WIELKI: Dziś — „Cossi fan tutte".
Piątek, 19. 1. „Nitouche".
Sobota, 20. 1. „Cavalleria rusticana" i „Pajace", gościnny występ Michała Prawdzica.
Niedziela, 21. 1. o godz. 3: „Krysia Leśniczanka".
Niedziela, 21. 1. o godz. 8: „Nitouche".
TEATR NOWY: Dziś — „Pieniądz nie jest wszystkiem" z Hnydzińskim.
Piątek, 19. 1. „Pieniądz nie jest wszystkiem".
Sobota, 20. 1. „Pieniądz nie jest wszystkiem".
Niedziela, 21. 1. „Zgorszenie publiczne" z Jadwigą Zaklicką.

KINA APOLLO METROPOLIS
NASZE KINA PROGRAMY
NAJTANSZE NAJLEPSZE
W KAŻDY PIĄTEK
TYGODNIK WYDARZEŃ
Z CAŁEGO ŚWIATA W ŻYWYM SŁOWIE
NA EKRANACH
APOLLO i METROPOLIS
ng 4063

KINA

Poznań, czwartek, 18. 1.

APOLLO: „Brat Djabła".
CORSO: „Douglas Fairbanks".
METROPOLIS: — „Dama Kier".
MOJE: „Żółty Książę".
ORZEŁ: „Pierwsza miłość Cowboya".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Snouk" i arcywesoła komedja.
PROMIEŃ: „Sensacja Cyrku Roxi".
RENAISSANCE: „Śmiech w piekle".
SFINKS: „Bunt sumienia" (Człowiek, którego zabiłem).
SŁOŃCE: „Prokurator Alicja Horn".
TĘCZA-Łazarz: „Bezbożne Dziewczę".
TĘCZA-Wilda: „Eskadra śmierci".
WILSONA: Romeo i Julcia.

Dziewczyna
młodsza uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 662

Ogrodnik
kawaler, lat 31 dobry warzywnik poszukuje posady od 1. 4 34, ewtl. wcześniej Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 15 510

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub do posyłek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 677

Samotny
inteligent w skrajnej nędzy prosi o jakąbądź pracę za mieszkanie i jedzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 821

Energiczny
rządca, inteligenty szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 303

Przemysłowiec-handlowiec
z uniw. wykształ. ukończoną szkołą handlową, obejmie stanowisko kierownicze, jako członek zarządu banku lub spółdzielni kierownika przedsiębiorstw handlowego lub fachowego, kalkulatora, korespondenta (3 języki) lub t. p. kancja na żądanie 3—5.000 zł względnie wyższe zabezpieczenie hipoteczne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 14 383

Pół
roku za darmo będę pracował za wyrobienie posady stałej, najchętniej biurowej. Wysokość wynagrodzenia obojętna. Kawaler lat 32, uczciwy, z dobremi świadectwami. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 15 280

Woźnego
portjera, stróża przyjmę posadę, wstawię kaucji do 1 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 15 867

Ekspedjentka
poszukuje posady do restauracji lub składu piekarskiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 876

Dziewczyna
uczciwa kochająca dzieci poszukuje posady w lepszym domu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 896

Krawcowa
praktyką szuka posady składzie konfekcji damskiej do poprawek. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 897

Rusznikarz
dzielny w swym zawodzie, z praktyką puszkarską, po wojskowości (czołgi) z dobremi poleceniami (referencje) przyjmie posadę ewentl. w podobnym zawodzie, prosi o łaskawe propozycje. Miejscowość obojętna. Wymagania skromne. Borowski, Leszno, ul. Bracka 10. Obeznany w pracach ślusarsko-mechanicznych. zdg 15 920

Wdowa
lat 33, inteligentna z dobrej rodziny poszukuje posady zajęcia się domem u samotnego pana również na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 950

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkich prac domowych z dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 953

Kelner
dobry fachowiec, przystojny poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 15 986

W średnim
wieku, samodzielna do wszystkiego poszukuje pracy, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 021

Kuczer
starszy szuka zatrudnienia. Oferty „Par" pod 53.120. Pg 2 342-53,120

Pokojowa
z szyciem, sztywną bielizną, dobrą usługą, uczciwa szuka posady do samotnej osoby lub na probostwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 996

Praczka
czysto pierze 3 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 003

Maszynistka
praktyką biurową poszukuje posady 20 stycznia lub później. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 997

Żelaźniak
lat 24, inteligentny, energiczny, dobry fachowiec, szuka posady od 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 054

Służąca
poszukuje posady od 1. 2. z gotowaniem do dwóch lub trzech osób Oferty Kurjer Poznański zdg 16 051

Szukam
posługi popołudniowej. — Oferty Kurjer Poznański zdg 15 978

Zdolna
krawcowa Warszawianka szuka posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 940

Posady
portjera lub inkasenta za kaucją poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 972

Ogrodnik
kawaler długoletnią praktyką poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 16 041

Kucharka
samodzielna poszukuje posady do kasyna, pensjonatu lub prywatu tylko lepszy dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 968

Szofer
mechanik szuka posady, da kaucji 500 zł. — Dobre świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 973

Cukiernictwa
lub piekarstwa wyuczy się pomocnik handlowy szkołą wydziałową i kupiecką. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 979

Praktykant
biurowy ukończoną Miejską Szkołą Handlową, 4 kl. gimn. z dobrej rodziny szuka posady. Wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 15 885

Emigrant
z Niemiec, lat 40, poszukuje posady włodarza z dobremi świadectwami, długoletnią praktyką. Stanisław Baranowski, Poznań, ul. Podgórna 2 a. m. 7. zdg 15 334

Szofer
monter, kawaler, lat 26, posiadający pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 15 993

Kucharka
wiejska samodzielna, dobre świadectwa, dobre gotowanie poszukuje posady od 1. II. 34 Oferty Kurjer Poznański zdg 16 036

Krawcowa
domowa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 937

Bieliźniarka
specjalistka na bieliznę osobową, pościelową szuka posady poza dom i wyjazd 2.— dziennie Oferty Kurjer Poznański zdg 16 127

Dziewczyna
zaufana czysta z dobrem gotowaniem dobremi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 942

Panna
z kilkoletnią praktyką ekspedjentki szuka posady może złożyć kaucje. Oferty Kurjer Poznański zg 1223

Szukam
posługi z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 966

Czeladnik
piekarski, znający cukiernictwo, dwa lata pracował jako piecowy, piec rurkowy uczony przy piecu obrotowym przyjmie posadę. — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 088

Kuśnierka
krawcowa samodzielna szuka posady tanio w dom poza. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 069

Gospodyni
kucharka wiejska, średniego wieku, skromna, uczciwa, znająca się doskonale na dobrej kuchni, zaprawianiu konserw, wypiekaniu ciast i chowem drobiu. Wymagania skromne, poszukuje posady 1. II. 34 w skromnym domu. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 16 068

Drogerzysta
(dyplom.) poszukuje posady, lat 20. R. Grywalski, Nowemiasto, Środkowa 19. zdg 16 154

Krawcowa
domowa szuka posady, długoletnią praktyką, dobry krój, również dziecięce i przeróbki, także wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 152

Nadszwajcar
poszukuje posady od 1. 4. 1934 do większej ilości bydła. Miejscowość obojętna. Posiada dobre długoletnie świad., ma zamiłowanie do swego zawodu, liczy lat 35. W ostatniej posadzie pracuje już 6 lat. Przeprowadzka na własny koszt. Nadszwajcar Karczewo, poczta Kamieniec, pow. Kościan zdg 16 153

Panienka
lat 19 szuka posady do dzieci od 1. II. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 143

Panna
znająca, roboty ręczne, cokolwiek szycia szuka posady gdzie będzie możność wyuczenia się gotowania, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 087

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 16 077

Posługi
z praniem, prasowaniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 16 064

Chłopiec
uczciwych rodziców szuka posady do posyłek w biurze. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 350

Kucharka
gospodyni restauracyjna poszukuje posady. Skromne wymagania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 354

Gospodyni
kucharka samodzielna uczciwa, pracowita, długoletnie świadectwa szuka posady do wszystkiego zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 361

Kowal
egzaminowany podkuwacz koni z kwalifikacjami szofera-mechanika poszukuje odpowiedniego zajęcia na najskromniejszych warunkach. Świadectwa i referencje pierwszorzędne, chętnie do majątku. Zgłoszenia uprzejmie proszę skierować pod Łuków, skrzynka pocztowa Nr. 31. zdg 11 066

Szofer - ślusarz
z czerwonym dyplomem poszukuje jakiejkolwiek posady od zaraz lub później. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 370

100 — 300 zł
dam za otrzymanie posady urzędnika gospodarczego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 14 950

Zegarmistrzowski
pomocnik szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 476

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do 2 osób, mniejszej rodziny od 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 479

Początkująca
biurowa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 269

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 277

Higjenistka
pielęgniarka młoda, inteligentna poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 322

Uczciwa
poszukuje posady z gotowaniem 10 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 345

Posługi
poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 14 600

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 580

Kuśnierka
szyje tanio szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 332

Mogę
stawić 500 zł kaucji za dana mi posadę samodzielna w kupiectwie lub wypożycze to samo za wyrobioną mi posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 14 692

Ogrodnik
samotny, 8 lat praktyki pracował samodzielnie, dobre świadectwa, zna pszczelarstwo poszukuje posady. Miejscowość obojętna. St. Gładki, Brody, pow. Nowy-Tomyśl. zdg 14 188

Krawcowa
niedroga dom za domem poszukuje pracy. Zgłoszenia Górniaczyk. W. Garbary 23 m. 6. rg 1186

Fryzjerka
z kilkoletnią praktyką, pomocnica poszukuje posady od 1. 2 lub później, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. rg 1176

1000 zł
wypożyczę temu, kto da mi stałą posadę lub pracę. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 703

Niania
kich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 14 790

Oficer emeryt
kwalifikacje kupieckie sprężysty, dobry organizator, poszukuje posady, wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 14 783

Służąca
uczciwa, pracowita szuka pracy zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 246

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 15 244

Krawcowa
bardzo eleganckiem szyciem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 15 105

Pisarz gospodarczy
szkoła rolnicza, kontrola mleczności Izby Pomorskiej, wysłużony swoleżer poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 969

Bona
wychowawczyni I kl. hygjena, szycie, referencje, świadectwa — szuka posady dzieci od 4—10 lat od 1. II. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 15 039

Polecona
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 14 998

Sumienna
rzetelna przyjmie posadę do dzieci lub wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdg 15 788

Stróż
starszy, dobre polecenia. Oferty „Par" pod 53.119 Pg 2339-53,119

Uczennica
uczciwa do składu rzeźnickiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 539

27. WOLNE MIEJSCA

Kucharka
restauracyjna potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 15 888

Potrzebny
od zaraz dzielny i energiczny aplikant adwokacki z 1 lub 2 roczną praktyką do biura adwokackiego. Zgłoszenia telefoniczne. Grodzisk Pozn. 31. dg 673

Służąca
gotowaniem, praniem potrzebna zaraz. Marsz. Focha 67 — 1. zdg 15 862

Praktykant
bez utrzymania i mieszkania do młyna w Poznańskiem potrzebny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 15 916

Służąca
młodsza, uczciwa, pracowita z porządnej rodziny, przyzwyczajona do czystości może się zgłosić. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 15 959

Młodsza biuralistka
biegła w pisaniu na maszynie systemu „Orzeł" potrzebna zaraz względnie od 1. II. 34. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego pod zdg 15 974

Panienki
biegłej do kasy w straganie. — Zgłoszenia Górna Wilda 15, mieszkanie 5. zdg 16 031

Natychmiast
zarobisz 250 zł miesięcznie, także ubocznie. — Początkujących pouczamy bezpłatnie. Lwów, Centrala, św. Wojciecha. ng 4 323

Służącej
do wszystkiego do 2 osób poszukuje od 1. 2. Konieczne świadectwa i dobre referencje szczególniej ostatniego pracodawcy. — Oferty z podaniem wieku i świadectw do Kurjera Pozn. zdg 15 936

Firma
Ogólnopolska poszukuje siedmiu panów do pracy zewnętrznej z artykułem pierwszej potrzeby, nowoopatentowanym, w cenie od 78 do 6.000 złotych. Przewidziana stała pensja i przedstawicielstwo rejonowe z dochodem tysiąca złotych Zgłoszenia ze świadectwami przyjmuje się. Dąbrowskiego 36 — 6, godziny 3 do 7 zdg 15 935

Urzędnik gospodarczy
kawaler, młodszy, z szkoła rolnicza, najmniej ośmioletnia praktyka z intenz gospod. potrzebny na majątek 1 300 mórg od 1 lub 15. 2. ewentl. zaraz. Zgłoszenia tylko piśmienne z odpisem świadectw do Maj. Chocicza Mała, per Września. zdg 15 954

Kelner
do dobrze zaprowadzonej restauracji winiarni z gotówką 300 zaraz potrzebny. Zgłoszenia „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdg 16 019

Bufetową
młodszą, wymowną, samodzielną, kaucją 150 zł zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 16 024

Ekspedjentka
dzielna do składu rzeźnickiego potrzebna. Stefan Ratajczak, Górna Wilda 53. zdg 10 018

Retuszerka
potrzebna. Foto — „Janina". — Półwiejska 20. zdg 16 017

Poszukuję
dziewczyny z prowincji, zdrowej, uczciwej, z gotowaniem, prasowaniem, która może zastąpić panią domu na wieś od zaraz. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 16 008

Dziewczynę
lepsza zaraz dziecko, gotowanie. Działyńskich 3 m. 8. zdg 16 048

Fryzjerka
na stałe. Ostrówek 10/11. zdg 16 046

Fryzjerka
Fr. Ratajczaka 10 zdg 16 043

Uczennica
do rzeźnictwa potrzebna 1. II., tylko z prowincji. Marsz. Focha 87. zdg 15 783/4

Osoba
inteligentna potrzebna na wieś do zarządu domem dyrektora dóbr, kawalera. Chodzi o osobę zaufaną, umiejącą porządnie i oszczędnie prowadzić gospodarstwo domowe. Zgłoszenia z podaniem pensji i referencji pod zdg 16 138 do Kurjera Poznańskiego.

Stolarz
fachowiec, wykończenie domu, okna 180/160 podwójne 3 skrzydłowe drzwi pokojowe 4 filungowe w komplecie Oferty z ceną do Kurjera Pozn zdg 16 128

Urzędnik
gospodarczy kawaler na spokojne stanowisko z kaucją od zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 125

Fryzjerka
dzielna potrzebna Matejki 48/49 zdg 16 092

Dziewczyna
samodzielna, z dobrem gotowaniem, praniem, która się dziećmi zająć musi potrzebna od zaraz. Grześkowiak, Wrocławska 10/11, skład. zdg 16 118

Uczennica
do składu papieru z ukończoną szkołą handlową potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 114

Fryzjer
damsko-męski. Rynek Jeżycki. zdg 16 106

Dziewczyna
(pokojowa) do dzieci starszych, szycie sumienna, spokojna. Zgłoszenia Pocztowa 28, mieszkanie 5, od 2—4. zdg 16 066

Akwizytor
podróżujący otrzyma przedstawicielstwo instytucji wydawniczej. Duży wybór dzieł. Poważne zyski. Zgłoszenia z dokumentami: Poznań, 27 Grudnia 4, mieszkanie 4, II. piętro, w godz. 3—5 popołudniu. zdg 16 065

Bufetowa
z obsługą gości, znająca zimny bufet zaraz potrzebna na prowincję. Oferty Kurjer Poznański, Wronki, pod „Bufetowa". ng 4 327

Osobie
uczciwej dam utrzymanie za usługę i spanie, przy starszej pani. Zgłoszenia Cieszkowskiego 7, mieszkanie 5. zdg 16 165

Magistry
mała praktyką poszukuję 1 lutego. Zgłoszenia warunkami Kurjer Poznański zdg 16 164

Poszukuję
zaraz pomocnika rzeźnickiego, dzielnego z kartą rzemieślniczą. Warunek dobry fachowiec. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 161

Apteka
na Pomorzu poszukuje młodszego asystenta lub początk. magistra z językiem niemieckim. Zgłoszenia z podaniem warunków i ostatniej posady Kurjer Poznański zdg 16 156

Młynarza
doświadczonego przyjmę od zaraz Zgłoszenia pisemne z podaniem dotychczasowej służby oraz żądanej zapłaty kierować pod Wintuszka, młyn wodny, Kęty, Małopolska. zdg 16 155

Kucharka
pierwszorzędna do restauracji potrzebna. Dąbrowskiego 5. zdg 16 150

Odstąpię
od zaraz dobrze płatną pracę z powodu odnowienia się rany wojennej za małem wynagrodzeniem potrzeba 800 do 1 500 gotówki. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 16 148

Poszukuję
rządcy i młynarza, kaucja gotówkowa pożądana. — Zgłoszenia „Par", Alej Marcinkowskiego 11 pod 53,133. Pg 2 343-53,133

Chłopca
do posyłek powyżej 1 at 16. z własnem rowerem poszukuje Skład Maszyn, św. Marcin 13. zdg 16 055

Przychodnia
gotowaniem zaraz Chwaliszewo 15, m. 12. rg 1229

28. ROZRYWKA

Kino „Moje"
(dawniej Odeon) „Żółty Książe" z Ramonem Navarro i Helena Hayes. portj. 883

Humor zagraniczny

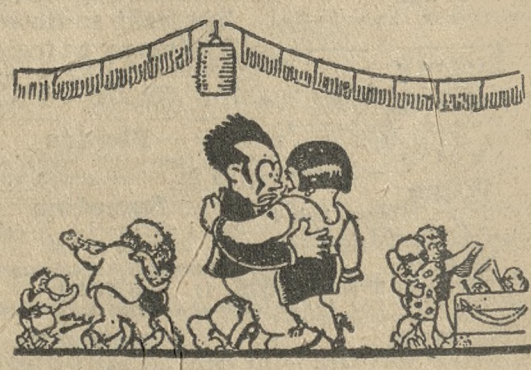

— Nauczyłem się tańczyć, mając 10 lat.
— Nic dziwnego, że pan już zapomniał!
Buen Humor — Madryt). S. F.

Przedpłata na miesiąc luty 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 o stróża do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych) słowo nagłówkowe tłuste 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76 35-24 i 40-72, filja Stary Rynek 25/55 — P K O Poznań nr 200 149